

Perspectiefnota

2022-2026

*Voortgangsinformatie 2022 en financiële kaders voor de Programmabegroting
2023-2026*

Bestuurlijke inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota (PPN) 2022–2026. Hierin informeren we u over de voortgang van de lopende begroting. Naast financiële informatie geven we ook beleidsmatig aan hoe we er voor staan. Daarnaast geven we in deze PPN de financiële kaders voor de meerjarenbegroting 2023-2026.

Het is gebruikelijk om in de PPN de beleidsvoornemens voor de komende jaren op te nemen, inclusief een bestedingsoverzicht voor nieuwe plannen. In een verkiezingsjaar – zoals nu in 2022 – is dat niet mogelijk. Daarvoor moeten eerst de hoofdlijnen van het onlangs gesloten coalitieakkoord ‘Duurzaam Doorbouwen’ in een concreet collegeprogramma worden uitgewerkt. In deze PPN zijn wél de kansen en uitdagingen per bestuursprogramma opgenomen. Op deze manier krijgt u van elk programma toch een globaal beeld van wat er speelt.

Het financieel meerjarenperspectief in deze PPN is niet sluitend. Dit ondanks positieve financiële gevolgen van de zogenaamde Maartbrief 2022 van het gemeentefonds. Daar zijn verschillende redenen voor. Forse financiële tegenvallers zijn er met name bij de Jeugdzorg, waar onze prognosemodellen aangeven dat we de budgetten op moeten hogen om het huidige zorgaanbod ook in de toekomst te kunnen aanbieden. Verder heeft de oorlog in Oekraïne naast veel menselijk leed ook economische gevolgen. De oorlog en de daarna getroffen sancties leveren (indirect) economische schade op aan Europa. We ondervinden allemaal dagelijks de gevolgen van de oplopende inflatie en de hogere energieprijzen. Gelukkig kunnen we met hulp van het Rijk onze meest kwetsbare inwoners compenseren.

De financiële gevolgen van de hoge inflatie komen op diverse plaatsen in deze PPN terug. En daar blijft het niet bij. We verwachten in de aanloop naar de Programmabegroting 2023-2026 aanvullende tegenvallers. Dit omdat aanbestedingen duurder uit gaan vallen, we extra bij moeten dragen aan gemeenschappelijke regelingen en omdat we minder geld ontvangen uit dividenden. Kortom, het meerjarig financieel beeld lijkt negatiever uit te gaan pakken.

Extra aandacht vragen we daarbij voor het financiële beeld voor het begrotingsjaar 2026. Het kabinet onderzoekt of gemeenten vanaf dat jaar meer ruimte kunnen krijgen om zelf belasting te heffen. Vooruitlopend hierop krijgen we in dat jaar van het Rijk minder geld uit het gemeentefonds. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting 2023-2026 verwachten we hierover meer duidelijkheid te hebben.

Tot slot

Op 19 mei jl. is het coalitieakkoord ‘Duurzaam Doorbouwen’ gepresenteerd. In dit akkoord staat op hoofdlijnen waar we met elkaar deze bestuursperiode mee aan de slag willen gaan. We werken dit akkoord samen met onze maatschappelijke partners verder uit in een collegeprogramma met heldere prioriteiten en doelen. Dat collegeprogramma – opgebouwd vanuit de nieuwe bestuursprogramma’s – is de basis voor de eerste begroting voor de komende bestuursperiode: de Programmabegroting 2023-2026.

Inhoud

Bestuurlijke inleiding	2
1. Leeswijzer	4
2. Voortgang lopende begroting (begrotingsjaar 2022)	5
2.1. Bestuursprogramma 'De inwoner op 1'	6
2.2. Bestuursprogramma 'Duurzaam'	12
2.3. Bestuursprogramma 'Werk aan de winkel'	18
2.4. Bestuursprogramma 'Samenredzaam'	24
2.5. Bestuursprogramma 'Mijn Steenwijkerland'	38
2.6. Programma 'Financiën en overhead'	50
2.7. Programmatisch werken	55
2.7.1. Programma Duurzaam en Be-Leefbaar Toerisme (DBT).....	55
2.7.2. Programma Omgevingswet.....	57
2.7.3. Programma Duurzaam	61
3. Financieel beeld.....	62
3.1. Programmabegroting 2022-2025: Oordeel provincie	62
3.2. Actuele begrotingspositie	63
3.3. Ontwikkeling reservepositie	67
3.4. Vooruitblik Programmabegroting 2023-2026.....	67
4. Kaders Programmabegroting 2022-2025.....	69
4.1. Inleiding	69
4.2. Kaders.....	69
4.3. Loonkostenontwikkelingen	69
4.4. Prijsinflatie exploitatiebudgetten en kostenplaatsen	70
4.5. Prijsinflatie grondexploitatie	70
4.6. Rente	72
4.7. Loon- en prijsinflatie subsidies	72
4.8. Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten.....	72
4.9. Tarief 2023 voor het prestatiecontract	73
4.10. Groei aantal woningen	73
4.11. Groei aantal inwoners	74
5. Te nemen besluiten	75
6. Bijlagen Perspectiefnota 2022-2026.....	76
6.1. Budgetafwijkingen.....	76
6.2. Onontkoombare uitgaven 2022-2026.....	110

1. Leeswijzer

Voor u ligt de PPN 2022-2026, een nota met voortgangsinformatie over het lopend jaar en de kaders voor de nog op te stellen Programmabegroting 2023-2026.

Hoofdstuk 2 geeft u inzicht in de voortgang van de gestelde doelen en resultaten voor het begrotingsjaar 2022. Liggen we op koers? Welke ontwikkelingen doen zich voor, zowel beleidsmatig als financieel?

In hoofdstuk 2 schetsen we het financieel beeld voor de komende jaren, waarbij we onder andere aandacht besteden aan het oordeel van de provincie Overijssel over de Programmabegroting 2022-2025. De belangrijkste tabel in dit hoofdstuk is de tabel met de actuele, meerjarige begrotingspositie van onze gemeente.

De kaders voor de komende programmabegroting treft u aan in hoofdstuk 4. U kunt dan denken aan bijvoorbeeld het prijsindexcijfer dat we gaan hanteren om onze budgetten en subsidies bij te stellen, evenals de trendmatige groei van onze lokale lasten.

Hoofdstuk 5 somt alle gevraagde besluiten op met daarbij een onderscheid tussen zaken die ter kennisname zijn, bijvoorbeeld de voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2022, en zaken die voorliggen ter instemming. Bij dat laatste kunt u bijvoorbeeld denken aan financiële mutaties of budgetafwijkingen voor het jaar 2022 en eventueel de bijbehorende kredieten.

Tot slot kent deze PPN twee bijlagen die zijn opgenomen in hoofdstuk 6. Het betreft een overzicht met alle financiële mutaties (hoofdstuk 6.1) en het overzicht met de onontkoombare uitgaven vanaf 2023 (hoofdstuk 6.2). Beide overzichten zijn gedetailleerd toegelicht.

2. Voortgang lopende begroting (begrotingsjaar 2022)

Vanaf 2016 wordt in het voorjaar naast de PPN een Hoofdlijnenrapportage uitgebracht over de voortgang van de lopende begroting. Zoals in de bestuurlijke inleiding al is aangegeven, stellen we net als vorig jaar geen afzonderlijke (voorjaars)rapportage op. De voortgang van de lopende begroting is onderdeel van voorliggende PPN, zowel beleidsmatig als financieel.

Voorliggende rapportage heeft de volgende uitgangspunten en onderdelen:

- periode januari tot april 2022;
- voortgang per bestuursprogramma (doelen en resultaten);
- voortgang per integraal programma (doelen, acties, resultaten).

De rapportage over de eerste drie maanden van 2021 is bedoeld om u te informeren over de voortgang van het realiseren van de ambities uit de Programmabegroting 2022-2025. Met andere woorden: Liggen we nog op koers om onze doelen te halen? Dit doen we met behulp van het bekende 'stoplichten-model':

● = op koers

■ = specifieke aandacht vereist

▲ = er zijn problemen

Over de hele linie zien we dat we goed op koers liggen. Van de doelstellingen/beoogd resultaten voor 2022 verwachten wij:

- 76% ook daadwerkelijk te realiseren;
- Dat voor 24% specifieke aandacht nodig is/er problemen zijn om realisatie dit jaar mogelijk te maken.

Bij het positief beeld past wel de gebruikelijke kanttekening dat het slechts een rapportage over de eerste 3 maanden betreft en het veelal gaat om acties die in gang zijn gezet. Pas bij de Najaarsnota kunnen we u een beter beeld schetsen over de voortgang en de op dat moment behaalde resultaten.

2.1. Bestuursprogramma 'De inwoner op 1'

Rapportage op doelen en resultaten

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting. Deze doelen zijn onderverdeeld naar de 5 thema's uit het bestuursprogramma 'De inwoner op 1': Dienstverlening, Participatie met Lef, Wij bewegen mee, Goede ideeën zijn goud waard en Laten zien doet verkopen.

Dienstverlening:

Doel	Aansluiting op de wensen en behoeftes van haar inwoners
Beoogd resultaat 2022	▪ Inwonertevredenheid bij onderzoeken gemiddeld minimaal een 7. ▪ Inwonertevredenheid over contacten via balie, telefoon, digitaal minimaal een 7. ▪ Ten minste 3 onderzoeken per jaar via het inwonerspanel. ▪ Introductie van servicenormen/serviceformules. ▪ Tweewekelijks spreekuur voor wethouders, meer collegevergaderingen in de kernen.
Processtap/actie 2022	Uitvoering geven aan digitaliseringsagenda voor doorontwikkeling digitale dienstverlening.
Prognose	▪ Inwonertevredenheid bij onderzoeken gemiddeld minimaal een 7: ● ▪ Inwonertevredenheid over contacten via balie, telefoon, digitaal minimaal een 7: ● ▪ Ten minste 3 onderzoeken per jaar via het inwonerspanel: ● ▪ Introductie van servicenormen/serviceformules: ● ▪ Tweewekelijks spreekuur voor wethouders, meer collegevergaderingen in de kernen (over dit laatste gaan we in overleg met het nieuwe college): ●
Toelichting	Via de klantcontactmonitor volgen we de tevredenheid van onze inwoners over hun contacten via balie, telefonie en digitaal. De eerste 2 maanden laten een positief beeld zien. Er is een aantal servicenormen (zoals binnen 2 werkdagen terugbellen, social media berichten binnen 6 uur verwerken, binnen 30 seconden de telefoon opnemen (140521), binnen 5 werkdagen meldingen verwerken). Hoe we het doen op deze servicenormen verwerken we voor een deel in het halfjaarlijkse overzicht 'dienstverlening in cijfers'. We hebben in de eerste maanden van 2022 een onderzoek uitgevoerd via het Inwonerspanel (over de nieuwe bestuursperiode). En voor de zomer voeren we er minimaal nog een uit (belastingen).

Doel	Persoonlijk contact heeft de voorkeur
Beoogd resultaat 2022	▪ Persoonlijk contact is de regel. ▪ Ten minste 30% van het aantal bezwaren wordt via mediation opgelost. ▪ Regelmatig locatiebezoek bij aanvragen subsidies en bezwaarschriften.
Processtap/actie 2022	
Prognose	▪ Persoonlijk contact is de regel: ● ▪ Ten minste 30% van het aantal bezwaren wordt via mediation opgelost: ●

	Regelmatig locatiebezoek bij aanvragen subsidies en bezwaarschriften: ●
Toelichting	In de periode vóór de coronamaatregelen hebben we als gemeente – en ook door ons ingeschakelde partijen – veel op locatie en op maat aangeboden. Bijvoorbeeld zorg & boodschappen, het energieloket, keukentafelgesprekken voor Wmo en ondersteuning bij inwonersinitiatieven. Ook bij subsidieaanvragen en bezwaarschriften was er regelmatig een bezoek op locatie. Daarnaast is het gebruikelijk dat er voorafgaand aan een toe- of afwijzing van een subsidie eerst persoonlijk contact is. Nu de coronabeperkingen zijn opgeheven, kunnen we deze persoonlijke aanpak weer volledig oppakken. In 2022 zetten we ook weer vol in op het oplossen van bezwaren via mediation.

Doel	Heldere, begrijpelijke en toegankelijke communicatie, met aandacht voor laaggeletterdheid
Beoogd resultaat 2022	- Uitvoering motie ‘duidelijke taal’. - Inzet klantcontactmonitor. Dit is een continu onderzoek naar de tevredenheid van onze inwoners over het contact met de gemeente.
Processtap/actie 2022	Bij herhaling aandacht vragen voor begrijpelijk schrijven en inzetten op opleiding van medewerkers.
Prognose	- Uitvoering motie ‘duidelijke taal’: ● - Inzet klantcontactmonitor. Dit is een continu onderzoek naar de tevredenheid van onze inwoners over het contact met de gemeente: ●
Toelichting	Met de ondertekening van de Direct Duidelijk Deal is een volgende stap gezet in de uitvoering van de motie ‘duidelijke taal’. De eerste trainingen voor medewerkers zijn een feit. Daarnaast wordt de noodzaak van duidelijke taal ook op andere manieren regelmatig bij medewerkers onder de aandacht gebracht. In het tweede kwartaal van 2022 hopen we een testpanel te hebben. Een groep van inwoners die teksten en formulieren test op gebruiksgemak en duidelijke taal. Daarmee kunnen we onze dienstverlening verbeteren.

Participeren met lef:

Doel	We doen het samen. Bouwen aan leefbare en toekomstbestendige kernen
Beoogd resultaat 2022	Herkenbaarheid en laagdrempelige bereikbaarheid van de ‘sleutelfiguren’ van de maatschappelijke partners in het gebied.
Processtap/actie 2022	Kernbezoeken organiseren samen met de maatschappelijke partners. Gesprekken op straat, laagdrempelig en zichtbaar.
Prognose	●
Toelichting	Samen met de gebiedspartners (gebiedscoördinatoren, Sociaal Werk de Kop, politie en woningbouworganisaties) zijn we gezamenlijk vaker te zien in de kernen en wijken. Bij voorkeur op straat: toegankelijk en laagdrempelig.

Doel	Stimuleren eigenaarschap
Beoogd resultaat 2022	De website is operationeel waar ideeën, inspiratie, workshops vindbaar zijn, maar bijvoorbeeld ook een leidraad om van een idee een initiatief te maken en vervolgens tot uitvoering te brengen.
Processtap/actie 2022	Aanpassen van (de teksten op) de gemeentelijke website. Dit is een continu proces, aangezien de website een dynamisch 'document' is.
Prognose	●
Toelichting	De website en daarmee het 'loket' is in opbouw zodat de initiatiefnemer dit jaar een online-omgeving aantreft waar ideeën, voorbeelden, werkwijzen én de mogelijkheid om een initiatief in te dienen eenvoudig te bereiken is.

Wij bewegen mee:

Doel	Participatie zit in ons bloed
Beoogd resultaat 2022	Inspiratietour en workshops voor medewerkers over buurtinitiatieven; hoe komen deze initiatieven tot stand en hoe kunnen wij deze faciliteren.
Processtap/actie 2022	Het organiseren van een (jaarlijkse) inspiratietour en workshops.
Prognose	●
Toelichting	De jaarlijkse inspiratietour zijn we aan het voorbereiden.

Doel	De vraag staat centraal
Beoogd resultaat 2022	De website is operationeel voor ideeën, inspiratie etc. waar ook het 'loket' voor buurtinitiatieven te vinden is. Via dit loket kunnen inwoners eenvoudig en snel een aanvraag doen voor subsidie.
Processtap/actie 2022	Aanpassen van (de teksten op) de gemeentelijke website. Dit is een continu proces, aangezien de website een dynamisch 'document' is.
Prognose	●
Toelichting	De website en daarmee het 'loket' is in opbouw zodat de initiatiefnemer dit jaar een online- omgeving aantreft waar ideeën, voorbeelden, werkwijzen én de mogelijkheid om een initiatief in te dienen eenvoudig te bereiken is.

Doel	Gemeente is zichtbaar en goed benaderbaar
Beoogd resultaat 2022	Door middel van onder andere kernbezoeken (zie ook We doen het samen) zijn we veel met de samenwerkingspartners aanwezig in de kernen om op een laagdrempelige wijze in contact te komen met onze inwoners.
Processtap/actie 2022	In 2021 zijn we gestart met de kernbezoeken met onze samenwerkingspartners (politie, sociaal werk, woningbouworganisatie en plaatselijk belang). Deze bezoeken continueren we in 2022.
Prognose	●
Toelichting	We plannen deze bezoeken in.

Goede ideeën zijn goud waard:

Doel	Goede initiatieven zijn goud waard
Beoogd resultaat 2022	We ondersteunen zoveel mogelijk kwalitatief goede subsidieaanvragen. We stimuleren dit door bekendheid te geven aan de subsidiemogelijkheden en informeren potentiële aanvragers aan welke voorwaarden de subsidieaanvraag moet voldoen.
Processtap/actie 2022	Goede bekendheid geven aan de subsidiemogelijkheden.
Prognose	●
Toelichting	De initiatievenregeling Inwonersinitiatieven zijn goud waard loopt goed. In 2022 is het budget uitgebreid en krijgt het ook aandacht in de media zodat de regeling nog beter bekend wordt in Steenwijkerland.

Laten zien doet verkopen:

Doel	Delen is inspireren
Beoogd resultaat 2022	Aandacht voor inwonersinitiatieven en het aanjagen hiervan.
Processtap/actie 2022	Regelmatig aandacht voor inwonersinitiatieven, subsidiemogelijkheden en tips & tops.
Prognose	●
Toelichting	Door aandacht te besteden aan de Subsidieregeling Inwonersinitiatieven zijn goud waard én de gerealiseerde initiatieven hopen we inwoners te inspireren om zelf het initiatief te nemen om de leefbaarheid in de buurt te verbeteren.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatste vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatste vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Bestedingsplan				
1. Extra beleidstaken ruimtelijk milieubeleid t.g.v. invoering van de Omgevingswet	●	●	●	loopt
2. Budget inwonersinitiatieven	●	●	■	doorlopend
3. Verhogen budget luchtfoto's	●	●	●	nee

Financiële mutaties

Het budget inwonersinitiatieven is ontoereikend om de initiatieven uit 2021 én de nieuwe initiatieven in 2022 te kunnen ondersteunen. In voorliggende PPN is daarom een financiële mutatie opgenomen voor het begrotingsjaar 2022 (zie bijlage 6.1).

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'De inwoner op 1' zijn als volgt:

Kansen:

▲ Social media

Social media spelen een belangrijke rol in het dagelijkse leven van veel inwoners. We zien dat inwoners en ondernemers digitale manieren gebruiken om hun vragen te stellen, mening te geven of zorgen te uiten. De vragen die via Twitter en Facebook binnenkomen zijn op een soortgelijke, structurele manier belegd als vragen via de telefoon: via het KCC. Dit jaar voegen we WhatsApp als kanaal toe. Voor onze inwoners is dit een extra, laagdrempelig kanaal om met ons te communiceren. De openbare online uitingen in de social media zijn voor ons een belangrijke peilstok in de samenleving. Bovendien weten we door monitoring van deze uitingen wat er leeft op diverse onderwerpen en kunnen we daarop inspelen als dat nodig is.

▲ Digitalisering

Inwoners regelen steeds meer online en zijn gewend geraakt aan het hoge niveau van online dienstverlening door commerciële aanbieders. Dat vragen zij ook van de overheid. Daarin zijn we nog niet zo ver als commerciële organisaties. Maar we werken eraan om steeds meer producten volledig digitaal aan te bieden. En de website toegankelijk te houden: duidelijke taal, opmaak die voor iedereen geschikt is en makkelijk vinden van wat (de meeste) mensen zoeken op de website. Begin 2022 heeft de website een nieuw, fris uiterlijk gekregen. Daarnaast zorgen we ervoor dat mensen die niet digitaal zaken willen of kunnen doen een alternatief hebben. Niet alleen voor dienstverlening op het gemeentehuis, maar ook voor inwonersparticipatie zijn er meer digitale alternatieven.

▲ Persoonlijk

Naast een trend van steeds meer digitaal, blijven een aantal zaken meer geschikt voor de persoonlijke aanpak. Denk aan vragen in het sociaal domein en ook burgerzaken. Dan wordt van de medewerker deskundigheid verwacht. Ook voor inwoners die niet zo digitaal vaardig zijn, blijft het persoonlijke contact altijd mogelijk.

▲ Omgevingswet (participatie, integrale afweging)

De Omgevingswet sluit aan bij ontwikkelingen in de maatschappij, zoals inwoners meer en eerder betrekken bij plannen voor hun buurt/omgeving (participatie) en integrale afweging van aanvragen. De uitdagingen bij het DSO (digitaal stelsel Omgevingswet) hebben er mede voor gezorgd dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet (weer) is uitgesteld. De nieuwe ingangsdatum is 1-1-2023. Dat betekent niet dat de voorbereidende werkzaamheden zijn opgeschoven. Er moet namelijk ook bij gemeenten nog veel gebeuren. Steenwijkerland is hierop geen uitzondering. Daar zijn we dan ook mee bezig in het programma Invoering Omgevingswet.

▲ (Inwoners)participatie

We zien dat inwoners betrokken willen worden bij de ontwikkelingen in hun omgeving. We zien dat aan de reacties die de (mogelijke) veranderingen in de omgeving oproepen. Zoals de (mogelijke) komst van een zonnepark, individuele bestemmingsplanwijzigingen of het uiterlijk van (nieuwe) gebouwen op een in het oog springende plek. We zien het ook in de uitkomsten van de peiling onder het Inwonerspanel. De bereidheid om mee te denken is groot. Een uitdaging daarbij is om de verwachtingen vooraf over en weer helder te krijgen en te hebben. Over de ruimte voor invloed, het proces en de rollen en belangen van initiatiefnemers, belanghebbenden en overheden. Heldere en tijdige communicatie is daarbij essentieel. Deze elementen zijn verwerkt in de visie op (inwoners)participatie die richting geeft aan de invulling van (inwoners)participatie. Ook voor de verplichtingen die de Omgevingswet op dat gebied vraagt. Dit jaar gaan we ook aan

de slag met het geven van invulling aan de nieuwe functie van adviseur participatie en de werving daarvan. Het onderwerp 'right to challenge' is een vorm van (inwoners)participatie dat ook een plek gaat krijgen in de nieuwe participatieverordening.

Uitdagingen:

▼ Corona

We weten nog niet in hoeverre corona ook in 2022 onze dienstverlening zal beïnvloeden, vanuit maatregelen of vanwege (hoger) ziekteverzuim.

▼ Oekraïne

We zien dat de gevolgen van de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne, waardoor veel Oekraïense inwoners gevlucht zijn, ook impact heeft op burgerzaken. De '1^e inschrijvingen' zoals dit heet, vragen veel capaciteit. Vanuit het cluster burgerzaken wordt hier zo'n 3 fte op ingezet. Dat staat nog los van de ondersteunende inzet van collega's van andere teams. Het effect hiervan op onze dienstverlening is dat we tijdelijk hebben moeten stoppen met de vrije inloop. Dit om te voorkomen dat de wachttijden voor onze inwoners en ondernemers te lang worden. We ondervangen dat door te werken op afspraak. Extern is de uitvraag gedaan of er tijdelijk extra inzet ingehuurd kan worden bij burgerzaken. Gezien de enorme krapte op de arbeidsmarkt is het maar de vraag of dit lukt.

▼ Privacy

Privacy blijft een actueel onderwerp. Als gemeente staan we voor een goede beveiliging van de persoonlijke gegevens van onze inwoners en ondernemers. Dit is ook wettelijk geregeld in de AVG. Dat betekent dat we gegevens niet 'zomaar' kunnen delen met andere (semi-) overheidsorganisaties. Daarnaast ligt er ook op ons gebruik van persoonsgegevens een wettelijke bescherming. Die nemen we serieus. Soms lijkt dit wettelijk kader rondom het delen van informatie op gespannen voet te staan met onze dienstverlening. Het is onze inzet om te kijken naar de mogelijkheden die er binnen deze privacyregels wél zijn om zo te kunnen blijven werken aan het verbeteren van onze dienstverlening.

▼ Complexere vragen

We krijgen naast de reguliere vragen, steeds complexere vragen. Of het nu op het gebied van burgerzaken is (adresonderzoeken bijvoorbeeld), inwonersinitiatieven of vergunningaanvragen. Het gaat daarbij vaak om vraagstukken die meerdere disciplines binnen de gemeente betreffen, maar ook andere netwerk- en ketenpartners.

Beleidsmatige en mogelijk financiële gevolgen van de Coronacrisis:

Dit jaar werden de gemeenteraadsverkiezingen georganiseerd. Ook dit jaar hebben deze verkiezingen weer plaatsgevonden met de nodige aanpassingen. Hoewel de coronaregels niet meer zo strikt waren als vorig jaar, moest bij alle voorbereidingen rekening gehouden worden met hetzelfde scenario als vorig jaar. Er kon dus weer op 3 dagen gestemd worden, de stemlocaties moesten minimaal 100 m² groot zijn en op elk stembureau was een extra stembureau lid aanwezig. Om alle extra maatregelen te bekostigen is ook dit jaar weer extra geld beschikbaar gesteld door het Rijk. Op dit moment zitten we nog vol in de financiële afwikkeling van de verkiezingen. Pas later in het jaar is duidelijk wat dit betekent voor het financiële plaatje.

2.2. Bestuursprogramma 'Duurzaam'

Rapportage op doelen en resultaten

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting. Deze doelen zijn onderverdeeld naar de 3 thema's uit het bestuursprogramma 'Duurzaam': Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie & Biodiversiteit.

Energietransitie:

Doel	Meer duurzame elektriciteit
Beoogd resultaat 2022	De afgelopen jaren was er een gestage groei van zonnestroom (2018: 42 TJ, 2019: 49 TJ en 2020: 71 TJ). Met het vergunde zonnepark in Willemsoord en de toevoeging van zonnepanelen op (particuliere) daken kunnen we rekenen op een verdubbeling van de hoeveelheid zonnestroom.
Processtap/actie 2022	Initiatiefnemers en omwonenden worden door ons actiever begeleid.
Prognose	●
Toelichting	Naast een vergund park nabij Willemsoord is inmiddels ook een zonnepark nabij Wanneperveen vergund. Daarnaast spelen nog verschillende mogelijke zonneparken nabij onder meer Blokzijl, Vollenhove en Onna. Bovendien is inmiddels al circa 8 GWh (29 TJ) aan grootschalige zon-op-dakprojecten gerealiseerd. Met enkel de realisatie van de twee vergunde parken is een verdubbeling van de hoeveelheid zonnestroom ruimschoots behaald.

Doel	Woningen met een betere energetische kwaliteit
Beoogd resultaat 2022	- Er is een andere vorm van monitoring opgezet in samenspraak met de netbeheerders. We monitoren de afname van het gasverbruik (gecorrigeerd door seizoensinvloeden per jaar) via metagegevens van Enexis/Rendo. Dit is een betere monitor omdat daarin zowel eventuele gedragsverandering (verwarming een graadje lager, korter douchen) als ook de resultaten van isoleren duidelijker terugkomen. - Het gasgebruik (gecorrigeerd door seizoensinvloeden per jaar) neemt jaarlijks af met 3%.
Processtap/actie 2022	Met behulp van isolatieprojecten helpen we inwoners bij het isoleren van hun woning. In samenspraak met de netbeheerders zetten we een andere vorm van monitoring op.
Prognose	■
Toelichting	Uit het Inwonerspanel over duurzaamheid blijkt dat bijna een kwart (23%) van de respondenten in een huis woont met energielabel A en 15 procent in een huis met energielabel B. Het zijn voornamelijk huiseigenaren die in een energiezuinig huis leven (40% A of B), voor huurders is dit 17 procent. De helft (51%) van de inwoners van Steenwijkerland is tevreden over hoe energiezuinig hun huis is. Dit aandeel is lager onder huurders, een groep voor wie het vaak niet mogelijk is of financieel onaantrekkelijk om hun huis energiezuiniger te maken.

	Hoewel we zien dat de aandacht voor isolatie en andere vormen van energiebesparing flink toeneemt, vallen de resultaten nog tegen. Over de afgelopen jaren is wel een lichte afname van het energiegebruik voor huishoudens te zien, maar deze afname is vooralsnog niet structureel. Het laatst bekende jaar, 2019, bleef het ten opzichte van 2018 bijvoorbeeld gelijk. Gezien de huidige ontwikkelingen op geopolitiek vlak met bijbehorende stijgingen in energieprijzen is de verwachting echter dat een flinke inhaalslag te zien is. De resultaten hiervan zijn echter pas over enkele jaren zichtbaar.
--	---

Doel	Terugdringen van aardgasverbruik
Beoogd resultaat 2022	Wijkuitvoeringsplannen zijn in uitvoering.
Processtap/actie 2022	Op basis van de vastgestelde Transitievisie Warmte wordt een start gemaakt met een 2-tal wijkuitvoeringsplannen.
Prognose	●
Toelichting	In de drie startwijken in Steenwijk (Woldmeenthe, Oostermeenthe en De Nieuwe Gagels) is in de eerste helft van 2022 gestart met het stimuleren van wijkbewoners bij energiebesparing door het geven van energieadviezen. Ook in De Gagels wordt momenteel gekeken naar de start van een wijkaanpak. Daarnaast bekijken we met Stichting Duurzaam Steenwijkerland welke rol zij kunnen oppakken in volgende wijkaanpakken, waarbij de aandacht uit moet gaan naar een van de grotere kernen in onze gemeente buiten Steenwijk.

Doel	Informereren en stimuleren van inwoners en ondernemers
Beoogd resultaat 2022	Iedere inwoner en ondernemer is bekend met de doelen van het programma Duurzaam en kent het begrip 'Groener in de kop' waarin onze gezamenlijke opgave wordt uitgedragen.
Processtap/actie 2022	▪ De stichting Duurzaam Steenwijkerland, met haar Infopunt, zorgt voor aantrekkelijke programmering. ▪ Continu overleg met wijkraden/dorpsbelangen en Business Club Steenwijkerland (BCS) om nieuwe groepen te benaderen.
Prognose	●
Toelichting	Het Infopunt kenmerkt zich door laagdrempeligheid en gastvrijheid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat de informatie van het infopunt onafhankelijk is. Het Infopunt zet voor 2022 in op het ontvangen van groepen en gasten die geïnformeerd worden over bijvoorbeeld de mogelijkheden om energie te besparen, hun huis te verduurzamen, aardgasvrij wonen, of om bewuste keuzen te maken. Laat ik wat vaker de auto staan en pak ik de fiets? Ga ik minder vlees eten? Geef ik biodiversiteit een kans in mijn tuin? Het Infopunt is met middenstanders in gesprek om te kijken hoe zij vanuit hun kennis en kunde kunnen bijdragen aan meer duurzaam gedrag. Op die wijze wordt het Infopunt een onderdeel van de binnenstad.

Doel	Schone mobiliteit
Beoogd resultaat 2022	Mede via ons programma Duurzaam (be)leefbaar Toerisme is er een grote hoeveelheid elektrische voertuigen beschikbaar waar onze inwoners ook van profiteren. Het gaat om circa 10 auto's (deelautoconcept) en naar verwachting tussen de 100 á 150 voertuigen micromobiliteit.
Processtap/actie 2022	Samen met ondernemers worden vanuit innovatie in mobiliteit mobiliteitsconcepten uitgerold. Daarbij worden ook de gewenste deelauto's vanuit diverse energiecoöperaties en onze eigen mobiliteitsvraag (als gemeentelijke organisatie) meegenomen. We trekken hierin samen op met diverse buurgemeenten.
Prognose	●
Toelichting	Het project is een Regiodeal-project en ligt op koers. We zijn in het voorjaar gestart met de uitrol van het project. Zo kunnen we tijdens het seizoen van 2022 kijken hoe het gaat en waar nodig bijsturen voor het seizoen van 2023.

Doel	Gemeentelijke eigendommen zijn in 2050 energieneutraal
Beoogd resultaat 2022	Huidig eigen wagenpark (dat wordt gebruikt voor incidenteel gebruik) wordt gesaneerd en vervangen door ingekochte km's (zgn. mobility as a service).
Processtap/actie 2022	De huidige 5 auto's worden via een aanbesteding vervangen door de inkoop van km's zgn. mobility as a service).
Prognose	●
Toelichting	De inzet en het bezit van gemeentelijke voertuigen gaan we in 2022 geoptimaliseerd. Duurzaamheid en energiegebruik zijn daarbij kernwoorden. Dit proces ligt op koers. We kijken breder naar de opties, waaronder de inkoop van kilometers.

Circulaire economie:

Doel	Gemeentelijke organisatie is in 2030 circulair
Beoogd resultaat 2022	De invoering van de CO2 prestatie ladder draagt bij aan een aanzienlijke afname van CO2 gedurende de uitvoering van werken.
Processtap/actie 2022	De CO2 prestatieladder wordt ingevoerd. Daarmee berekenen we in projecten de potentiële CO2 besparing (denk bv aan cementloos beton in fietspaden) en wegen financieel af welke besparing realistisch is.
Prognose	●
Toelichting	Overheden hebben in het Klimaatakkoord een belangrijke rol gekregen bij het behalen van de klimaatdoelstellingen. De CO₂-Prestatieladder helpt overheden deze regierol te nemen in de energietransitie. Met de Ladder krijgen we inzicht in het energieverbruik en maatregelen om een overtuigende en effectieve CO₂-reductiestrategie op te stellen, en hierin continu te verbeteren. We zijn bezig met het in beeld brengen van onze eigen CO₂-footprint. De footprint kan worden gebruikt als startpunt voor een verduurzamingsstrategie en/of CO₂-reductiedoelstelling.

Doel	Minder restafval per inwoner
Beoogd resultaat 2022	De voor 2022 geplande projecten uit het grondstoffenplan zijn uitgevoerd.
Processtap/actie 2022	Diverse projecten worden opgepakt en uitgevoerd.
Prognose	●
Toelichting	In maart is de campagne 'Afval scheiden, geen Kunst aan' gestart. Op diverse manieren wordt het belang van schone grondstoffen en minder restafval onder de aandacht gebracht. De resultaten van de pilot met Corso Sint Jansklooster en Corso Vollenhove zijn in april met alle corso en gondelvaart besturen gedeeld. Samen gaan we dit jaar aan de slag om meer afval bij grote evenementen te scheiden en te kijken welke duurzame mogelijkheden de evenementen nog meer hebben. In het voorjaar is de verordening tegemoetkoming medisch afval gereed en kunnen inwoners een tegemoetkoming aanvragen voor bijvoorbeeld incontinentiemateriaal. Rond de zomer verwachten we dat we scholen en sportverenigingen grondstoffencontainers kunnen aanbieden zodat ook zij grondstoffen en afval kunnen scheiden. Ook is gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een circulair economisch beleid voor Steenwijkerland en voor de interne organisatie. Het circulair ambachtscentrum krijgt hierin een centrale rol.

Doel	Ondernemers zijn zich bewust van de circulaire mogelijkheden binnen hun bedrijf
Beoogd resultaat 2022	De bedrijven in de meest kansrijke sectoren voor de overstap naar een meer circulaire economie hebben inzicht in hun kansen. We volgen daarbij de kansrijke sectoren zoals ze beschreven zijn in de Regio Zwolle en de provincie Overijssel.
Processtap/actie 2022	Samen met BCS wordt een scan uitgevoerd naar de bedrijven binnen de kansrijke sectoren en we gaan met deze bedrijven de kansen verkennen.
Prognose	●
Toelichting	In maart heeft BCS de eerste bijeenkomst georganiseerd over circulair ondernemen. Deze bijeenkomst is de start geweest van de werkgroep circulair ondernemen. Samen met BCS en ondernemers gaan we aan de slag met het formuleren van circulair economisch beleid. Studenten van Saxion Hogeschool gaan een onderzoek uitvoeren naar circulair ondernemen. Het onderzoek richt zich op de bedrijven die een voortrekkersrol hebben in vergelijking met bedrijven die minder ver zijn met circulaire bedrijfsvoering.

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit:

Doel	Klimaatbestendig handelen
Beoogd resultaat 2022	Projecten uit de Regionale en Lokale AdaptatieStrategie (RAS en LAS) zijn uitgevoerd.
Processtap/actie 2022	De door u vastgestelde RAS en Las bevat een aantal projecten die worden uitgevoerd.

Prognose	●
Toelichting	De lokale adaptatiestrategie en lokale uitvoeringsagenda (LAS/LUA 2022-2027) zijn eind 2021 in concept vastgesteld. Wij zijn in gesprek met onze inwoners, ondernemers en andere stakeholder over de concept LAS en leggen deze in het derde kwartaal ter vaststelling voor aan uw raad. Wij ontwikkelen een regionale stimuleringsregeling voor inwoners en ondernemers op voor het nemen van klimaatmaatregelen in de eigen omgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het afkoppelen van regenwater of het aanleggen van groene (sedum) daken. Goed om te noemen is dat we met onze partners bezig zijn met het opstellen van gezamenlijke eisen en richtlijnen voor klimaatbestendige en natuur-inclusieve nieuwbouw.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
<i>Bestedingsplan</i>				
1. Wijkuitvoeringsplan (WUP) Woldmeenthe, Oostermeenthe en Nieuwe Gagels (incl. subsidie van de provincie).	●	●	●	nee

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 is een aantal financiële mutaties opgenomen die betrekking hebben op het bestuursprogramma 'Duurzaam'.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Duurzaam' zijn als volgt:

<u>Kansen:</u> ▲ Meer en meer aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie door inwoners en ondernemers ▲ Stijgende grondstof- en energieprijzen zorgen ervoor dat meer en meer inwoners en ondernemers zich zorgen maken over het klimaat en zich bewust worden van en aan de slag gaan met verduurzaming
--

- ▲ Heel veel inwoners zijn voorstander van het plaatsen van zonnepanelen op eigen daken én op bedrijvenpanden.
- ▲ Meer en meer bedrijven gaan aan de slag met een circulair ondernemen. Als gemeente zijn we nu aan zet om het goede voorbeeld te geven.

Uitdagingen:

- ▼ Over zonneparken op land en windmolens zijn inwoners minder positief.
- ▼ Huurders wonen vaker in een niet energiezuinig huis dan huiseigenaren.

Beleidsmatige en mogelijk financiële gevolgen van de Coronacrisis:

Corona heeft naast veel ongemak ook kansen gebracht. Zo hebben we bijvoorbeeld een mooi digitaal alternatief ontwikkeld voor de bijeenkomsten 'Zo bespaart u geld en energie. Verduurzaam uw huis!'. Voor 2022 verwachten we geen beleidsmatige en/of financiële gevolgen voor de realisatie van de doelen en resultaten.

2.3. Bestuursprogramma 'Werk aan de winkel'

Rapportage op doelen en resultaten

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Werk aan de winkel'.

Doel	Excellent vestigingsklimaat
Beoogd resultaat 2022	▪ We streven ernaar dat zich 3 nieuwe bedrijven vestigen op Eeserwold. ▪ Nieuwe bestuursafspraken met West Overijssel over het aanbod van bedrijventerreinen. Op basis van een vastgestelde bedrijventerreinenvisie wordt ingezet op extra ruimte. ▪ Een vastgesteld bestemmingsplan voor het Gedempte Steenwijkerdiep. ▪ Op basis van de uitslag van de verkiezing MKB vriendelijkste gemeente, worden aanbevelingen gedaan om de dienstverlening te verbeteren. ▪ We bouwen aan een vitale, aantrekkelijke binnenstad van Steenwijk onder andere door uitvoering stimuleringsregeling Vitale binnenstad. ▪ Realisatie aantrekkelijke verbinding (looproute vanaf het) Station met de binnenstad van Steenwijk. ▪ Opstellen en uitvoeren nieuwe prestatiedeal met de BCS. ▪ We zetten het aanjaagfonds in om ondernemend Steenwijkerland uit te crisis te helpen.
Processtap/actie 2022	▪ Het vastgestelde beeldkwaliteitsplan voor het bedrijvenpark Eeserwold biedt meer ruimte en maatwerk voor bedrijven om zich te vestigen. Het bestemmingsplan wordt in procedure gebracht. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet m.b.t. de mogelijkheden van vestiging van bedrijven. Naar verwachting zullen een aantal van de geïnteresseerde bedrijven zich werkelijk vestigen op Eeserwold. ▪ De resultaten en aanbevelingen van het MKB-onderzoek klantvriendelijke gemeente zullen we gebruiken voor het opstellen van een plan van aanpak en deze in samenwerking met het georganiseerd bedrijfsleven en in relatie tot de omgevingswet implementeren. ▪ Opstellen en uitvoeren plan voor routing, incl. begroting, inrichtingsschets enz. Overleg met provincie Overijssel over het maken van de bestuursafspraken. Jaarlijks wordt met de BCS een prestatiedeal opgesteld, met daarin concrete te behalen resultaten. ▪ Met de subsidieregeling vitale binnenstad als voorbeeld en inspiratie werken we aan het instellen van een regeling dat ondernemers uit de gemeente uit de crisis gaat helpen (anjaagfonds ondernemers).
Prognose	 (subsidieregeling die ondernemers helpt uit de crisis te komen)
Toelichting	De uitgifte op het bedrijvenpark Eeserwold verloopt zeer voorspoedig. Reden te meer om in de nieuw te maken bestuursafspraken over de kwaliteit en kwantiteit van bedrijventerreinen in te zetten op extra ruimte.

	De resultaten en aanbevelingen van het MKB-onderzoek klantvriendelijke gemeente is gebruikt voor het opstellen van een plan van aanpak. De daarin genoemde actiepunten worden dit jaar uitgevoerd. Samenwerking met onze ondernemersverenigingen is en blijft belangrijk. Door de coronacrisis werden even andere prioriteiten gesteld. Nu zetten we met de BCS weer fors in op het halen van concrete resultaten uit de prestatiedeal. Op basis van het plan van aanpak ondernemersdienstverlening werken we aan de implementatie van de daarin benoemde actiepunten. De subsidieregeling die ondernemers helpt om uit de crisis te komen, dient nog in samenwerking met ondernemers(organisaties) verder ontwikkeld te worden en verdient specifieke aandacht.
--	---

Doel	Versterken regionale samenwerking
Beoogd resultaat 2022	▪ We blijven actief in de regio en zijn aangesloten op de voor Steenwijkerland belangrijke thema's (Economic Board, Toerisme, Economie, Arbeidsmarkt. We zijn en blijven betrokken bij regionale projecten en initiatieven zoals bijvoorbeeld Good-Practice (rol in Stuurgroep) waarbij ondernemers het bedrijfsleven inspireert met innovatieve ideeën, en Go4Export en zijn actief in de stuurgroep vitale vakantieparken. ▪ We informeren actief de raad en de ondernemers in Steenwijkerland over de Regio Zwolle over onder andere de inzet en mogelijkheden van Kennispoort. ▪ We doen actief mee in de lobby om van de Regio Zwolle de 4^e economische regio van ons land te maken en plukken hier de vruchten van (verkrijgen subsidies, meedoen aan pilotprojecten enz.). Hiertoe is een dynamische regionale investeringsagenda opgesteld, waarin we ook icoonprojecten voor aan kunnen leveren. ▪ In 2021 hebben we de regionale samenwerking op het gebied van de vrijetijdseconomie versterkt. Op bestuurlijk niveau is de betrokkenheid met Gastvrij Overijssel versterkt en zijn we vertegenwoordigd in de Stuurgroep Vitale Vakantieparken. Op projectniveau wordt nauw samengewerkt met onze buurgemeenten. Hierbij wordt steeds kritisch gekeken naar de toegevoegde waarde van samenwerking. Dat zal ook het uitgangspunt blijven voor de komende periode.
Processtap/actie 2022	▪ In de Regio Zwolle sluiten we aan bij periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg en de voorbereiding ervan. ▪ Voor zover het de vrijetijdseconomie betreft zullen we de bestaande samenwerking voortzetten. Nieuwe samenwerking gaan we niet uit de weg maar we zullen kritisch blijven kijken naar toegevoegde waarde voor de gemeente.
Prognose	●
Toelichting	▪ We blijven aansluiten bij ambtelijke en bestuurlijk overleggen binnen het samenwerkingsverband 'Regio Zwolle'. ▪ Begin 2022 hebben we daarom reeds een profiel-uitvraag aangeleverd op verzoek van Regio Zwolle waarin we hebben

	aangegeven welke opgaven we de komende jaren zien en wat we hierin nodig hebben van Regio Zwolle. Maar ook wat we voor Regio Zwolle kunnen betekenen. ▪ De stad Steenwijk wordt binnen de verstedelijkingsstrategie benoemd als middelgrote kern. Op dit moment wordt er gefaciliteerd door de regio een Quickscan uitgevoerd om de kansen te kennen voor woningbouw, economische ontwikkeling, mobiliteit en klimaat rondom OV-knooppunten. ▪ Ambtelijk zoeken we meer afstemming tussen de verschillende betrokkenen en gaan we periodiek in overleg.
--	---

Doel	Versterken arbeidsmarkt
Beoogd resultaat 2022	▪ Met onze investeringen en inzet willen we binnen 5 jaar 10% van onze beroepsbevolking hebben bereikt.
Processtap/actie 2022	Door het uitvoeren van het (herijkt) actieplan werk(t): ▪ krijgen de projecten meer gestalte en wordt ook de samenwerking met ondernemers intensiever; ▪ zijn we koploper bij de samenwerking in de regio als het gaat om het oplossen van arbeidsmarktvaartstukken; ▪ worden samenwerkingsverbanden officieel bekrachtigd; ▪ komen deze collectieven in aanmerking voor de eerste subsidiegelden; ▪ starten leerlingen aan het Regionaal Techniek Center, het Horeca College en NEXT Academy; ▪ zijn de eerste stapelbanen binnen de pilot een feit. Overeenkomstig de vastgestelde visie op ons participatiebeleid willen we ook onze inwoners met een P-wet uitkering, waar mogelijk, deel laten nemen aan de actieplan werk(t) projecten. Gezamenlijk met de BCS uitvoeren van de prestatieboom, met focus op herstel economie en werkgelegenheid. Als deelnemer aan de Regiodeal Human Capital Agenda regio Zwolle: ▪ zetten we in op de drie sporen: beschikbaarheid, wendbaarheid en inclusiviteit; ▪ zorgen wij voor aansluiting bij het HCA-programma; ▪ stimuleren we ondernemers en inwoners om gebruik te maken van de mogelijkheden van de HCA.
Prognose	● ■ (het project Horeca College Weerribben-Wieden)
Toelichting	▪ Het project RPA (Regionale Praktijk Academie, voorheen RTC) en het Project NEXT lopen op koers en in 2022 verwachten we de eerste resultaten. De eerste leerlingen melden zich al aan om in september te kunnen starten. ▪ Het project Horeca College Weerribben-Wieden heeft doordat niet alle aspecten van het totaalconcept gerealiseerd kon worden vertraging opgelopen. De risico's (o.a. qua huisvesting) zijn te groot gebleken. Het collectief is nu aan het onderzoeken wat op welke termijn wel mogelijk is.

Doel	Focus op toerisme & recreatie
Beoogd resultaat 2022	De focus op toerisme & recreatie blijft ook in 2022 van belang. Zeker nu de sector onder druk staat ten gevolge van de coronacrisis is het van belang te blijven inzetten op de genoemde resultaten. Dit pakken we op samen met onze partners in en buiten de Stichting Weerribben-Wieden.
Processtap/actie 2022	▪ Reconstructie paden Giethoorn (fase 2 en 3). ▪ Reconstructie molen Giethoorn. ▪ Invulling Gieterse Polder. ▪ Realisatie Experience Center Giethoorn. ▪ Optimalisatie fietspaden; ▪ Ontwikkeling European Wetland Center Ossenzijl (Staatsbosbeheer). ▪ Reconstructie Station Steenwijk. ▪ Introductie meer duurzame vervoermiddelen (als onderdeel van Smart Mobility). ▪ Doorontwikkeling gastvrijheid d.m.v. Smart Hospitality. ▪ Visie op gemeentelijke havens. ▪ Uitvoering geven aan visie Recreatie & Toerisme.
Prognose	●
Toelichting	Bij de optimalisatie fietspaden en de reconstructie van de molen Giethoorn vallen de kosten hoger uit dan vooraf begroot. Dit wordt nader toegelicht bij het Programma Duurzaam (Be)leefbaar Toerisme.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/het project gereed?
Bestedingsplan				
1. Aanjaagfonds voor ondernemers	▲	▲	●	nee
2. Opstellen visie horeca (na corona)	●	●	●	nee
3. Actieplan Werk(t); werken aan herstel van economie en arbeidsmarkt	●	●	●	nee
4. Horeca College Weerribben Wieden	▲	● ▲	●	ja

Toelichting op de afwijking van de prognose: Aanjaagfonds voor ondernemers	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het beleid voor besteding van het aanjaagfonds om ondernemers te helpen uit de crisis te komen is nog niet opgesteld.

Wat zijn de oorzaken?	De landelijke en regionale corona steunmaatregelen/-pakketten zijn door ondernemers in deze gemeente goed benut. Lokaal is er voor de binnenstad van Steenwijk een regeling voor vastgoedeigenaren, voor het verbeteren van bedrijfspanden. De toepassing van de regeling leert ons dat het ook z'n beperkingen kent en daardoor niet alle kansen worden benut. Tevens zien we dat onderwerpen als circulariteit en duurzaamheid echt vraagstukken worden bij ondernemers
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het doel blijft om ondernemend Steenwijkerland sterker uit de crisis te laten komen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2022 is nog budget beschikbaar voor de regeling (€ 100.000)
Welke maatregelen stellen we voor ?	In overleg met het georganiseerd bedrijfsleven werken we aan de invoering van het aanjaagfonds. . We willen daarom de resterende middelen effectief inzetten om de lokale economie te stimuleren.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Horeca College Weerribben Wieden	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het Horeca College Weerribben-Wieden start niet op 1 september.
Wat zijn de oorzaken?	Niet alle aspecten van het totaalconcept konden gerealiseerd worden en hebben vertraging opgelopen. De risico's (o.a. qua huisvesting) zijn te groot gebleken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Dit heeft tot gevolg dat het collectief van ondernemers niet start met het Horeca College en er dus niet een groep van 20 leerlingen start binnen de opleiding.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Op korte termijn zijn er een aantal uren beschikbaar gekomen die binnen het domein Economie anders ingezet worden, wel wordt er komende periode onderzocht wat wel mogelijk is.
Welke maatregelen stellen we voor ?	We onderzoeken de mogelijkheden voor een doorstart, mits hier draagvlak voor is.

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 is een aantal financiële mutaties opgenomen die betrekking hebben op het bestuursprogramma 'Werk aan de winkel'.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Werk aan de winkel' zijn als volgt:

<u>Actualiteiten:</u> Een groot deel van de toeristisch-recreatieve ondernemers heeft veel last gehad van de gevolgen van de coronacrisis. De verwachting is dat dit in 2022 veel minder het geval is. Het inkomend toerisme, vooral toeristen uit Azië, zal toenemen hoewel dit niet direct het niveau van voor de crisis zal bereiken. Het was al steeds lastiger om aan personeel te komen en dit probleem lijkt alleen maar groter te worden. De krapte op de arbeidsmarkt blijft voelbaar en groeit juist, ook in de techniek en bij de grotere maakbedrijven is dit een groeiend probleem. Vitale leefbare binnenstad In deze snel veranderende wereld is het een uitdaging de binnenstad van Steenwijk vitaal en leefbaar te houden. Dat is gezien de marktontwikkeling niet vanzelfsprekend, nieuwe functies en veranderd gebruik (transitie) vragen om forse investeringen. Gezien het gemeenschappelijk

belang van een goed functionerende vitale binnenstad is hulp vanuit de (rijks)overheid voor deze transitie aangereikt.

Belangrijke stimulans hierbij is de zogenaamde Impulsaanpak winkelgebieden. Een rijksregeling (ministerie EZK) dat tot doel heeft lokale projecten te ondersteunen die de leegstand terugdringen en transformatie bevorderen. Het gaat hierbij om gebiedsgerichte aanpak, waarvan de onrendabele top (minimaal € 1 miljoen) gesubsidieerd kan worden en waarvan de eerste tranche onlangs is geopend. Samen met ondernemers uit de binnenstad bereiden we een subsidieaanvraag voor. Het gaat om het westelijke deel van de binnenstad (Kalverstraat, Woldpromenade, Gasthuisstraat, Kornputsingel). In dit gebied is een aantal ontwikkelingen gaande die zich bevinden in de initiërende of verkennende fase zoals de verkenning naar het nieuwe museum. We brengen de uitdagende verschillende ontwikkelingen en individuele belangen samen in een gemeenschappelijke visie, dat financieel wordt vertaald. Deze visie en de uitwerking in een businesscase dient als input voor een aanvraag voor de impulsaanpak (tweede tranche). Bij de begroting 2023 zullen wij deze investeringen in beeld brengen alsmede de mogelijke gemeentelijk cofinanciering.

Kansen:

- ▲ Toename inkomend toerisme (en daarmee mogelijk hogere inkomsten bij ondernemers).
- ▲ Ondernemers worden zich meer bewust van belang van samenwerking.

Uitdagingen:

- ▼ Toename inkomend toerisme (en daarmee mogelijk meer overlast bij inwoners).
- ▼ Personele capaciteit / krapte op de arbeidsmarkt.
- ▼ Algehele prijsstijgingen.

2.4. Bestuursprogramma ‘Samenredzaam’

Inleiding

Na twee jaar corona hebben we te maken met de langere termijn gevolgen ervan, met daarnaast ook een vluchtelingencrisis en hoge inflatie. Dit heeft invloed op onze inwoners, op de gemeentelijke organisatie, op samenwerkingspartners en helaas zijn ook financiële effecten onontkoombaar. Wij zijn daarom genooddaakt in deze PPN voor het Sociaal domein een financieel nadeel te presenteren. Dankzij de inzet van € 1 miljoen vanuit de ‘bestemmingsreserve coronagerelateerde uitgaven Sociaal Domein’ is het nadelig effect in 2022 nog beperkt tot € 1,4 miljoen, maar de jaren daarna gaat het om bedragen oplopend tot € 2,8 miljoen in 2026 die ten laste komen van het begrotingssaldo (zie hieronder).

Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal	- € 1.225.000	- € 2.585.000	- € 3.150.000	- € 2.990.000	- € 2.760.000

Ondanks de huidige dynamiek zijn de versoberingsopgaven vanuit de Transformatie Sociaal Domein grotendeels gerealiseerd. De financiële en maatschappelijke effecten hiervan zijn structureel. Het ‘anders werken’ is een meerjarige ontwikkeling, maar de eerste vruchten worden geplukt, zowel op het gebied van maatwerkvoorzieningen als preventie. Enkele voorbeelden:

- focus op jeugdigen met 4 jaar of langer zorginzet heeft geleid tot een forse afname;
- verdere uitrol van POH¹-er en jeugdconsulenten bij de huisartsenpraktijken. De eerste resultaten zien er veel belovend uit. Het leidt tot minder doorverwijzingen vanuit huisartsen naar specialistisch hulp en meer passende zorg;
- focus op de ‘Leidende principes’ heeft onder meer geleid tot minder inzet Huishoudelijke hulp per huishouden.

Desondanks is de financiële prognose voor de komende jaren (2022 e.v.) ten opzichte van een half jaar geleden verslechterd. We brengen deze gevolgen binnen het programma Samenredzaam in beeld langs 3 lijnen:

1. Macro-economische situatie (inflatie en indexatie contracten)

De verwachting is dat de huidige economische situatie een structureel effect gaat hebben op het Sociaal domein. De macro-economische situatie is nijpend te noemen, zo is de inflatie ten tijde van schrijven bijna 10%.

2. Effecten van eerder genomen besluiten

Tussen het opstellen van de begroting 2022 en voorliggende PPN zijn door het college of de in de regio samenwerkende gemeenten besluiten genomen met financiële consequenties.

3. Ontwikkelingen binnen het zorglandschap.

De actuele ontwikkelingen, zoals de (na-ijl) effecten van corona, zijn aan de hand van scenario’s en met behulp van een prognosemodel financieel vertaald. Op basis hiervan zijn de prognoses bijgesteld, met name op het gebied van de jeugdzorg.

Een verdere toelichting treft u aan in hoofdstuk 3.2 (‘autonome ontwikkelingen’) en bijlage 6.1 (‘budgetafwijkingen’).

¹ praktijkondersteuner bij de huisarts.

Rapportage op doelen en resultaten

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting. Daarbij maken we net als in de begroting een onderscheid tussen 'transformatie 2.0; versoberen en versnellen', 'maatschappelijke opgaven' en 'opgaven die worden getemporiseerd'.

Transformatie 2.0; versoberen en versnellen:

Doel	Inwoners die een maatwerkvoorziening nodig hebben worden goed geholpen vanuit één geïntegreerde (WMO, jeugdhulp, Participatiewet) gemeentelijke toegang
Beoogd resultaat 2022	Alle medewerkers van de toegang werken naast de omgekeerde toets ook volgens de leidende principes en de benadering van positieve gezondheid.
Processtap/actie 2022	Continue intervisie op integraal werken met de omgekeerde toets en volgens de leidende principes en de benadering van positieve gezondheid. De belangrijkste partners en aanbieders zijn hierbij betrokken.
Prognose	■
Toelichting	De continue intervisie, zoals bij de acties benoemd, staat voor dit jaar gepland en wordt gerealiseerd. Ook positieve gezondheid hierin meenemen lukt nu nog niet, de trainingen positieve gezondheid hebben nog niet plaatsgevonden, omdat de GGD haar opdracht heeft teruggegeven.

Doel	Inwoners krijgen zo thuis nabij mogelijk ondersteuning en hebben zo min mogelijk last van grenzen tussen zorgwetten en zorgverleners
Beoogd resultaat 2022	Meer inwoners komen eenvoudiger bij de juiste hulp uit en ervaren geen beperking van grenzen tussen zorgwetten en zorgverleners.
Processtap/actie 2022	- Vanuit de opgaven uit de Samenwerkingsagenda Zilveren Kruis zetten we vanuit beleidsmatig overleg de stap naar een structurele vorm van afstemming op uitvoeringsniveau. - Herijking van het aanbod cliëntondersteuning waarbij diverse disciplines verbonden zijn. - Het scholen van consultants tot aandachtfunctionaris WLZ (Wet langdurige zorg) i.s.m. Sociaal werk De Kop.
Prognose	● (Structurele afstemming op uitvoeringsniveau) ▲ (Herijking aanbod cliëntondersteuning) ● (Aandachtsfunctionaris WLZ)
Toelichting	- We zien een gestage vooruitgang in de samenwerking. Het is een stap voor stap proces. Inmiddels is er een huisartsenpraktijk bij, de samenwerkingsbereidheid wordt steeds groter. Er zijn twee Poh'ers² samen met andere professionals geschoold in positieve gezondheid. - De herijking van het aanbod cliëntondersteuning is nog niet van start gegaan wegens de werkdruk op andere terreinen. - Vanwege werkdruk op andere terreinen is de actie bijgesteld: er wordt nu gebruik gemaakt van de expertise van MEE Drenthe, waardoor vaker getoetst wordt of WLZ passend is.

² Poh staat voor praktijkondersteuner bij de huisarts.

Doel	In 2022 is er een goede afstemming tussen de zorg die vanuit onderwijs wordt ingezet en de jeugdhulp
Beoogd resultaat 2022	▪ We hebben onderzocht of de integrale werkwijze rondom kinderen van 't Ravelijn en Trajectklas 't Tij VSO kan worden uitgebreid naar het basisonderwijs en voortgezet onderwijs binnen Steenwijkerland en wat hiervoor nodig is. De leidende principes en bedoeling van Samen voor Ryan vormen hiervoor de basis. ▪ De uitkomsten van het onderzoek naar de pilot Jongeren in Beweging, als collectieve activiteit voor deze jongeren, worden vertaald in een vernieuwing van de werkwijze.
Processtap/actie 2022	▪ We gaan onderzoeken of en hoe de in 2021 gerealiseerde integrale werkwijze rondom kinderen van 't Ravelijn en Trajectklas 't Tij VSO kan worden uitgebreid naar het basisonderwijs en voortgezet onderwijs binnen Steenwijkerland. Dit betekent dat verkend gaat worden of en hoe de afstemming tussen zorg vanuit het onderwijs en jeugdhulp verbeterd kunnen worden. ▪ De uiteindelijke opbrengsten van de pilot Jongeren in Beweging worden op hun effect gewogen en vanuit deze effectenanalyse wordt een voorstel voor een nieuwe werkwijze uitgewerkt.
Prognose	●
Toelichting	Met een pilot die wordt voorbereid, wordt dit jaar gestart met integraal samenwerken met het basisonderwijs. Maatschappelijk werk en de jeugdconsulent gaan een actieve rol vervullen in de zorgstructuur van het onderwijs. Vanuit deze rol is de verbinding gelegd met jeugdhulp. De opbrengsten van de pilot Jongeren in Beweging zijn met de integrale toegang besproken en op basis hiervan zijn afspraken gemaakt over de werkwijze en de samenwerking. Maatschappelijk werk is vanaf nu actief betrokken bij Jongeren in Beweging en de samenwerkingsafspraken zijn vernieuwd.

Maatschappelijke opgaven:

Doel	Mensen met een arbeidsbeperking wordt een beschutte werkplek geboden
Beoogd resultaat 2022	Het minimaal realiseren van de landelijke taakstelling van het aantal beschutte werkplekken in onze gemeente in 2022. De verwachte taakstelling is 25.
Processtap/actie 2022	De uitvoering van beschut werk is opgedragen aan NoordWestGroep in afstemming met ons Uitvoeringsteam Sociaal Domein.
Prognose	●
Toelichting	In onze begroting 2022 zijn we uitgegaan van een realisatie van 25 beschutte werkplekken (4 boven de landelijke taakstelling). Deze zijn inmiddels gerealiseerd.

Doel	Het aantal inwoners dat niet kan deelnemen aan de samenleving vanwege armoede, neemt af
Beoogd resultaat 2022	▪ Per 1 januari 2022 wordt het minimabeleid hulpvraaggericht ingezet. ▪ Inwoners kunnen met gebruikmaking van het minimabeleid meedoen in de maatschappij.

	▪ De gemeente helpt zelfstandig ondernemers met financiële problemen. ▪ Onderzoek afgerond naar revolverend fonds schuldhulp. ▪ Toekomstscenario samenwerking GKB is afgerond. ▪ Onderzoek afgerond naar doorontwikkeling bewindvoering.
Processtap/actie 2022	▪ Het maatwerkbudget wordt per 1 januari 2022 ingevoerd. Met het invoeren van het maatwerkbudget wordt de regeling sociaal culturele activiteiten overbodig. ▪ Inwoners kunnen via verschillende intermediairs een beroep doen op het minimabeleid. ▪ Er wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke taak om zelfstandig ondernemers met financiële problemen te helpen. ▪ Er wordt onderzoek gedaan naar het vormgeven van een revolverend fonds. De resultaten van dit onderzoek worden in 2022 opgeleverd. ▪ In 2022 wordt in kaart gebracht of en op welke wijze de GKB toekomstbestendig inwoners uit Steenwijkerland kan ondersteunen. ▪ Er wordt onderzoek gedaan naar de doorontwikkeling van bewindvoering. De resultaten van dit onderzoek worden in 2022 opgeleverd.
Prognose	●
Toelichting	Door de niet ingeplande inspanningen om de compensatie van de gestegen energiekosten uit te keren en de inspanningen voor de Oekraïense vluchtelingen, kunnen we niet garanderen dat we op koers blijven.

Doel	Onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen
Beoogd resultaat 2022	De omvang van resultaten binnen de projecten van 'Samen voor Ryan' is groot en divers. Een greep uit de resultaten voor 2022: ▪ Meest recente en relevante wetenschappelijke kennis over ontwikkeling van een kind vertaald naar in de praktijk uitvoerbare kennis. Dit is onderdeel van het deskundigheidsprogramma in Samen voor Ryan, met onderwerpen als hechting, interprofessioneel werken en cultuursensitief werken. ▪ Na succes van Levensvaardigheden op het PRO/VSO komt er een (passend) aanbod voor PO & VO. Ook wordt er een handreiking Levensvaardigheden gemaakt, mede inzetbaar voor (sport) verenigingen / sociaal werk en ouders. ▪ Vanuit project Vroegsignalering: onderzoeken/ testen hoe logopedie en fysiotherapie op scholen en kinderopvang kan helpen in vroegsignalering.
Processtap/actie 2022	<i>Voor de projecten binnen 'Samen voor Ryan':</i> ▪ Verstrekken we jaarlijks subsidie. ▪ Monitoren we per project de afzonderlijke resultaten. ▪ Leggen we meer nadruk op de ontmoeting, samen werken en samen leren tussen professionals uit de verschillende organisaties. ▪ Organiseren we (wederom) een bijeenkomst om met alle deelnemende partijen te bepalen of we nog de goede kant op gaan. ▪ Benutten we onze coalitie Samen voor Ryan om extra rijksmiddelen (NPO) slim en waar mogelijk gezamenlijk in te zetten, in het belang van kinderen in onze gemeente.

Prognose	●
Toelichting	Binnen de projecten van Samen voor Ryan liggen de resultaten op koers en worden naar verwachting door betrokken netwerkpartners behaald.

Doel	Alle kinderen krijgen de kans om zich goed te ontwikkelen
Beoogd resultaat 2022	90% van de 2- en 3-jarigen gaat naar een voorschoolse voorziening. Gezien de keuzevrijheid van ouders is een 100% bereik niet mogelijk.
Processtap/actie 2022	Doorgaan met ingezet beleid rondom normaliseren peuteropvang. Doorgaan met monitoring. Indien de gevolgen van de coronacrisis verdere groei in de deelname bemoeilijken, inzetten op wegnemen van obstakels door de coronacrisis veroorzaakt.
Prognose	■
Toelichting	Als gevolg van de coronamaatregelen zijn minder peuters bereikt dan beoogd. De aantallen zijn op moment van schrijven nog niet definitief. Inmiddels hebben we ook te maken met vluchtelingen en hun kinderen vanuit de Oekraïne. Onzeker is nog wat dit met de peuter- en kinderopvang in het algemeen gaat doen en of dit invloed zal hebben op het huidige bereik van peuters in de peuteropvang.

Doel	Het vergroten van duurzame gezondheidswinst en versterken van veerkracht
Beoogd resultaat 2022	Wijkprofielen en prognoses sociaal domein; het samenbrengen van gegevens op wijk/kernniveau en een vooruitblik op ontwikkelingen van de komende 20 jaar dient als richtinggever op onderbouwde inzet op gezondheid en preventie. <u>Steeds meer partijen werken vanuit van positieve gezondheid:</u> Positief is dat steeds meer partijen anders denken en kijken naar zorg en gezondheid, vanuit een breed gezondheidsconcept als positieve gezondheid. Tegelijkertijd is ook anders doen nog wel een uitdaging. Juist in de samenwerking tussen verschillende domeinen kunnen we stappen zetten. Met de instelling van een werkgroep Positieve gezondheid binnen de eigen gemeentelijke organisatie verbinden we de verschillende ontwikkelingen en projecten door middel van een gezamenlijk plan van aanpak. Doel hiervan is inspireren, ervaringen uitwisselen, kennis vergroten. In de inkoop van maatwerkvoorzieningen zal positieve gezondheid op termijn worden meegenomen. <u>Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord:</u> Er is sprake van samenhang met het programma Mijn Steenwijkerland dat als doel heeft om zoveel mogelijk vitale, fitte, participerende inwoners in Steenwijkerland te hebben, in een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag. Een aantal van de beoogde resultaten staan daarom verwoord bij dit doel en een aantal staat bij Mijn Steenwijkerland. Met ondersteuning vanuit de gemeente is onder andere: ▪ op verschillende locaties van voorschoolse opvang het bewegen een belangrijk onderdeel in de dagelijkse zorg voor de kinderen; ▪ de kwaliteit van het bewegingsonderwijs op verschillende scholen vergroot en zijn er meer beweegmomenten ingevoerd gedurende de dag;

	▪ meer bekendheid gegeneerd voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur met promotiecampagnes; ▪ 'Voel je Goed' uitgevoerd. <u>Samen in beweging:</u> Met ondersteuning vanuit de gemeente is/zijn onder andere: ▪ professionals werkzaam in wijk Clingenborgh geschoold op het gebied van positieve gezondheid; ▪ huisbezoeken gebracht aan inwoners van 75+ in de wijk Clingenborgh door getrainde vrijwilligers; ▪ de training grip en glans gegeven voor inwoners van de wijk Clingenborgh.
Processtap/actie 2022	1. Verbinden van gegevens uit de diverse monitoren. 2. Plan van aanpak doorontwikkeling Positieve Gezondheid met onder meer: ▪ trainingen en inspiratiesessies positieve gezondheid; ▪ organiseren aanbiedersbijeenkomst; ▪ lerende netwerken positieve gezondheid; ▪ regionale samenwerking. Uitvoering geven aan: ▪ Plan van aanpak Samen in Beweging; ▪ Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord. We zetten hierbij in op de volgende thema's: ▪ jong leren bewegen; ▪ vitaal oud(er) worden; ▪ inclusief sporten en bewegen; ▪ vitale sportaanbieders; ▪ duurzame sportinfrastructuur; ▪ sportevenementen.
Prognose	● (Verbinden van gegevens uit de diverse monitoren) ■ (Plan van aanpak doorontwikkeling Positieve Gezondheid) ■ (Uitvoering Samen in Beweging) ■ (Uitvoering Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord)
Toelichting	1. Er is een start gemaakt met de inventarisatie en een plan van aanpak om komen tot een inzichtelijk en toegankelijk overzicht van relevante data en prognoses 2. Naast het plan van aanpak doorontwikkeling Positieve Gezondheid loopt de uitvoering van diverse elementen vertraging op. 3. De training positieve gezondheid voor professionals in de wijk is uitgevoerd. De eerste leernetwerkbijeenkomst als vervolg daarop ook. Daarnaast is de eerste groep Grip&Glans gestart in Steenwijk. Voor de huisbezoeken 75+ leidt afronding van de coronacrisis en start crisis opvang vluchtelingen Oekraïne mogelijk tot vertraging. 4. De uitvoering loopt. Mogelijk leidt de opvang van vluchtelingen wel tot tijdelijk andere prioritering/verschuiving van inzet op sport en bewegen dan wel vertraging van doorontwikkeling.

Doel	Mensen met verward gedrag krijgen passende ondersteuning
Beoogd resultaat 2022	Het in 2018 vastgestelde actieplan voor de sluitende aanpak rondom mensen met verward gedrag wordt uitgevoerd. Hierin zijn verschillende

	actiepunten benoemd, die deels regionaal en deels lokaal worden opgepakt. In 2022 gaan we verder aan de slag met het versterken van de lokale keten rondom zorg en veiligheid, onder meer via invoering van een aanpak voorkomen escalatie. Er wordt ingezet op intensivering van de samenwerking (zowel intern tussen de domeinen, als met ketenpartners, mogelijk op wijkniveau) rondom de aanpak van multiprobleem huishoudens/ woonoverlast. We willen duidelijke afspraken maken over rollen en verantwoordelijkheden, informatiedeling en overlegstructuren.
Processtap/actie 2022	Rondom deze opgaven wordt intensief regionaal samengewerkt, ook in 2022. De uitvoering van de Wet verplichte Ggz en Wet Zorg en Dwang wordt daar gemonitord en actuele ontwikkelingen en knelpunten waar nodig opgepakt. Regionaal wordt ook gewerkt aan de uitwerking van een agenda Zorg & Veiligheid. Vaststelling moet meer richting geven aan de regionale samenwerking met ketenpartners rondom dit onderwerp. Extra aandacht is er ook in 2022 voor het monitoren van de gevolgen van corona op de doelgroep kwetsbare inwoners, zowel regionaal als lokaal.
Prognose	●
Toelichting	- Binnen de organisatie wordt actief gewerkt aan het verder verscherpen van casus-, en procesregie. Dit om in 2022 meer grip te krijgen op complexe casuïstiek in de toegang, maar ook om verder voor te bereiden op de brede transitie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. - De agenda 'verwarde personen' zal later in het jaar herijkt worden en waar nodig aangescherpt worden. - De overeenkomsten voor de uitvoering van het verkennend onderzoek worden ondertekend om de keten rondom de WVGZ en WZD georganiseerd te hebben.

Opgaven die worden getemporeerd:

Onderstaande doelen zijn in 2021 getemporeerd en in uitvoering aangepast.

Doel	De Steenwijkerlandse samenleving sluit niemand uit
Beoogd resultaat 2022	In 2022 wordt er uitvoering gegeven aan het regenboogbeleid. Dit is in Q4 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Er wordt ingezet op de thema's: ▪ bevorderen van ontmoeting; ▪ sociale acceptatie (normaliseren); ▪ zichtbaarheid; ▪ veiligheid; ▪ de gemeente als voorbeeldfunctie. In 2022 wordt de uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda gecontinueerd. Deze agenda bestaat uit 8 thema's die lokaal worden uitgevoerd.
Processtap/actie 2022	<u>Regenboogbeleid</u> De uitvoering van het regenboogbeleid gaat in samenwerking met Stichting Regenboog Steenwijkerland en zo nodig wordt regionale samenwerking opgezocht.

	<u>Inclusieagenda</u> De Lokale Inclusie Agenda is eind 2019 vastgesteld en bestaat uit 8 thema's met actiepunten. De actiepunten die nog niet zijn afgerond worden naar prioriteit opgepakt. Daarnaast geeft het structurele en regionale overleg 'toegankelijkheid/VN Verdrag inclusie' richting aan eventuele regionale samenwerking en acties rond dit onderwerp.
Prognose	●
Toelichting	Het beleid is als concept besproken in het college. Het stuk is gedeeld met stichting Regenboog om hen intensief te betrekken bij de totstandkoming van het definitieve beleid. Op basis van de reacties en aanbevelingen zal het beleid verder aangescherpt worden en als definitief stuk aangeboden worden. Naar aanleiding van een uitzending van Zembla heeft de gemeenteraad opdracht gegeven tot een extern onderzoek naar de gemeentelijke werkwijze bij discriminatie(signalen). Dit onderzoek wordt in het 2e kwartaal van 2022 uitgevoerd door Ecorys.

Doel	Het aantal inwoners dat moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden neemt af
Beoogd resultaat 2022	▪ 150 inwoners nemen deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten. ▪ 50 inwoners nemen deel aan een aanbod om hun rekenvaardigheden te vergroten. ▪ 50 inwoners nemen deel aan een aanbod om hun digitale vaardigheden te vergroten.
Processtap/actie 2022	▪ De gemeente verzorgt via taalpunt in samenwerking met het bedrijfsleven bedrijfstrainingen in het kader van basisvaardigheden (taal, rekenen en digitaal). ▪ De gemeente verzorgt via taalpunt periodiek trainingen in het kader van basisvaardigheden (taal, rekenen en digitaal).
Prognose	●
Toelichting	Geen.

Doel	Versterken van inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein
Beoogd resultaat 2022	Het behouden van de vitaliteit van de vrijwilligersorganisaties als belangrijk onderdeel van de vitale samenleving.
Processtap/actie 2022	▪ In samenwerking met Sociaal werk De Kop wordt het Vrijwilligersinformatiepunt (VIP) doorontwikkeld. ▪ Vanuit het Hernieuwd Perspectief wordt ondersteuning geboden aan vrijwilligersorganisaties, om hen te helpen weer op te starten na de crisis en door te ontwikkelen waar nodig. Hierin werken cultuur, kernen en wijken en sport nauw samen.
Prognose	■
Toelichting	Dit doel krijgt door de crisis opvang vluchtelingen een andere lading. Het richt zich voor nu vooral op praktische afspraken en duidelijke lijnen om de vraag en aanbod op het gebied van vrijwilligers, maar ook spullen

	en ondersteuning bij elkaar te kunnen brengen. Met het VIP, maar ook met andere maatschappelijke organisaties. De verdere doorontwikkeling van VIP leidt mogelijk tot vertraging vanwege andere prioriteiten.
--	---

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Bestedingsplan				
1. Kwijtschelding lokale lasten voor inwoner met alleen AOW	●	●	●	ja
2. Casemanager inburgering voor een periode van 4 jaar	●	●	●	ja
3. Medewerker schuldhulpverlening voor een periode van 3 jaar	●	●	●	ja
4. Niet volledig behalen besparingsopdracht Scala	●	●	●	ja

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 zijn twee financiële mutaties opgenomen voor respectievelijk de nieuwe uitgavenramingen voor de uitvoering van de Participatiewet en het project onderzoek Joodse eigendommen. Naast deze financiële mutaties zien we nog een aantal overige financiële afwijkingen. Deze afwijkingen zijn hieronder toegelicht langs de 3 lijnen die in de inleiding van dit bestuursprogramma zijn beschreven.

1. Macro-economische situatie

De macro-economische situatie is nijpend te noemen. De inflatie is ten tijde van schrijven bijna 10%! De verwachting is dat de huidige economische situatie een structureel effect gaat hebben op de budgetten binnen het Sociaal domein.

	2022	2023	2024	2025	2026
Index Jeugd	-	- € 630.000	-€ 630.000	- € 630.000	- € 630.000
Index Wmo	-	- € 470.000	- € 470.000	- € 470.000	- € 470.000
Index SwdK	-	- € 90.000	- € 90.000	- € 90.000	- € 90.000
Prijscompensatie	- € 250.000	- € 300.000	- € 300.000	- € 300.000	- € 300.000
Totaal	- € 250.000	- € 1.490.000	- € 1.490.000	- € 1.490.000	- € 1.490.000

A. Indexering van lopende contracten

De gemeente heeft lopende contracten met verschillende zorgaanbieders (o.a. voor Wmo en Jeugdvoorzieningen). Deze contracten houden zich veelal aan de NZA (Nederlandse Zorg Autoriteit) index. De verwachting is dat de lonen door de inflatie fors worden gecompenseerd.

Dit betekent dat de contractuele index met aanbieders vanaf 2023 op een hoger niveau dan gemiddeld uitkomt (gemiddeld rond de 3%). Er wordt uitgegaan van een index rond de 4%. Dit betekent een structureel nadeel van afgerond € 1,2 miljoen vanaf het jaar 2023.

B. Prijscompensatie

Afgelopen 2 jaar is een tekort gerealiseerd op de maatwerkvoorzieningen Wmo (2021: € 300.000, 2020: € 200.000). De stijgende kosten komt met name doordat de inflatie van bouwmaterialen, grondstoffen en arbeidsloon van de afgelopen 3 jaren ongekend hoog zijn. De begroting is hierop (nog) niet aangepast. De verwachting en ervaring is dat de prijzen niet naar het 'oude' niveau terug gaan. We verwachten daarom een structureel € 300.000 nadeel vanaf 2023.

2. Effecten van eerder genomen besluiten

Tussen het opstellen van de begroting 2022 en de PPN zijn door het college of de in de regio samenwerkende gemeenten besluiten genomen met financiële gevolgen:

	2022	2023	2024	2025	2026
Inkoopmodel Jeugd	- € 50.000	- € 350.000	- € 350.000	- € 350.000	- € 350.000
Reisverg. Jeugd	- € 300.000	- € 300.000	- € 300.000	- € 300.000	- € 300.000
Begeleiding PBG	€ 150.000				
Beschermde wonen	€ 300.000				
Loonkostensubsidie	- € 700.000	- € 700.000	- € 700.000	- € 700.000	- € 700.000
Aanname Buigbudget	-	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Totaal	- € 600.000	- € 650.000	- € 650.000	- € 650.000	- € 650.000

A. Regionale besluiten Jeugdhulp

De jeugdhulp wordt ingekocht in regionaal verband via een gemeenschappelijke regeling: RSJ. Het bestuur van de RSJ bestaat uit de 11 wethouders van de gemeenten in de jeugd-regio IJsselland. Het bestuur van de RSJ heeft in 2021 besluiten genomen welke een financiële impact heeft op de gemeentelijke begroting vanaf 2022. Deze besluiten zijn:

1. *Reiskostenvergoeding voor LVB³ aanbieders (november 2021)*

Er is besloten tot gelijktrekken van de afspraken rondom declareren van indirect cliëntgebonden tijd voor de LVG⁴-aanbieders. Deze aanbieders konden in tegenstelling tot Jeugd en Opvoedhulp en GGZ Jeugd cliëntgebonden overleg, registratie en reistijd niet declareren. Dit heeft naar verwachting (raming RSJ) een nadelig effect met ingang van 2022 van € 300.000 structureel.

2. *Prijs aanpassing 2022 specifieke maatwerkproducten*

Met het uitstellen van de doorontwikkeling inkoop zijn de raamovereenkomsten verlengd met geïndexeerde tarieven. Een aantal aanbieders heeft voor een select aantal producten aangegeven niet uit de voeten te kunnen met deze een-op-een-verlenging. Het bestuur van het RSJ heeft in meerderheid besloten gehoor te geven aan de zorgaanbieders. De impact is incidenteel voor 2022 € 50.000.

3. *Nieuwe inkoop tarieven 2023 (inkoopmodel jeugd)*

Het project 'doorontwikkeling inkoop Jeugdhulp' is er als project op gericht om de inkoop Jeugdhulp te vernieuwen en ondersteunend te laten zijn aan de regionale en lokale transformatie Jeugd. De oorspronkelijke planning van het project is twee keer een jaar uitgesteld. In januari 2020 door corona en in 2021 doordat aanbieders en gemeenten geen

³ Licht verstandelijke beperking.

⁴ Licht verstandelijk gehandicapt.

overeenstemming konden bereiken over de tarieven, mede doordat er een landelijke ontwikkeling was, die hier invloed op had. Vanaf 2023 heeft het RSJ een impactanalyse opgesteld. Het RSJ heeft berekend dat de structurele extra kosten voor de gemeente Steenwijkerland € 350.000 (prijsspeil 2023-2023) bedragen.

B. Beschermde wonen

Het bestuur van de regio Beschermde wonen heeft de terug te betalen incidentele bijdrage vastgesteld. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 300.000 in 2022.

C. Begeleiding PGB

Het aantal PGB-voorzieningen Wmo Begeleiding loopt terug. Dit is geen doel op zich, maar een effect van het kritischer kijken naar inzet van noodzakelijke én passende hulp. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 150.000.

D. Loonkostensubsidies en Buigbudget

Er wordt structureel een bedrag van € 700.000 meer uitgegeven aan loonkostensubsidies (LKS) om mensen met (en soms zonder) een uitkering te laten participeren. Het grotere gebruik van LKS is een gevolg van de actieve inzet op maximale participatie, liefst naar betaald werk, conform de vastgestelde visie op Participatie.

Met een wijziging van het Besluit Participatiewet worden gemeenten vanaf het jaar 2022 op basis van realisaties gefinancierd voor LKS. Hiermee worden gemeenten gestimuleerd LKS in te zetten voor mensen met een lage loonwaarde en voor niet-uitkeringsgerechtigden. De netto uitgaven aan LKS van het jaar voorafgaand aan het budgetjaar (2021) worden voor alle gemeenten leidend voor de verdeling van het LKS-budget, in 2022 een bedrag van € 325 miljoen. Het in de Programmabegroting 2022-2026 opgenomen budget betreft een voorlopige inschatting. In oktober wordt het definitieve bedrag voor 2022 bekend gemaakt. Voorzichtigheidshalve stellen we de inkomstenraming voor 2022 niet bij. Voor 2023 en latere jaren doen we dat wel, omdat we via het Buigbudget hogere inkomsten verwachten. Of deze aanname juist is, zal pas achteraf blijken. We lopen hier dus een financieel risico en zullen dat opnemen in de risicoparagraaf van de komende begroting.

3. Ontwikkelingen binnen het zorglandschap

De actuele ontwikkelingen, zoals de (na-ijl) effecten van corona, zijn aan de hand van scenario's en met behulp van een prognosemodel financieel vertaald. Op basis hiervan zijn de financiële prognoses bijgesteld, met name op het gebied van jeugdhulp.

	2022	2023	2024	2025	2026
Instroom Jeugd	-	- € 130.000	- € 560.000	- € 470.000	- € 370.000
Onderwijs-zorg	- € 125.000	- € 165.000	- € 300.000	- € 230.000	- € 100.000
Profielen en wachtlijsten	- € 200.000	- € 200.000	- € 150.000	- € 100.000	-
AR vrij besteedbaar	-	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	-
Demografie HH (Instroom Wmo)	- € 50.000	- € 150.000	- € 150.000	- € 150.000	- € 150.000
Totaal	- € 375.000	- € 445.000	- € 1.010.000	- € 850.000	- € 620.000

Doortrekken van huidige ontwikkelingen en corona-effecten:

A. Instroom Jeugdhulp

Jeugdzorg heeft in 2021 een nadeel opgeleverd van afgerond € 1,5 miljoen ten opzichte van de begroting. Bij opstellen van de begroting 2022 (medio september) was nog uit gegaan van een nadelig saldo van € 650.000. Het laatste half jaar is het aantal 'dure' voorzieningen fors toegenomen. Bij de Najaarsnota 2021 is door de gemeenteraad besloten € 1 miljoen te reserveren voor de na-ijlende jeugdzorgkosten in verband met corona (€ 650.000 in 2022 en € 350.000 in 2023). Nu dit effect in 2021 vele malen hoger uitpakt is de 'bestemmingsreserve coronagerelateerde uitgaven Sociaal Domein' naar verwachting niet afdoende om het financiële effect te dekken.

Door data-analyses uit het verleden kunnen er steeds betere verwachtingen worden afgegeven over de bewegingen binnen de jeugdzorg. Gegevens over in- en uitstroom van eerdere jaren worden afgezet tegen bevolkingsprognoses van het CBS en gemodelleerd op basis van gemiddelden. Op basis van het huidige aantal jeugdigen in zorg (eind 2021) is de verwachting dat er structureel middelen beschikbaar moeten worden gesteld om de huidige zorgvraag te kunnen bekostigen.

B. Extra Zorginstroom Jeugd Onderwijs en Zorg

Onder punt A is er een verwachting geschetst op basis van gemiddelde data uit het verleden welke is gemodelleerd naar 2026. Echter blijkt in 2021 een significant afwijkend instroom percentage te zijn (2021: 5,5% ten opzichte van gemiddelde: 4,5%). Wanneer er wordt gemodelleerd met de instroompercentages van 2021 vallen de kosten fors hoger uit. Op basis van scenario afweging en risicobereidheid stellen we voor om een gedeelte van de kosten structureel op te voeren in voorliggende PPN.

C. Effect van profielen en wachtlijsten

Het uitfasen van de profielen en de stijgende wachtlijsten maakt dat er vaker een zwaardere zorgvorm wordt ingezet en er een toename is van het aantal spoedtrajecten. Verwachting is dat dit effect zichzelf na verloop van tijd oplost. *We stellen daarom voor om deze incidentele uitgaven voor drie jaar – 2023 tot en met 2025 – te dekken uit de Algemene Reserve vrij besteedbaar.*

D. Demografische ontwikkeling Huishoudelijke hulp

Er is een stijgende trend te zien van het aantal aanvragen Huishoudelijk hulp (HH) binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze trend is in lijn met de demografische ontwikkeling van onze gemeente. Op HH wordt in 2022 een nadeel van afgerond € 50.000 verwacht en vanaf 2023 € 150.000 (PGB en ZIN).

Wet Inburgering

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Hiermee wordt de gemeente Steenwijkerland verantwoordelijk voor de brede intake en het persoonlijk Plan inburgering en Participatie (PIP), het financieel ontzorgen van de statushouders met een uitkering gedurende een half jaar, de maatschappelijke begeleiding, de monitoring en het inkopen van het inburgeringsaanbod.

Al met al ligt de implementatie van de Wet Inburgering op koers. Echter vergt de uitvoering van deze wet wel continue aandacht, wat ook het nodige vraagt van de organisatie. Dit behelst zowel de uitvoering van taken die intern belegd zijn, maar ook regie en management van taken die uitgevoerd worden door onze partners. De komende tijd wordt gekeken naar hoe de wet momenteel is geïmplementeerd en of alles juist is belegd. Een van de trajecten die we anders willen inrichten is de financiële ontzorging. Daarnaast wordt er gekeken of er voldoende capaciteit is voor de uitvoering van alle inburgeringstaken.

Wij hebben de afgelopen periode hard gewerkt om de basiseisen die deze wet stelt te implementeren. Echter loopt de implementatie op onderdelen achter. De uitvoering van de onderwijsroute wordt regionaal ingekocht samen met de regio Zwolle. De gesprekken met potentiële aanbieders zijn momenteel nog aan de gang. Naar verwachting wordt de opdracht in mei van dit jaar gegund. De specifieke financiële gevolgen zijn nog niet geheel duidelijk. Voor de implementatie van de Wet Inburgering ontvangt de gemeente per inburgeraar een specifieke uitkering (SPUK) van het rijk voor de inburgeringstrajecten. Deze specifieke uitkering bedraagt voor 2022 € 270.438. Onlangs is bekend geworden dat er nog een aanvulling op de specifieke uitkering komt ter hoogte van een bedrag van € 38.060 voor de inkoop van de onderwijsroute. Naast de specifieke uitkering ontvangt de gemeente ook nog middelen via de Algemene Uitkering.

Bij de behandeling van de Najaarsnota 2022 en de Begroting 2023 komen we hierop terug.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Samenredzaam' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ Dankzij inzet externe expertise van MEE Drenthe krijgen meer inwoners ondersteuning vanuit de WLZ (Wet Langdurige Zorg) in plaats van de Wmo.
- ▲ Door het uitwerken van het beleid op deze manier is de aanname dat meer draagvlak is bij stakeholders binnen de gemeente. Dit zal leiden tot meer gedragen beleid.
- ▲ Door het landelijke uitstellen van de transitie Beschermd wonen van 2023 naar 2024 ontstaat meer ruimte om beter toegerust te zijn op de overheveling van taken per 2024. De jaren 2022 en 2023 zullen gebruikt worden om voor te bereiden op de taken die op ons afkomen.

Uitdagingen:

- ▼ We zien de eerste maanden van 2022 een stabilisatie van het aantal uitkeringsgerechtigden.
- ▼ Tevens zien we wel een stijging van het aantal inwoners dat met een loonkostensubsidie aan het werk is. Vanuit onze visie dat we inzetten op maximale participatie van onze inwoners en het liefst naar betaald werk, zien we dit als een goede ontwikkeling.
- ▼ De transitie Beschermd wonen naar Beschermd thuis is een grote beweging die veel vraagt van de organisatie op allerlei lagen. Om deze transitie goed vorm te geven moet ruimte zijn voor ontwikkeling. Door personele krapte kan deze ontwikkeling onder druk komen te staan. Daarnaast is nog veel onduidelijkheid wat zorgt voor onrust.
- ▼ Door de gestegen energiekosten zijn er meer mensen niet in staat hun energierekening te betalen. Het rijk heeft hiervoor een tegemoetkoming via de Algemene uitkering beschikbaar gesteld. We hebben een regeling gemaakt, waardoor de mensen die het (het hardst) nodig hebben een tegemoetkoming kunnen krijgen.
- ▼ De inflatie is groter dan verwacht. De uitgaven voor huishoudens daardoor ook. Dit kan met name voor mensen met weinig inkomen hard aankomen en eventuele schulden kunnen groter worden.
- ▼ De komst van Oekraïense vluchtelingen zorgt er voor dat we een grote groep (tijdelijke) inwoners er bij krijgen. Die zijn niet allemaal in staat om genoeg inkomen te krijgen om voldoende aan onze samenleving mee te doen. De groep van mensen met een inkomen tot 130% van het minimuminkomen neemt daarmee toe. Dit vraagt van de gemeente een grotere inspanning. Zowel in ureninzet als financieel. De omvang daarvan kunnen we op dit moment nog onvoldoende inschatten, evenals de omvang van de compensatie die het rijk gaat geven.

▼ De GKB-Assen is een Gemeenschappelijke Regeling van enkele Drentse gemeenten. Deze gemeenten hebben aangegeven de GR eind 2023 te willen opheffen. Daarmee blijven we ons spoor om de tweedelijns schudhulpverlening in 2022 aan te besteden. De markt van aanbieders van dergelijke dienstverlening wordt wel kleiner als de GKB verdwijnt.

2.5. Bestuursprogramma 'Mijn Steenwijkerland'

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting. Deze doelen zijn onderverdeeld naar de 6 thema's uit het bestuursprogramma 'Mijn Steenwijkerland': Aantrekkelijke en veilige leefomgeving, Wonen, Kunst en Cultuur, Sport en bewegen, Mobiliteit, Onderwijs en onderwijshuisvesting.

Aantrekkelijke en veilige leefomgeving:

Doel	Mensen voelen zich mede-eigenaar van de leefomgeving
Beoogd resultaat 2022	▪ We betrekken onze inwoners bij het inrichten van onze openbare ruimte bij nieuwe aanleg en groot onderhoud. ▪ We ondersteunen tenminste 2 à 3 inwonersinitiatieven die bijdragen aan behoud en verbetering van de leefbaarheid, biodiversiteit en sociale cohesie. Daarbij blijft een goede balans tussen het aantal initiatieven en de beschikbare capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie een aandachtspunt.
Processtap/actie 2022	Bij herinrichting, groot onderhoud en nieuwe aanleg worden onze inwoners betrokken.
Prognose	●
Toelichting	We betrekken bewoners bij planvorming van groot onderhoud en renovatie. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven waarbij we samen met inwoners werken aan de verbetering van de buurt. Zo werken we momenteel samen met inwoners aan een plan voor een speel- en ontmoetingsplek op Schutterswoerthe (Tuk) en een ontmoetingsplek nabij de nieuwe school (Tuk). Ook denken we met inwoners en plaatselijk belang na over de invulling van de speel en ontmoetingsplek aan de Annie Klijzinglaan in Willemsoord, zitten we om tafel met inwoners uit de Bloemenbuurt in Steenwijk en het Marktplaatsplein in Oldemarkt.

Doel	Behoud cultuur en eigen identiteit
Beoogd resultaat 2022	Door de coronacrisis hebben we geen voortgang geboekt en het gestelde resultaat in 2021 niet behaald. We zetten daarom in op het behalen van het resultaat in 2022: ▪ <i>Antwoord op de vraag of er kernen of gebieden zijn die met duurzaam landschapsbeheer aan de slag willen. Voorheen werd langjarig beheer landschap 'Groene en Blauwe Diensten' genoemd.</i> ▪ <i>Mocht een kern/gebied positief tegen duurzaam landschapsbeheer staan, dan gaan we kijken of we dit gelijk kunnen oppakken en implementeren.</i> ▪ <i>Een vitaal aantrekkelijk landschap waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit is te meten via aanwezige landschapselementen als poelen, houtwallen, singels, laanstructuren enz. Zij zijn belangrijke dragers van het landschap. Zij zorgen voor variatie, afwisseling en identiteit. Variatie en afwisseling in het landschap is ook voor de biodiversiteit van elementair belang. Een vitaal gevarieerd herkenbaar landschap is een aantrekkelijk landschap dat bijdraagt aan het gevoel van welbevinden en welzijn van onze inwoners.</i>
Processtap/actie 2022	▪ <i>Onderzoeken of er naast Willemsoord ook andere kernen of gebieden zijn die met Langjarig Beheer Landschap (opvolger Groene en Blauwe Diensten)</i>

	<i>aan de slag willen. Het is moeilijk om een ander gebied te vinden. Als er een andere plek is gaan wij dat ondersteunen.</i> ▪ <i>Opstellen gebiedsplan Langjarig Beheer Landschap, samen met groep inwoners die zich willen inzetten voor behoud en ontwikkeling van het landschap in eigen omgeving.</i> ▪ <i>Inzetten op kwaliteit, variatie en behoud van identiteit van het landschap.</i>
Prognose	●
Toelichting	Samen met Landschap Overijssel gaan we in 2022 uitvoering geven aan bovenstaande acties.

Doel	Versterken biodiversiteit (met bijdrage aan positieve gezondheid)
Beoogd resultaat 2022	(Bio)diversiteit in de openbare ruimte draagt door diversiteit en verscheidenheid bij aan gezondheid, welzijn en geluksbeleving van onze inwoners. 70% van onze bermen wordt ecologisch beheer. Onze inwoners zijn bekend met het begrip biodiversiteit en weten wat de gemeente Steenwijkerland doet om de biodiversiteit in gemeentelijk beheerd gebied te behouden en te versterken. Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatadaptief en natuurinclusief, het is duidelijk waaraan een natuurinclusieve ontwikkeling voldoet.
Processtap/actie 2022	▪ Het stimuleren van natuurbeleving en natuureducatie onder andere door het geven van vlinderonderwijs op drie basisscholen in Steenwijkerland, het verbeteren van de informatievoorziening op de twee geologische monumenten in Steenwijkerland, waarbij ook aandacht is voor de ecologie ter plekke. ▪ Steenwijk Zuidoost wordt Klimaatadaptief en Natuurinclusief ontwikkeld, onder andere door het opnemen van biodiversiteit en klimaatadaptatie in het Programma van Eisen en het houden van een Natuuratelier onder begeleiding van een ecooloog en landschapsarchitect. ▪ De aanleg van twee wilde bloemen weides. ▪ Het in kaart brengen van de natuurwaarden in de openbare ruimte en het beheer afstemmen op de aanwezige soorten (natuurwaardekaart). ▪ De aanplant van streekeigen beplanting stimuleren, onder andere door actie herintroductie hoogstamfruitbomen en streekeigen beplanting. ▪ Binnen nu en drie jaar wordt volledig omgeschakeld naar ecologisch (maai)beheer). ▪ Het ondersteunen van minimaal twee (inwoners)initiatieven die bijdragen aan behoud en versterking van de biodiversiteit. ▪ Aandacht voor biodiversiteit bij de uitvoering van het gemeentelijk beheer en onderhoud, onder ander door het verzorgen van praktisch werk- en kennissessies voor de buitendienst, door een ecooloog.
Prognose	●
Toelichting	Het versterken van de biodiversiteit is een langlopend proces. Er moet worden omgeschakeld naar een andere manier van denken, inrichten en beheren willen we werkelijk resultaat boeken op deze doelstelling. We blijven actief actie zetten op bewustwording en werken continu aan het verbeteren van de biodiversiteit bij aanleg, renovatie en beheer van de openbare ruimte. Ook binnen ontwikkelingsprocessen is er specifieke aandacht voor het verbeteren van de ecologische omstandigheden.

Doel	Veilige kernen en wijken
Beoogd resultaat 2022	Toename verkeersveiligheid t.o.v. 2017 gebaseerd op landelijke cijfers.
Processtap/actie 2022	▪ Herinrichting van Kallenkote fase II is in 2022 gerealiseerd. ▪ De rotonde in de N351 te Kuinre is gerealiseerd in 2022. ▪ Afhankelijk van de beschikbare middelen gaan we Jonenweg fase II en Giethoorn Wanneperveen voorbereiden en aanbesteden. ▪ In voorjaar 2022 starten we met een onderzoek naar ontbrekende schakels in fietsnetwerk. ▪ Uitvoering camerahandhaving binnenstad Steenwijk en Blokzijl in 1^e helft van 2022. ▪ Samen met de wijk worden parkeerlocaties uitgewerkt en aangelegd in Oostermeenthe.
Prognose	● ■ (camerahandhaving binnenstad Steenwijk en Blokzijl)
Toelichting	▪ Aandacht is vereist voor de camerahandhaving in de binnenstad Steenwijk en Blokzijl. De aanbesteding hiervan is uitgebreid met een nieuw contract voor toetsing, beheer en uitgifte van parkeerrechten. Hierdoor loopt de uitrol van camerahandhaving vertraging op en is realisatie nu gericht op eind 2022. ▪ De herinrichting van Kallenkote fase II is conform planning afgerond. ▪ De verlegging van de rotonde in Kuinre wordt uiterlijk mei 2022 opgeleverd. ▪ Met de voorbereiding van de fietspaden Jonenweg fase II en Giethoorn Wanneperveen is gestart. ▪ We zijn gestart met het Fietsplan Steenwijkerland 2022-2026. Hierin worden ontbrekende schakels opgenomen. Eind maart is samen met de wijkvereniging Oostermeenthe gekeken naar de mogelijke locaties voor de aanleg van parkeerplaatsen. Aanleg staat gepland voor de zomervakantie.

Wonen:

Doel	Realistische groei woningbouw Steenwijkerland
Beoogd resultaat 2022	▪ In 2022 wordt uitvoering gegeven aan de Woonagenda Steenwijkerland 2022-2026. Hierin wordt richting gegeven aan de invulling van de kwantitatieve en kwalitatieve woonbehoefte voor de kernen, met aandacht voor voldoende voor ouderen geschikte woningen en woningen voor starters. ▪ In 2022 wordt uitvoering gegeven aan het investeringsplan sociale woningbouw 2018-2027 voor de toevoeging van sociale huurwoningen in de kernen Scheerwolde, Oldemarkt, Willemsoord en Steenwijk en overige kernen waar de behoefte blijkt.
Processtap/actie 2022	▪ Vanaf 2022 wordt de in de eerste helft van 2021 opgestelde woonagenda Steenwijkerland 2022-2026 uitgevoerd en de woningbouwstrategie voor de kernen uitgerold. De opgestelde cruciale agenda voor de bouw van sociale huurwoningen in de noordelijke kernen en Steenwijk wordt samen met de woningcorporaties structureel gemonitord. ▪ De start bouw van de 12 appartementen in Steenwijk staat gepland voor kwartaal 4 van 2021. Deze zullen in de loop van 2022 worden opgeleverd.

	▪ Naar verwachting wordt een tweede appartementencomplex met eveneens 12 appartementen in de loop van 2022 gebouwd. ▪ In de Prins Bernardstraat in Steenwijk worden 5 woningen gebouwd.
Prognose	●
Toelichting	We voeren de hierboven beschreven acties conform uit.

Doel	Een passende woning voor iedereen
Beoogd resultaat 2022	▪ In 2022 zijn nieuwe meerjarige prestatieafspraken opgesteld met de woningcorporaties en huurdersorganisaties. ▪ De door de Rijk opgelegde halfjaarlijkse taakstelling, voor de huisvesting van statushouders wordt gehaald. ▪ Vaststelling van beleid voor de huisvesting van woonwagengebouwen.
Processtap/actie 2022	▪ Opstellen nieuwe meerjarige prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties in de eerste helft van 2022. ▪ De huisvesting van statushouders wordt conform taakstelling uitgevoerd en elk kwartaal gemonitord. ▪ Realisatie van nieuwe plekken voor de huisvesting van woonwagengebouwen.
Prognose	● ■ (realisatie van nieuwe plekken voor de huisvesting van woonwagengebouwen)
Toelichting	Het opstellen van nieuwe prestatieafspraken met de corporaties en de huisvesting van statushouders ligt op koers. De realisatie van nieuwe woonwagengebouwen loopt achter op de planning.

Doel	Impuls aan wijken of kernen
Beoogd resultaat 2022	▪ Ondersteunen plan van aanpak Steenwijkerwold. ▪ Afronden wijkvisietraject Gagels.
Processtap/actie 2022	▪ In de eerste helft van 2021 is een dorpsvisie voor Steenwijkerwold afgerond. Het dorp gaat zelf aan de slag met een plan van aanpak op verschillende onderdelen en betreft waar nodig de gemeente en/of andere partijen bij het vervolg. ▪ In de tweede helft van 2021 is een start gemaakt met een wijkvisietraject voor de Gagels in Steenwijk. In 2022 wordt deze wijkvernieuwingsvisie afgerond.
Prognose	●
Toelichting	Voor de Gagels is een intentieovereenkomst in de maak tussen gemeente, Woonconcept, Rendo en WDW Ontwikkeld beheer. Het doel hiervan is om op een sociaal gedragen en betaalbare wijze de Gagels toekomstbestendig en op termijn klimaatneutraal te maken.

Kunst en Cultuur:

Doel	We stimuleren een brede cultuurparticipatie
Beoogd resultaat 2022	▪ Scala: in samenspraak met 4 andere gemeenten heeft Scala een convenant opgesteld waarin de toekomstige opzet en werkwijze staat weergegeven; ▪ Continueren werkzaamheden cultuurmakelaar.

Processtap/actie 2022	▪ Het door Scala en in samenspraak opgestelde convenant en bijbehorend werkplan + meerjarenbegroting wordt voor 1 januari 2022 geïmplementeerd. ▪ Omdat vanwege de coronacrisis dit proces is gestagneerd, wordt in 2021 en 2022 verder gegaan met het subsidiebeleid ter versterking van de amateurkunst. Hierbij wordt rekening gehouden met ontwikkelingen op het gebied van corona en de inzet van de cultuurmakelaar. De eerste werkzaamheden worden hier momenteel in gedaan door de cultuurmakelaar.
Prognose	●
Toelichting	De hierboven geformuleerde acties voor 2022 liggen op koers.

Doel	Vergroten zichtbaarheid cultuursector en herkenbaarheid gemeente
Beoogd resultaat 2022	▪ Instellen culturele netwerkvorming is gerealiseerd en geborgd, dat wil zeggen dat de coördinatie een vast onderdeel is van de werkzaamheden van de Cultuurmakelaar. ▪ Vaststellen nieuw beleid kunst: Beleid is in concept gereed, wordt in samenwerking met de commissie beeldende kunst afgerond en wordt in 2022 vastgesteld. ▪ Beleidsplan culturele evenementen: Kan wegens corona niet worden afgerond voor 2022. Wel zullen we in het najaar starten met de evaluatie van de inzet 'cultuurprofiel evenementen Overijssel'. Op basis van deze evaluatie en effecten van de coronacrisis wordt een start gemaakt met de opzet van een duurzaam evenementenbeleid. ▪ Vervolgonderzoek Museumproject, (resultaten) vervolgonderzoek, mogelijke vaststelling college en raad: in 2022.
Processtap/actie 2022	De volgende werkzaamheden worden in 2022 opgestart: ▪ starten met realisatieproces nieuw museum; ▪ vervolg ontwikkeling nieuwe museumorganisatie (transitie museum organisatie). Hiermee is in 2021 met bestaande museumbesturen al een eerste start gemaakt. Bij de transitie nieuw museum wordt een strategisch bedrijfsplan opgesteld. In dat bedrijfsplan wordt de missie, visie, strategische doelstellingen, programmering, behoeftes (mensen, middelen, pr etc.) inclusief financieel meerjarenbegroting aangeleverd.
Prognose	● ■ (vaststellen nieuw beleid kunst)
Toelichting	Het beleidsvisieplan Kunst in de openbare ruimte is in concept gereed en gedeeld met de Commissie beeldende kunst. Door corona en ziekte is de vaststelling en de implementatie van dit visiedocument nog niet gerealiseerd en wordt dit uitgesteld naar eind 2022.

Sport en bewegen:

Doel	Zoveel mogelijk vitale, fitte, participerende inwoners in Steenwijkerland in een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag
Beoogd resultaat 2022	De basis voor dit doel is vastgelegd in het Wedstrijdplan. Beoogde resultaten voor 2022 zijn onder andere:

	▪ Renovatie van de kunstgrasvelden op sportcomplexen Parallelweg in Steenwijk en Monnikenmolen in Sint Jansklooster; ▪ Ondersteunen van 8 verenigingen bij het vergroten van de kwaliteit van jeugdtrainers en opleiden van interne clubkadercoaches bij clubs met inzet van Clubkadercoach; ▪ Uitvoering van het sportstimuleringsprogramma Sjors Sportief en Creatief en Max Vitaal; ▪ Realiseren van een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte bij het Kornputkwartier in Steenwijk.
Processtap/actie 2022	Grote onderdelen van het Wedstrijdplan zijn de uitvoering van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord het meerjaren beheer- en onderhoudsplan voor sportvelden. Specifieke aandachtspunten zijn onder andere: ▪ ondersteuning van LTC Steenwijk voor renovatie van hun sportcomplex; ▪ ondersteuning van sportclubs die gebruik maken van gemeentelijke buitensportaccommodaties bij de verduurzaming van verlichting. Het tempo hierin wordt bepaald door de sportclubs; ▪ vanuit thema beweegvriendelijke openbare ruimte ontwikkelen we beleid op het gebied van sporten en spelen in samenwerking met spelen en kernen en wijken en ondersteunen we initiatieven om een beweegvriendelijke openbare ruimte te creëren; ▪ monitoring van het effect en de meerwaarde van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord; ▪ bieden van verenigingsondersteuning op basis van behoefte van verenigingen. Samen met verenigingen kijken we op welke manier ook de bestuursfuncties van de verenigingen ondersteund kunnen worden. Er zit in het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord een grote samenhang met het programma Samenredzaam dat als één van de doelen heeft: 'het vergroten van duurzame gezondheidswinst en versterken van veerkracht'. Een aantal van de beoogde resultaten staan daarom verwoord bij dit doel en een aantal staat bij Mijn Steenwijkerland.
Prognose	● ■ (beleid vanuit thema beweegvriendelijke openbare ruimte op het gebied van sporten en spelen) ■ (monitoring van het effect en de meerwaarde van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord)
Toelichting	▪ Renovatie kunstgrasvelden: door de gemaakte keuze voor type infill en de beschikbaarheid van extra krediet, is het mogelijk de drie kunstgrasvelden voor het nieuwe voetbalseizoen (2022 – 2023) te realiseren. De uitvoering wordt afgestemd met de betreffende verenigingen. ▪ De clubkadercoach ondersteunt op dit moment 11 clubs. Daarnaast zijn er een aantal vrijwilligers opgeleid tot interne clubkadercoach om de aanpak te borgen. ▪ Het programma Sjors Sportief en Creatief en Max Vitaal loopt en wordt voor het nieuwe seizoen 2022/2023 opnieuw voorbereid. ▪ Beweegvriendelijke inrichting openbare ruimte: bij inrichting van speel/ontmoetingsplekken geven we als uitgangspunt mee dat de voorziening moet stimuleren tot bewegen. Dat kan bv. door een

	wandelpad aan te leggen of elementen op te nemen die aanleiding geven tot bewegen. In het plan Van den Kornputkwartier realiseren we naast plaatsing van diverse speelelementen en avontuurlijke speelaanleidingen ook een beweeggrondje. ▪ LTC Steenwijk heeft een subsidieverzoek ingediend. Dit wordt als raadsvoorstel voor de zomer voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. ▪ De verduurzaming van de veldverlichting is onderwerp van gesprek met FC Oldemarkt, NOVEAS en Start'78. Ook SV Giethoorn en Korfbalvereniging Giethoorn oriënteren zich hierop. ▪ De ontwikkeling van beleid staat op dit moment stil vanwege werkzaamheden in het kader van de crisisorganisatie. Dit leidt mogelijk tot vertraging. Tegelijkertijd ondersteunen we wel initiatieven van inwoners en wordt er vanuit het sportakkoord ingezet op stimuleren van buitenspelen. ▪ Er wordt gebruik gemaakt van externe deskundigheid bij het opstellen van een monitoringsplan en uitvoering van een eerste meting. De werkzaamheden in de crisisorganisatie leiden mogelijk wel tot vertraging. ▪ We zijn in gesprek met verenigingen over de thema's waarop ze ondersteund willen worden en hoe die ondersteuning er uit moet zien. Daarnaast is de bedoeling voor dit jaar extra in te zetten op verenigingsondersteuning om verenigingen extra hulp te kunnen bieden bij de opstart na corona.
--	--

Mobiliteit:

Doel	Iedereen mobiel
Beoogd resultaat 2022	▪ Door opknappen verbreden van fiets (wandel)paden neemt tevredenheid toe, indicatie hiervoor is het aantal klachten. ▪ De toegankelijkheid van de openbare ruimte wordt verbeterd. ▪ Conform uitvoeringsplan wordt uitvoering gegeven aan de strategische mobiliteitsvisie.
Processtap/actie 2022	▪ Start Jonenweg fase II bij voldoende beschikbare middelen. ▪ Schouw 2 nieuwe locaties toegankelijkheid. ▪ Uitvoering geven aan de uitvoeringsplan mobiliteitsvisie, maatregelen zijn onder andere: - Parkeernota (met fietsparkeernormen) wordt aangepast; - verkennen van mogelijkheden van deelfiets, toeristisch recreatief, bedrijven en OV-haltes; - stimulering en promotie van fietsgebruik; - realiseren van laadpalen, elektrische auto's strategische locaties; - deelauto's (inzetten gemeentelijke elektrische auto's); - campagnes om gedrag te beïnvloeden.
Prognose	▲
Toelichting	▪ Problemen zijn er met de start realisatie fietspad Jonenweg fase II. De afronding van de 12 fietspaden is als onontkoombare investering opgenomen in de PPN 2023-2026. ▪ Dit jaar schouwen we de wijk Clingenborgh. We denken ook aan het schouwen van Oldemarkt. ▪ Uit de uitvoeringsagenda mobiliteitsvisie: - Oplevering parkeernota Q1;

	- In het project Smart Mobility en Smart Hospitality worden vier hubs gerealiseerd als pilot. - In het fietsplan Steenwijkerland 2022-2026 kijken we naar fietsparkeren en acties om het fietsgebruik te stimuleren. - Er is een pro-actieve kaart opgeleverd voor de verdere uitrol van laadpalen; In het actieplan Verkeersveiligheid zijn de campagnes opgenomen voor gedragsbeïnvloeding.
--	--

Onderwijs en onderwijshuisvesting:

Doel	Kwalitatief goede en duurzame schoolgebouwen
Beoogd resultaat 2022	Het integraal huisvestingsplan onderwijs is vertaald in een uitvoeringsplan en 4 fasen. Fase 1 (2018-2020) hiervan (plannen Tuk, Wanneperveen, De Gagels) is in uitvoering. Ook Eekeringe was onderdeel van fase 1. Door een afzonderlijk raadsbesluit in het voorjaar van 2021 is de planning gewijzigd. Inmiddels is ook de voorbereiding van fase 2 gestart.
Processtap/actie 2022	<u>School 't PuzzelStuk & Dorpshuis Tuk:</u> In het voorjaar van 2021 is de voorbereiding voor de bouw door de bouwkundig en installatietechnisch aannemer opgestart. Begin 2^e kwartaal is de werkelijke bouw gestart. Het doel is om in 2021 de nieuwe school op te leveren. In het voorjaar van 2022 wordt dan de openbare ruimte en het schoolplein aangelegd. <u>Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen:</u> De (concept) visie wonen/onderwijs is door het College vastgesteld en gereed om door de Provincie in behandeling te worden genomen. Tevens heeft het schoolbestuur het technisch programma van eisen gereed. Een marktconsultatie wordt uitgevoerd om te beoordelen op welke manier marktpartijen in een vroegtijdig stadium inbreng in het proces kunnen hebben. Een voorzichtige planning, mede afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure voor de nieuwe locatie, geeft zicht op een nieuwe school in 2023. Vaststellen bestemmingsplan de Lisdodde Wanneperveen. <u>Emma- en Frisoschool, De Gagels Steenwijk:</u> Het jaar 2022 wordt gebruikt om de in 2021 opgestelde uitgangspunten verder uit te werken en te komen tot een aanbesteding, zodat de bouw kan starten. Voor start bouw wordt de kavel 'bouwrijp' gemaakt, zodat het schoolbestuur aan de slag kan. Een voorzichtige planning, mede afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure voor de eventuele nieuwe locatie, geeft zicht op een nieuwe school in 2023. <u>RSG/CSG Eekeringe Steenwijk:</u> In 2022 wordt door het schoolbestuur het programma van eisen opgesteld. Hieruit komen scenario's naar voren waaruit verdere keuzes voor fasering e.d. gemaakt kunnen worden. In 2022 wordt

	duidelijk wat er met de twee achterblijvende herontwikkelde locaties (Stationsstraat en CSG Eekeringe) te gebeuren staat. <u>IHP fase 2</u> In 2022 wordt verder uitvoering gegevens fase 2 van het IHP. Fase 2 loopt van 2021 tot 2024. De volgende scholen komen in fase 2 aan de orde: ▪ KDC De Wiedekieker en GBS Eben Heazer, Sint Jansklooster, samen onder één dak (nieuwbouw). Stappen: 2022/2023: - stedenbouwkundige randvoorwaarden nieuwe locatie bepalen; - vooronderzoeken t.b.v. bestemmingsplanwijziging nieuwe locatie uitvoeren; - bestemmingsplanwijziging op route brengen; - Programma van Eisen voor school, door schoolbesturen opstellen; - Programma van Eisen voor openbare ruimte, door gemeente opstellen. ▪ KDC De Schutsluis, Blokzijl (renovatie). ▪ VO Lijsterbesstraat, Steenwijk (renovatie), onderdeel van unilocatie.
Prognose	1. Herijking Integraal Huisvestingsplan ■ 2. School 't PuzzelStuk & Dorpshuis Tuk ● 3. Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen ● 4. Emma- en Frisoschool, De Gagels Steenwijk ● 5. RSG/CSG Eekeringe Steenwijk ● 6. KDC De Wiedekieker en GBS Eben Heazer, Sint Jansklooster ● 7. KDC De Schutsluis, Blokzijl (renovatie) ● 8. VO Lijsterbesstraat, Steenwijk (renovatie) ●
Toelichting	1. Herijking Integraal Huisvestingsplan (IHP), incl. gymzalen vinden momenteel plaats. 2. Oplevering van het gebouw van de school 't PuzzelStuk & Dorpshuis Tuk is naar verwachting in het 2^e kwartaal 2022. 3. De provincie Overijssel ging onlangs akkoord met de gewenste locatie ten noorden van de sportvelden voor de Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen. De volgende stap is het opstarten van de bestemmingsplanprocedure. 4. Na vele overleggen, heeft Stichting Op Kop besloten de Emmaschool te sluiten. De opgave in de Gagels is dan ook een nieuwe Frisoschool. 5. Het schoolbestuur is bezig met de voorgenomen fusie en het opstellen van een plan van aanpak ten behoeve van de unilocatie. 6. Naar verwachting zal in samenspraak met de stakeholders in het eerste kwartaal van 2022 de nieuwe locatie worden bepaald. 7. Het schoolbestuur is bezig met de voorbereiding van de renovatie. 8. Dit is nu onderdeel van de unilocatie.

Doel	Leven lang leren/ontwikkelen Steenwijkerland
Beoogd resultaat 2022	De Programmering ELL (een Leven Lang Leren) is in samenspraak met stakeholders ontwikkeld en geïmplementeerd.
Processtap/actie 2022	▪ De visie, doelstellingen en kaders worden vastgesteld en gedeeld met alle stakeholders. ▪ Beheer en borging van de programmering ELL en alle voorwaarden wordt integraal vastgelegd door betrokken stakeholders. De vorm van vastlegging wordt in goed overleg met partijen bepaald.

Prognose	● ■ (beheer en borging van de programmering ELL)
Toelichting	Er is gestart met de uitvoering van dit project. Om te komen tot een Steenwijkerlands resultaat dat breed gedragen wordt en de inwoner op 1 zet, is een projectmatige aanpak voorgesteld, waarbij de gemeente het initiatief neemt en alle stakeholders betrokken zijn. Uitvoeringsperiode: Het project had een looptijd van 1 januari 2021 tot 1 mei 2021. Deze looptijd is bijgesteld tot eind 2021. Er is in mei 2021 een eindrapportage opgeleverd. In dat eindrapport zijn aanbevelingen gedaan die verder uitgewerkt moeten worden met betrokken stakeholders om tot een integraal uitvoeringsplan voor ELL (Een Leven Lang Leren) in Steenwijkerland te komen. De aanbevelingen uit het eindrapport hebben geleid tot het uitwerken van een visiedocument inclusief doelen, doelgroepen, kaders & randvoorwaarden en wijze van uitvoering. Dit visiedocument zou in het laatste kwartaal 2021 worden voorgelegd aan stakeholders m.b.v. een brainstormsessie. Deze sessie is echter door zowel corona als ziekte een aantal malen geannuleerd en dient in 2022 alsnog uitgevoerd te worden. Zodra het visiedocument door stakeholders is vastgesteld, kan het project overgaan tot uitvoering conform het visiedocument.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatste vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatste vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Bestedingsplan				
1. Versnelling woningbouwprogramma (structureel maken van functie coördinator woningbouw en eenmalige impuls)	●	●	●	nee
2. Afronding 12 fietspaden Regiodeal	▲	●	▲	nee
3. Camerahandhaving binnenstad Steenwijk en Brouwerstraat Blokzijl	■	▲	●	nee
4. Vervanging verlichting kerktoren Blokzijl, incl. besparing op energie	●	●	●	Ja
5. Stelpost: bijdrage renovatie, c.q. privatisering sportaccommodaties	●	●	●	nee
6. Onderhoud en vervanging havens	●	●	●	nee
7. Onderhoud en vervanging oeververbindingen (bruggen)	▲	▲	▲	nee
8. Aanleg parkeerplaatsen Oostermeenthe	●	●	●	Ja

Toelichting op de afwijking van de prognose: Afronding 12 fietspaden Regiodeal	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Tekort op de benodigde middelen voor het afronden van de laatste 3 fietspaden. € 413.000.
Wat zijn de oorzaken?	Prijsstijgingen in loon-, energie-, en materiaalkosten. Bij het fietspad Jonenweg fase 1 is beschoeiing aangebracht om de ligging van het pad te beschermen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Hierdoor kunnen de fietspaden Jonenweg fase 2 en Wanneperveen-Giethoorn niet worden gerealiseerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Wanneer beide fietspaden niet worden verbeterd moet een deel van de reeds ontvangen bijdrage van de provincie worden terugbetaald.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Een extra bedrag beschikbaar te stellen van € 413.000.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Camerahandhaving binnenstad Steenwijk en Brouwerstraat Blokzijl	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De uitrol van camerahandhaving loopt een paar maanden vertraging op.
Wat zijn de oorzaken?	De aanbesteding van de camerahandhaving binnenstad Steenwijk en de Brouwerstraat Blokzijl is uitgebreid met een nieuw contract voor toetsing, beheer en uitgifte van parkeerrechten. Doel is om dit systeem integraal in de markt te zetten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Oplevering staat gepland voor eind 2022.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Planning aanpassen.

Toelichting op de afwijking van de prognose: onderhoud en vervanging oeververbindingen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op dit moment nog onbekend, we zitten middenin de onderzoeken.
Wat zijn de oorzaken?	Er is geconstateerd dat de verkeersbrug in de Worstdijk nabij Kuinre er slechter aan toe is dan wij uit het inspectierapport van 2020 hadden mogen verwachten. Uit nadere inspecties is gebleken dat de brug vervangen moet worden. In de huidige begroting is geen rekening gehouden met de benodigde financiën.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	-
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Extra geld benodigd.
Welke maatregelen stellen we voor ?	De brug vervangen.

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 is een aantal financiële mutaties opgenomen die betrekking hebben op het bestuursprogramma 'Mijn Steenwijkerland'.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Mijn Steenwijkerland' zijn als volgt:

1. Versterken biodiversiteit en groen

- ▲ Gericht werken aan het creëren van leefgebied voor wilde planten en dieren. Dat doen we door daar waar het kan gazon om te vormen naar wilde bloemenweide en door inwoners te stimuleren bloeiende planten, struiken en bomen aan te planten op eigen erf en tuin.
- ▼ De achteruitgang van soorten wilde planten en dieren omdraaien naar groei. We werken aan deze uitdaging door het opstellen van een natuurkaart (wat zit waar) en het omschakelen naar duurzaam ecologische beheer.

2. Sport en Bewegen

- ▲ Het sportaanbod ontwikkelt zich door. Dit is belangrijk om te zorgen dat het sportaanbod blijft aansluiten bij de behoefte van inwoners en zorgt er voor dat meer mensen blijven of gaan sporten. Bijvoorbeeld oriënteren sommige sportclubs zich op het opstarten van Oldstars sporten (aangepast beweegaanbod voor mensen van 50 jaar en ouder) zoals wandelvoetbal en wandelkorfbal. Ook ontstaan er andere competitievormen denk aan 7 x 7 voetbal op doordeweekse avonden. Een kans voor sportdeelname en ook soms voor een grotere bezetting van accommodaties. Tegelijkertijd kan hierdoor ook een andere vraag ontstaan voor de sportvoorzieningen op de gemeentelijke en niet- gemeentelijke sportaccommodaties. Denk hierbij bijvoorbeeld aan meer veldverlichting voor avondwedstrijden die leidt tot een vraag van sportclubs aan de gemeente. Het is belangrijk om te kijken hoe dit zich ontwikkelt en wat dit voor de gemeente betekent.
- ▼ De werkzaamheden rondom de opvang van mensen uit Oekraïne zorgt voor enige vertraging in de doorontwikkeling van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord. Dit zal richting het najaar met prioriteit moeten worden opgepakt omdat er ook nieuwe bestuurlijke afspraken verwacht worden voor de inzet van de buurtsportcoaches en buurtwerkers sport en het landelijke vervolg op het Sportakkoord.

3. Mobiliteit

- ▲ Op een aantal locaties is de verkeersveiligheid van de fiets(er) in het geding. Vanuit een risicogestuurde benadering worden ontbrekende schakels of locaties waar verbeteringen nodig zijn in het Fietsplan Steenwijkerland opgenomen. Naar verwachting wordt binnenkort (1 juli 2022) de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid tweede tranche opengesteld voor de periode 2022-2023. Deze stimuleringsregeling biedt kans om met cofinanciering de verkeersveiligheid te verbeteren op de betreffende fietsverbindingen.
- ▼ Hoewel de effecten van de nieuwe OV-concessie IJssel-Vecht nog niet bekend zijn blijft de bereikbaarheid van onze dorpen en kernen een aandachtspunt. Gekeken moet worden of en hoe een innovatief flexibel vraagafhankelijk aanbod voor onze gemeente ontwikkeld kan worden. Liefst samen met de concessiehouder om de verschillende modaliteiten in een ketenbenadering aan elkaar te verbinden.

4. Onderwijs en onderwijshuisvesting

- ▲ Wanneer we onderwijs en kinderopvang onder een dak huisvesten, geeft dat een doorgaande leerlijn 0-12 jaar en daarmee een verbetering van het leerklimaat. Daarnaast geeft de nieuwbouwopgave een kans voor duurzaamheidsmaatregelen.
- ▼ De financiering van onderwijshuisvesting wordt door 2 zaken moeilijker; ten eerste omdat de bouwkosten de pan uitreizen, ten tweede omdat de eigen bijdrage van scholen aan hun huisvesting onder grote druk staat.

5. Klimaat

- ▲ De gevolgen van Klimaatverandering zorgen voor grote uitdagingen rondom wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Dit vraagt om de nodige urgentie en medewerking in onze organisatie en ook bij onze inwoners en ondernemers. We werken aan een interne en externe bewustwordingscampagne klimaatverandering gevolgd door het bieden van een handelingsperspectief en stimuleringsmaatregelen voor het nemen van klimaatmaatregelen.
- ▼ Gemeentebreed zijn we intrinsiek gemotiveerd om aan de slag te gaan met de gevolgen die klimaatverandering met zich mee brengt een wordt onze gemeente in samenwerking met onze burgers Klimaatbestendig ingericht.

2.6. Programma 'Financiën en overhead'

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting.

Verantwoorde gemeentelijke financiën:

Doel	Sluitende meerjarenbegroting
Beoogd resultaat 2022	Een materieel en reëel sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt. Dat betekent dat de uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht zijn.
Processtap/actie 2022	We presenteren een sluitende meerjarenbegroting voor alle jaren in navolging van de PPN 2021-2025. Sinds het voorjaar is het financieel beeld verbeterd, onder andere door (incidentele) compensatie van het Rijk voor de tekorten in de Jeugdzorg en de mogelijkheid die door de toezichthouder is geboden om ook structureel middelen op te nemen in de meerjarenbegroting.
Prognose	■
Toelichting	De programmabegroting 2022-2025 die vorig jaar door de raad is vastgesteld, is sluitend voor alle jaren. Het oordeel van de provincie over de begroting in het kader van het Interbestuurlijk toezicht (IBT) is 'groen'. Vorig jaar scoorden we nog 'oranje'. We kunnen op dit moment geen stabiel meerjarig financieel beeld presenteren in voorliggende PPN. Het begrotingsjaar 2026 is problematisch door een aantal keuzes die door het kabinet zijn gemaakt en waarover gemeenten in de zogenaamde 'Maartbrief 2022 gemeentefonds' zijn geïnformeerd. Voor onze gemeente resulteert dat in een negatief begrotingssaldo in 2026 van € 118.000.

Doel	Gematigde ontwikkeling lokale lasten
Beoogd resultaat 2022	- De '0-lijn' hanteren voor de OZB-opbrengst in 2022 (in plaats van de trendmatige ontwikkeling van 1,7% te volgen)⁵. - Voor de Afvalstoffenheffing en de Rioolrechten worden wijzigingen in de kosten verhaald door de betreffende tarieven dienovereenkomstig aan te passen (gesloten huishouding). Om grote tariefschommelingen te voorkomen, wordt gebruik gemaakt van de voorziening Reiniging en de voorziening Riolering. We kiezen ervoor de voorziening Riolering gefaseerd af te bouwen tot het niveau zoals dat is vastgelegd in de Nota Reserves en Voorzieningen (maximaal 10% van de inkomsten, waarbij wel wordt gekeken naar de komende 4 jaar)⁶. In de paragraaf 'Lokale heffingen' lichten we dit nader toe.
Prognose	- De 0-lijn voor de OZB: ● - Tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn met 4% verlaagd: ●
Toelichting	Door de gunstige financiële situatie van de gemeente en naar aanleiding van een motie van de raad is de opbrengst van de OZB gelijk gebleven.

⁵ Amendement 'OZB 0%, wijziging kaders prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten'.

⁶ Nota Reserves en Voorzieningen 2017, p. 55.

	Dit betekent dat inwoners en ondernemers gemiddeld hetzelfde bedrag zijn verschuldigd ten opzichte van 2021. Door een gunstige ontwikkeling van de oud papier prijzen en als gevolg van technische aanpassingen van de vergoeding van Nedvang en het feit dat we goed scoren op afvalscheiding zijn de tarieven voor afval met 4% gedaald. De tarieven voor de rioolrechten zijn tevens met 4% gedaald doordat de stand van de egalisatievoorziening riolering dusdanig is dat dit een tariefsverlaging toelaat.
--	--

Doel	Voldoende weerstandsvermogen als veilige achtervang
Beoogd resultaat 2022	- Op basis van een goede en betrouwbare risicocontrole komen tot een juiste analyse, beoordeling en beheersing van risico's. - Voldoende weerstandscapaciteit (Algemene reserve en de ruimte binnen de OZB) om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Processtap/actie 2022	Waarschijnlijk geen specifieke processtap nodig (tenzij de reserves snel worden afgebouwd en/of ons risicoprofiel sterk verslechtert. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' lichten we de uitkomsten toe (inclusief de score op het kengetal 'weerstandsratio').
Prognose	●
Toelichting	Om te bepalen of we als gemeente beschikken over voldoende weerstandsvermogen als veilige achtervang, is het kengetal 'weerstandsratio' geïntroduceerd. De weerstandsratio is een hulpmiddel waarbij de beschikbare weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's die we lopen. Het zegt iets over het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. In de Programmabegroting 2022-2025 is de weerstandsratio met een waarde van 6,1 ruim boven de signaalwaarde van 2. We zien alleen op dit moment de risico's toenemen (oorlog Oekraïne, hogere energieprijzen, hogere inflatie etc.). Het is onzeker wat daar de meerjarige gevolgen van zijn. Zoals gebruikelijk zullen we bij de eerstvolgende begroting de risico's weer opnieuw in kaart brengen en kwantificeren. Op dit moment kunnen we nog geen inschatting maken van wat dat betekent voor de hoogte van de weerstandsratio. Vanwege het feit dat de uitgangswaarde van 6,1 ruim boven de signaalwaarde van 2 ligt, is de prognose dat we op koers liggen.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2022-2025

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2022-2025				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatste	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatste vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?

		vastgestelde projectplan?		
Bestedingsplan				
1. Aanpak ongestructureerde data	●	●	●	nee

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 is een aantal financiële mutaties opgenomen die betrekking hebben op het bestuursprogramma 'Financiën en Overhead'.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het programma 'Financiën en Overhead' zijn als volgt:

Kansen:

▲ **Algemene uitkering gemeentefonds (meicirculaire 2022)**

Begin april heeft het kabinet de Maartbrief 2022 van het gemeentefonds gepubliceerd. Deze brief geeft een eerste beeld van de gevolgen voor individuele gemeenten en provincies van de belangrijkste maatregelen uit het coalitieakkoord die betrekking hebben op het gemeentefonds en provinciefonds. Daarnaast wordt in deze brief een indicatie gegeven van het bedrag dat individuele gemeenten zullen ontvangen vanuit de € 679 miljoen die het kabinet beschikbaar heeft gesteld om in het kalenderjaar 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Verder gaat deze brief in op het besluit van de fondsbeheerders om de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 in te voeren.

Per saldo werkt het coalitieakkoord van het kabinet gunstig uit voor onze gemeente. Tegelijkertijd zien we ook dat de financiële gevolgen voor het begrotingsjaar 2026 problematisch zijn. Daar hebben alle gemeenten last van. Dit komt met name door het bevroren van de accressen met het oog op een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten en provincies die met ingang van dat jaar inwerking zou treden. Ter indicatie: deze maatregel 'kost' onze gemeente minimaal € 1,7 miljoen aan accres vanaf 2026 (zie paragraaf 3.2).

▲ **Wet WOZ**

De Waarderingskamer heeft recent goedkeuring gegeven op ons WOZ-bestand, waardoor de gemeente Steenwijkerland mag beschikken in februari 2022. Naast de keuze voor een nieuwe taxatiepartij is het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit van het WOZ-bestand en de WOZ-processen die daartoe leiden. Na het vastleggen van een nieuw taxatiebureau zijn wij in overleg getreden met de Waarderingskamer over de tekortkomingen in het verleden en de stappen die gezet moesten worden om terug te keren naar een voldoende waardering om voortaan weer zelfstandig te mogen beschikken, of te wel de 3 sterren waardering. Het hele taxatiemodel is daarop aangepast, groepen zijn in overleg opnieuw vastgesteld en het te waarderen gebied van Steenwijkerland is opnieuw ingedeeld. Voorts is gesproken over het verbeteren van de interne processen en controle daarop en de communicatie met de inwoners.

▲ **Brand- en stormverzekering**

Zoals in de Najaarsnota 2021 is vermeld, heeft er een hertaxatie plaatsgevonden van de portefeuille voor de brand- en stormverzekering. Daarnaast is er met ingang van 1-1-2021 een nieuw bouwbesluit van toepassing wat invloed heeft op de waardes. De waarde van de portefeuille is up to date en verwerkt in de premies. Mutaties gedurende het jaar binnen de portefeuille hebben ook invloed op de te bepalen premie. Mocht dit leiden tot een tekort op het budget dan zal hier in de Najaarsnota op terug worden gekomen.

Uitdagingen:

▼ Oekraïne (gevolgen voor de energieprijzen)

De inval van Russische troepen in Oekraïne veroorzaakt veel menselijk leed. Daarnaast zijn er ook economische gevolgen. De oorlog en daarna getroffen sancties leveren (indirect) economische schade op aan Europa. Hogere energieprijzen vormen het grootste effect. De Europese gasprijzen waren al flink gestegen en de verwachting is dat door de oorlog de prijzen nog verder oplopen. Ook de dreiging van een tekort aan gas kan (kortdurend) leiden tot zeer hoge gasprijzen. Verder leiden hogere energieprijzen indirect tot hogere inflatie, omdat producenten die energie-intensief produceren en veel gas gebruiken de hogere prijzen zullen compenseren via hogere consumentenprijzen.

▼ Hoge inflatie

We zien dat de inflatie de afgelopen periode flink is gestegen en het is op dit moment erg onzeker hoe de inflatie zich verder zal ontwikkelen. Veel zal afhangen van de ontwikkelingen in Oekraïne, maar los daarvan zagen we al dat de wereldwijde schaarste aan grondstoffen een bepalende factor is.

▼ Horizontaal Toezicht Belastingdienst

De Belastingdienst is een project gestart met als doel het Horizontaal Toezicht (HT) te onderzoeken en waar nodig door te ontwikkelen. Het project doorontwikkeling HT heeft geleid tot verbetervoorstellen voor zowel de individuele convenanten als convenanten met fiscale dienstverleners. De gemeente Steenwijkerland heeft in 2012 een individueel convenant HT afgesloten met de Belastingdienst. Ook voor ons geldt dat het convenant gemoderniseerd en aangescherpt zal worden en met een beperkte looptijd van 3 jaar.

Er zijn 6 criteria opgesteld waaraan grote ondernemingen moeten voldoen, willen zij een convenant sluiten. Binnen het HT verschuift de nadruk naar het gezamenlijk kunnen vaststellen dat door organisaties onder het handavingsconvenant ingediende aangiften aanvaardbaar zijn. Daarbij hoort de verwachting dat een organisatie een fiscale self-assessment maakt en deelt met de Belastingdienst. Organisaties, zoals de gemeente Steenwijkerland, die nu onder de overgangsregeling van HT vallen, dienen uiterlijk eind 2022 aan de criteria te voldoen. Inmiddels is een overleg gestart met de Belastingdienst om te komen tot een nieuw convenant. Daartoe is een 1^e concept Fiscaal beleidsplan opgesteld en besproken. De volgende stap is deze verder uit te werken en binnen de gemeente te behandelen. Ook zal een risicoanalyse worden opgesteld en het 1^e halfjaar van 2022 worden besproken met de Belastingdienst. Het streven is om eind 2022 een nieuw convenant af te sluiten. De gemeente streeft ernaar om van controle (achteraf) naar control (vooraf) te komen. Hierbij kunnen kansen eerder worden gelokaliseerd en risico's vooraf worden vermeden.

▼ Toeristenbelasting

Naar aanleiding van een Doelmatigheidsonderzoek Toeristenbelasting is het beleid rondom de oplegging en controle van de toeristenbelasting kritisch bekeken en aangepast. In 2022 is het ingezette beleid ingezet. Na de controle in 2021 is in overleg met betrokken partijen binnen de gemeente een volledig bestand samengesteld van alle partijen die een aanslag dienen te ontvangen. Om onduidelijkheden te voorkomen zijn aanpassingen gemaakt op de aangifte-formulieren.

Er is een schema opgesteld voor controle op de ingediende gegevens van partijen die in aanmerking voor een aanslag en een controle op nieuwe partijen die nog geen aanslag ontvangen, maar deze wel zouden moeten krijgen. Controles vinden plaats vanachter het bureau en op locaties. Tevens is geconstateerd dat het bestand voor de WOZ en de directe aanpak op de uitwerking van forensenbelasting en toeristenbelasting op dit moment nog niet optimaal is.

De controle op de recreatieobjecten is in het kader van de WOZ ook een verplichting vanuit de Waarderingskamer. Om deze controle te optimaliseren is onder meer besloten het hele grondgebied van de gemeente in kaart te brengen met luchtfoto's. Hierdoor is een betere controle mogelijk op toeristenobjecten. Per jaar wordt nu 25% van de objecten gecontroleerd voor de WOZ.

▼ **Problematiek No Cure. No Pay bureau's**

De landelijke verwachting voor 2022 is dat het aantal bezwaren verder zal stijgen. No cure no pay bureaus zullen vol inzetten op de omzetting van inhoud naar oppervlakte en de daaraan gekoppelde waarde. Het percentage gegronde bezwaren in Steenwijkerland zal naar verwachting verder afnemen als gevolg van de inzet van de voormelding en het veel betere taxatiebestand waar nu mee wordt gewerkt. De trend van stijgende bezwaren en daarmee gelijk oplopende kosten is een financieel risico voor de gemeente Steenwijkerland. In de PPN 2021-2025 is een financiële mutatie opgenomen met daarbij de aankondiging dat we de kostenvergoedingen voor no cure no pay vanaf 2023 gaan verwerken in de tarieven.

2.7. Programmatisch werken

2.7.1. Programma Duurzaam en Be-Leefbaar Toerisme (DBT)

De voortgang op de in de begroting opgenomen projecten is als volgt:

Project	Smart mobility (slimme mobiliteit) en smart hospitality (slimme gastvrijheid)
Doel /Beoogd resultaat 2022	Ten aanzien van Smart Mobility & Hospitality is de afgelopen periode een strakke basis gelegd om het project verder uit te werken. In het najaar van 2021 lag de nadruk op het fysiek ontwikkelen van de ontvangstlocaties middels onder andere elektronische bebording en andere smart toepassingen, het meten van huidige bezoekersstromen, het opleveren van de eerste versie van de gebiedsapp, het introduceren van de eerste vormen van slimme mobiliteit en het aanhaken van ondernemers en andere partijen middels congressen en symposia.
Prognose	●
Toelichting	Voor het toeristenseizoen worden de eerste hubs (een knooppunt waar men overstapt op een ander vervoermiddel) geplaatst en wordt de Weerribben-Wieden app gelanceerd.

Project	Versterken van de poort Ossenzijl (European Wetland Center)
Doel /Beoogd resultaat 2022	Voor de realisatie van het European Wetland Center is Staatsbosbeheer in samenwerking met ondernemers verantwoordelijk. Aangezien dit proces niet snel werd opgepakt is hierover met de directie van Staatsbosbeheer gesproken. We verwachten nu dat partijen nog dit jaar tot een aantrekkelijke businesscase komen, zodat in de tweede helft van 2022 met de realisatie begonnen kan worden.
Prognose	●
Toelichting	Staatsbosbeheer heeft een businesscase opgesteld en is in gesprek met diverse gebiedspartijen om conform de genoemde planning tot realisatie over te kunnen gaan.

Project	Intercitystation Steenwijk
Doel /Beoogd resultaat 2022	Doel van het Regiodeal project Intercitystation Steenwijk is het station te laten fungeren als een belangrijke poort van de regio van waaruit bezoekers slim en duurzaam door het gebied worden geleid. Hierbij wordt data verzameld en die data wordt gebruikt om onze gasten te spreiden over de regio. Op deze wijze trachten we de balans tussen economie, leefbaarheid en natuur & landschap te verbeteren. Door ons gebied neer te zetten als duurzame erfgoedbestemming met goede vervoersmogelijkheden worden waardevolle bezoekers getrokken en worden de mogelijkheden geschapen voor meerdaags verblijf. Eind 2022 heeft de gebiedsapp een seizoen gefunctioneerd en is er veel gebruik gemaakt van verschillende vormen van e-mobiliteit.

Prognose	●
Toelichting	In overleg met NS en ProRail is een waardestellend onderzoek uitgevoerd. Gebleken is dat het gebouw belangrijke architectonische waarde heeft en dat deze met een aantal ingrepen terug kunnen worden gebracht. Met de bibliotheek worden gesprekken gevoerd om de huisvesting onder te brengen in het station. Het tijdsbestek waarin de verbouwing moet plaatsvinden is krap. Door vertraging in de planvorming vindt realisatie later plaats. Hierover gaan we in overleg met de provincie.

Project	Reconstructie (fiets)paden in Giethoorn
Doel /Beoogd resultaat 2022	De eerste fase van de reconstructie van de paden in Giethoorn is conform planning gerealiseerd. Met lokale aannemers leveren we behendig maatwerk om het dorp zonder wegen op te knappen, met het toeristenseizoen als pauze gaan we door tot de paden volledig opgeknapt zijn. De tweede fase zal voor het toeristenseizoen 2022 gereed zijn.
Prognose	▲
Toelichting	Door prijsstijging in loonkosten, brandstofkosten en materialen en gewijzigde wetgeving rond de natuur en stikstof is het huidige budget onvoldoende. Daarnaast wordt een brug vervangen welke in de oorspronkelijke raming niet was voorzien.

Project	Vitaal Platteland
Doel /Beoogd resultaat 2022	Nederland staat voor grote opgaven op het terrein van voedselproductie, klimaat, waterveiligheid, circulaire economie, biodiversiteit en energie. Deze uitdagingen vragen om een samenhangende, gebied specifieke benadering van onder meer landbouw, natuur, milieu, kwaliteit van leefomgeving en water. Samen met de gemeenten Kampen, Zwartewaterland en Staphorst, het Waterschap Drents Overijsselse Delta, de provincie Overijssel, diverse organisaties en een groot aantal inwoners nemen we de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan ons economisch, sociaal en landschappelijk vitale gebied. In vervolg op het inmiddels afgeronde interbestuurlijke programma (IBP) heeft de samenwerking vorm gekregen in de Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest-Overijssel. Doel is om gezamenlijk een toekomstperspectief voor Noordwest-Overijssel, en ook voor het deelgebied Weerribben-Wieden, op te stellen. Hier heeft de agrarische sector onze speciale aandacht. Deze sector heeft een belangrijke plek in ons gebied en blijft die in de toekomst ook houden. De agrarische sector staat voor veel uitdagingen waar we als gemeente samen met hen aan gaan werken. Ook de provincie hebben we hier bij nodig, zodat we agrariërs een perspectief kunnen bieden.
Prognose	● (samenwerking via de Gebiedsgerichte Aanpak) ■ (oplossen knelpunten stikstofproblematiek)
Toelichting	De samenwerking in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest-Overijssel is opgepakt. Hierin wordt gesproken met gebiedspartijen over het toekomstperspectief in het gebied. Dit is een meerjarige opgave.

	In Nederland ligt een stevige taak om de neerslag van stikstof in Natura 2000-gebieden terug te dringen en de kwetsbare natuur te herstellen. De provincie Overijssel heeft tijdelijk de mogelijkheid voor extern salderen opgeschort. Economische ontwikkeling en (woning)bouw, infrastructuur en andere projecten worden hierdoor bemoeilijkt. Specifieke aandacht is vereist om (in overleg met hogere overheden) een oplossing te vinden voor de geconstateerde knelpunten.
--	---

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het programma 'Duurzaam en Be-Leefbaar Toerisme' zijn als volgt:

<u>Kansen:</u> ▲ Natuur- en klimaatopgave en duurzaam toerisme kan elkaar versterken
<u>Uitdagingen:</u> ▼ Personele capaciteit / Krapte op de arbeidsmarkt ▼ Algehele prijsstijgingen

2.7.2. Programma Omgevingswet

De voortgang op de in de begroting uit te voeren acties tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022 is als volgt:

Actie	Omgevingsvisie
Doel /Beoogd resultaat 2022	▪ Een overzicht van bouwstenen voor actualisatie van de omgevingsvisie in Q4 2021 (op basis van de inventarisatie en analyse van bestaande visies en overige beleidskaders); ▪ BOT-overleg met het college en werkvergadering met de gemeenteraad over deze bouwstenen voor actualisatie van de omgevingsvisie in Q4 2021; ▪ Adviesnota of informatienota Bouwstenen actualisatie omgevingsvisie in Q4 2021; ▪ Vaststellen uitgangspunten voor het vervolg op inhoud en proces (waaronder het participatieproces met bewoners en ondernemers en het betrekken van ketenpartners) in Q2 2022.
Prognose	●
Toelichting	Het afgelopen jaar zijn we gestart met de voorbereiding van de actualisatie van onze omgevingsvisie Waardevast landschap. Parallel hieraan zijn we aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsplan voor Steenwijkerland. De eerste - gezamenlijke - stap in beide

	processen was de inventarisatie en analyse van bestaande visies, verordeningen en andere beleidskaders die invloed hebben op de fysieke leefomgeving in Steenwijkerland en/of op hoe we deze fysieke leefomgeving in de toekomst kunnen gebruiken. Met deze eerste stap weten we wat actueel is, wat (nog) niet en met welke trends en ontwikkelingen we rekening moeten houden. En weten we welke onderdelen een doorvertaling moeten krijgen in omgevingsvisie en/of omgevingsplan. Belangrijke bouwstenen voor het vervolg. In de Uitgangspuntennotitie (vervolg) actualisatie omgevingsvisie vindt u uitgangspunten voor de volgende stap in de actualisatie van onze visie. Uitgangspunten die niet alleen betrekking hebben op de inhoudelijke actualisatie van onze omgevingsvisie, maar ook op het proces (waaronder het betrekken van ketenpartners en inrichten van het participatieproces met bewoners, ondernemers en andere gebiedspartners).
--	--

Actie	Omgevingsplan
Doel /Beoogd resultaat 2022	▪ Een overzicht van bouwstenen voor het opstellen van het omgevingsplan, op basis van inventarisatie en analyse van bestaande visies, verordeningen en overige beleidskaders in Q4 2021; ▪ Op basis van dit overzicht in gesprek met college en gemeenteraad over het omgevingsplan in Q4 2021; ▪ Informatienota of adviesnota vervolgstappen Omgevingsplan Q4 2021; ▪ Verdiepend gesprek vervolgstappen omgevingsplan Q4 2021; ▪ Raadsbesluit over buiten-planse omgevingsplanactiviteiten in Q4 2021; ▪ Delegatiebesluit van de raad aan het college om het omgevingsplan te wijzigen in Q4 2021; ▪ Vaststellen verordening Fysieke Leefomgeving in Q1 2022. ▪ Vaststellen uitgangspunten voor het vervolg op inhoud en proces in Q2 2022. ▪ Een tijdelijk omgevingsplan waaraan de komende jaren gewerkt kan worden en waarmee vanaf 1 juli 2022 gewerkt kan worden in Q2 2022;
Prognose	●
Toelichting	In onze projectgroep Omgevingsplan werken we met afgevaardigden uit verschillende teams samen aan het Omgevingsplan en het handboek Omgevingsplan. De indeling van het plan en de hoofdgebieden zijn gedefinieerd. We werken het plan en het handboek nu op thema's verder uit in de vorm van thema sessies. Bij deze sessies werken we in steeds verschillende samenstelling aan de uitwerking van deze thema's. Ook de externe stakeholders zoals de Omgevingsdienst, de Veiligheidsregio en provincie zijn bij een aantal van deze sessies aanwezig. Resultaten van de projectgroep zijn een handboek en het kunnen werken met het Omgevingsplan.

Actie	Dienstverlening
Doel /Beoogd resultaat 2022	▪ Via een raadsacademie in gesprek met de raad over de ontwikkeling van het digitale omgevingsloket, de serviceformules en toepasbare regels in Q4 2021; ▪ We werken volgens de door de organisatie opgestelde Serviceformules (Snel service en Ontwerpformule), dat betekent: - Een centraal punt waar initiatieven binnenkomen; - Meer contact tussen gemeente en initiatiefnemer voordat een verzoek formeel wordt ingediend (vooroverleg); - Inrichting van de omgevingstafel waar grote initiatieven naar toe geleid worden om daar vanuit breed perspectief te worden besproken vanuit een 'ja, mits-houding'; - Inbedden participatie door initiatiefnemer in vergunningenproces; - Snelle dienstverlening voor eenvoudige aanvragen. ▪ We zorgen voor online vergunning checks en aanvraagformulieren: Met de inzet van toepasbare regelsoftware zorgen we voor het opzetten van vragenbomen voor lokale regelgeving, zoals uitritten. De vergunning check voor de "bruidsschat" wordt door het rijk geleverd. Datzelfde geldt voor de aanvraagformulieren (indieningsvereisten).
Prognose	● ■ (informerend raad via een raadsacademie)
Toelichting	Omgevingswet proof werken houdt in: werken volgens de door de organisatie opgestelde Serviceformules (Snel service en Ontwerpformule). Dat betekent dat wij aan de volgende zaken werken dit jaar: - Een centraal punt waar initiatieven binnenkomen; - Meer contact tussen gemeente en initiatiefnemer voordat een verzoek formeel wordt ingediend (vooroverleg); - Inrichting van de omgevingstafel waar grote initiatieven naar toe geleid worden om daar vanuit breed perspectief te worden besproken vanuit een 'ja, mits-houding'; - Inbedden participatie door initiatiefnemer in vergunningenproces; - Snelle dienstverlening voor eenvoudige aanvragen; - We zorgen voor online vergunning checks en aanvraagformulieren: Met de inzet van toepasbare regelsoftware zorgen we voor het opzetten van vragenbomen voor lokale regelgeving, zoals uitritten. De vergunning check voor de "bruidsschat" wordt door het rijk geleverd. Datzelfde geldt voor de aanvraagformulieren (indieningsvereisten). Het opstellen van toepasbare regels zal (mogelijk) nog niet voor alle initiatieven klaar zijn op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het opstellen van deze regels is grotendeels afhankelijk van de invulling van het Omgevingsplan, waarvoor we tot 2029 de tijd hebben. Een verdere vulling van het Omgevingsplan zal bijdragen aan het kunnen opstellen van meer toepasbare regels die het voor inwoners gemakkelijk maken om te kijken of en hoe hun initiatief ontplooid kan worden.

Actie	Informatievoorziening/ICT
Doel /Beoogd resultaat 2022	- De gemeente heeft alle benodigde software voor het uitvoeren van taken in het kader van de omgevingswet; - De gemeente is aangesloten op het DSO; - Medewerkers zijn getraind in het werken met de nieuwe software.
Prognose	●
Toelichting	Als programma volgen we de ontwikkelingen van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) op de voet en houden ruimte in de planning over om in te springen op deze ontwikkelingen. Daarnaast bevorderen we kennis-vergroting van het DSO binnen de organisatie actief en organiseren we waar nodig trainingen.

Actie	Participatie
Doel /Beoogd resultaat 2022	- Vaststellen participatieverordening in Q4 2021; - Vaststellen initiatieven met participatieplicht in Q4 2021; - Aandacht voor participatie is, met behulp van stroomschema's, opgenomen in de dienstverlening van onze gemeente en specifiek in het proces van vergunningverlening/initiatieven; - Er zijn concrete tools die initiatiefnemers/vergunning aanvragers en de collega's op het gemeentehuis ondersteunen bij het invullen van participatie.
Prognose	●
Toelichting	De in 2021 vastgestelde visie wordt in 2022 verder uitgewerkt en juridisch verankerd. Met de participatieverordening en de lijst met initiatieven met een participatieplicht vullen we de kaders waarbinnen we aan participatie willen werken verder in. We werken participatie verder uit voor de processen van vergunningverlening en initiatieven. In samenwerking met collega's binnen de teams werken we goede praktijkvoorbeelden uit zodat ze breed gebruikt kunnen worden en werken we aan tools die ondersteunen bij het invullen van participatie. De adviseur participatie die dit jaar geworven gaat worden kan deze ontwikkelingen verder oppakken en uitwerken.

Nieuw (in aanvulling op de Programmabegroting 2022-2025):

Actie	Opleiding en Training
Doel /Beoogd resultaat 2022	Alle medewerkers hebben de mogelijkheid om opleiding en training in het kader van de Omgevingswet te volgen.
Prognose	●
Toelichting	Er wordt een programma van opleiding en training opgezet dat: - voldoet aan de kennisbehoefte van medewerkers; - de organisatie klaar stoomt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet; - de organisatie na inwerkingtreding verder op weg helpt in de nieuwe manier van werken. In de (3) maanden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een opleidings- en trainingsprogramma

	gestart dat doorloopt na de inwerkingtreding. We steken in op een basistraining die voor iedereen van meerwaarde is en een maatwerkprogramma waarin kan worden voldaan aan specifiekere scholingswensen.
--	--

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het programma 'Omgevingswet' zijn als volgt:

<u>Kansen:</u> ▲ Inhoudelijke ontwikkelingen benutten om ook de werkwijze te vernieuwen. Het Omgevingswet proof oppakken van grote opgaven die op de gemeente afkomen. ▲ Via de sporen van het programma en het opleiding en scholingsprogramma bijdragen aan een cultuurverandering in de organisatie. ▲ Door actief de verbinding te zoeken, een bijdrage leveren aan meer integraal werken binnen de gemeente. <u>Uitdagingen:</u> ▼ Hoe bereiden we ons als gemeente goed voor op het werken met een digitaal stelsel wat nog niet gereed is en waarvan we nog niet goed genoeg weten hoe het zal werken? ▼ Ondanks dat we de vergunningstermijn als organisatie scherp hebben, is de 8 weken termijn voor vergunningen een uitdaging om in de praktijk te realiseren.

2.7.3. Programma Duurzaam

In de begroting is aangegeven dat het (ambtelijk) integraal programma Duurzaam qua doelen en beoogde resultaten een-op-een aansluit bij het bestuursprogramma Duurzaam. De voortgang van het integraal programma is daarom onder paragraaf 3.2. toegelicht.

3. Financieel beeld

3.1. Programmabegroting 2022-2025: Oordeel provincie

Uw raad is onlangs door de provincie Overijssel geïnformeerd over het oordeel van de provincie in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Het oordeel over de programmabegroting 2022-2025 is als volgt:

Oordeel provincie Overijssel over de Programmabegroting 2022-2025

De begroting 2022 en meerjarenramingen zijn structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de begroting 2022 zonder provinciale goedkeuring kan uitvoeren. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën groen is.

Context

De IBT-kleuring voor het jaar 2021 was oranje. De jaren daarvoor was de gemeente groen gekleurd. Steenwijkerland is een gemeente met een gezonde financiële positie maar heeft ook veel last van de extra lasten sociaal domein. De bezuinigingen/ombuigingen en de extra gelden jeugd hebben tot resultaat gehad dat de gemeente voor 2022 weer een structureel sluitende begroting en meerjarenramingen heeft kunnen vaststellen. De kleuring voor het jaar 2022 is dan ook weer groen.

Toelichting beoordeling

GS hebben geconstateerd dat:

- *de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2023 tot en met 2025 een stelpost voor 75% "verwachte extra middelen Jeugd" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds;*
- *de herijking van het gemeentefonds gaat naar alle waarschijnlijkheid vanaf 2023 een rol spelen. In de begroting zien GS dat de gemeente vanwege het nog niet definitief zijn van de cijfers geen rekening houdt met mogelijke structurele effecten;*
- *de gemeente heeft in het structurele begrotingsbeeld geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van Covid-19. De verwachting is dat Covid-19 t.z.t. wel van invloed zal zijn op de gemeentelijke begroting. Covid-19 is wel opgenomen als risico in de paragraaf Weerstandsvermogen;*
- *de gemeente ruim voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen.*

Wij herkennen ons in het beeld dat door de provincie is geschetst en zijn verheugd dat het begrotingsoordeel van 'oranje' naar 'groen' is gegaan.

3.2. Actuele begrotingspositie

Actueel financieel beeld

In tabel 1 treft u het actueel financieel beeld aan. We kunnen op dit moment geen stabiel meerjarig financieel beeld presenteren. Het begrotingsjaar 2026 is problematisch door een aantal keuzes die door het kabinet zijn gemaakt en waarover gemeenten in de zogenaamde 'Maartbrief 2022 gemeentefonds' zijn geïnformeerd. Voor onze gemeente resulteert dat in een negatief begrotingssaldo in 2026 van € 118.000.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2023-2026 zullen we de meicirculaire van het gemeentefonds verwerken en zal meer duidelijk worden over hoe we er vanaf 2023 financieel voor staan. Is er financiële ruimte voor nieuwe plannen of zijn maatregelen noodzakelijk om te komen tot een begroting die structureel en reëel in evenwicht is?

Tabel 1: Financieel beeld, bedragen x € 1.000

Meerjarenbeeld	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo Programmabegroting 2022-2025	2.253	1.592	1.309	1.310	635
Diverse informatie-nota's gemeentefonds	1.854	874	593	667	1.358
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 29 maart 2022	- 37	- 36	- 36	- 36	- 36
Autonome ontwikkelingen	- 896	- 2.159	- 2.129	- 2.176	- 2.679
Financiële mutaties	- 2.160	- 1.934	- 2.437	- 2.260	- 2.068
Onontkoombare uitgaven 2022-2026	- 222	- 630	- 736	- 736	- 735
Subtotaal	- 1.461	- 3.885	- 4.746	- 4.540	- 4.160
Waarvan structureel	- 780	- 3.868	- 4.746	- 4.540	- 3.882
Waarvan incidenteel	- 680	- 18	-	-	- 279
Saldo PPN 2022-2026 vóór verwerking van de maartbrief 2022 gemeentefonds	792	- 2.275	- 3.437	- 3.230	- 3.247
Maartbrief 2022 gemeentefonds: extra adressen	1.156	1.728	3.317	3.822	1.477
Maartbrief 2022 gemeentefonds: tijdelijk bevroren opschalingskorting	-	1.031	1.379	1.739	-
Maartbrief 2022 gemeentefonds: herverdeling gemeentefonds vanaf 1 januari 2023	-	330	990	1.650	1.650
Subtotaal	1.156	3.089	5.686	7.212	3.127
Saldo PPN 2022-2026 na verwerking van de maartbrief 2022 gemeentefonds	1.948	813	2.249	3.982	- 120

+ = voordeel

Bij de berekening van het meerjarig saldo van voorliggende tabel is onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele inkomsten en uitgaven (I/S). In principe vallen onder 'incidenteel' de uitgaven en inkomsten met een eenmalig karakter en een looptijd van maximaal drie jaar. De incidentele uitgaven worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar, met uitzondering van nieuwe incidentele uitgaven in het lopend jaar (2022).

Financiële gevolgen Coalitieakkoord huidig kabinet

De precieze financiële gevolgen van de keuzes die zijn gemaakt door het huidig kabinet zijn nog niet bekend. Het wachten is op de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds. Hopelijk kunnen we dan bij de Programmabegroting een goed financieel beeld schetsen voor de periode 2023-2026. Op hoofdlijnen is wel een aantal zaken bekend.

Hieronder zijn de belangrijkste financiële ontwikkelingen weergegeven op basis van het Coalitieakkoord en de financiële doorrekening ervan door het Centraal Planbureau (startnota):

- Het nieuwe kabinet gaat uit van de bestaande afspraken met gemeenten voor het berekenen van de jaarlijkse indexatie van het gemeentefonds. Kort gezegd komt het erop neer dat een stijging van de rijksuitgaven ook leidt tot een hogere algemene uitkering aan gemeenten ('gelijk de trap op en af').
- Daarnaast zijn in het coalitieakkoord middelen voor de woningbouwimpuls en volkshuisvesting opgenomen. Deze middelen zijn onttrokken uit het gemeentefonds en worden via een specifieke uitkering uitgekeerd aan gemeenten die daar aanspraak op maken.
- In 2012, bij de formatie van het Kabinet Rutte II, werd besloten tot een 'opschaling' van gemeenten door middel van verdere herindeling. Het kabinet heeft besloten om de opschalingskorting tijdelijk te bevriezen tot en met 2025.
- In het coalitieakkoord staat dat – in lijn met de uitspraak van de commissie van Wijzen in het kader van een door de VNG aangespannen arbitragezaak – er extra middelen voor jeugdzorg komen. Vanaf 2024 worden echter, in aanvulling op de huidige hervormingsagenda, extra beleidsmaatregelen in de jeugdzorg genomen. Te denken valt aan (een combinatie van) het normeren van de behandelduur of het introduceren van een eigen bijdrage. Dit betekent dat gemeenten minder gecompenseerd krijgen dan waarvan in het rapport van de commissie van Wijzen is uitgegaan.
- Vanaf 2023 zal naar verwachting een nieuwe verdeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds worden doorgevoerd. Onze gemeente hoort bij de gemeenten met positieve herverdeel effecten.
- Het kabinet heeft besloten om vanaf 2026 een fors lager bedrag aan algemene uitkering gemeentefonds uit te keren. Het kabinet geeft geen onderbouwing voor deze keuze. Vanuit de VNG is aangegeven dat men de indruk heeft dat het kabinet alvast voorsorteert op een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025, waarbij de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied wordt betrokken: *Om een stabielere financiering voor gemeenten en provincies te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.*

Begin april heeft het kabinet de Maartbrief 2022 van het gemeentefonds gepubliceerd. Deze brief geeft een eerste beeld van de gevolgen voor individuele gemeenten en provincies van de belangrijkste maatregelen uit het coalitieakkoord die betrekking hebben op het gemeentefonds en provinciefonds. Daarnaast wordt in deze brief een indicatie gegeven van het bedrag dat individuele gemeenten zullen ontvangen vanuit de € 679 miljoen die het kabinet beschikbaar heeft gesteld om in het kalenderjaar 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Verder gaat deze brief in op het besluit van de fondsbeheerders om de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 in te voeren. De financiële gevolgen van de maartbrief voor onze gemeente zijn verwerkt in voorliggende PPN. In de meicirculaire hopen we definitief te horen wat de financiële gevolgen zijn. Hierover zullen wij uw raad separaat informeren.

Bovenstaande tabel met de actuele begrotingspositie start met de meerjarige begrotingssaldi van de Programmabegroting 2022-2025 (tabel 'Meerjarenbeeld' op p. 10). De verschillende posten zijn hieronder nader toegelicht:

Diverse informatienota's:

Na het vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 heeft u diverse informatienota's ontvangen die in voorliggende PPN zijn verwerkt. De informatienota voor de septembercirculaire

van het gemeentefonds heeft uw raad al voor de begrotingsbehandeling ontvangen, maar deze is zoals gebruikelijk niet verwerkt in de begroting.

Tabel 2: Diverse informatienota's, bedragen x € 1.000

Meerjarenbeeld	I/S	2022	2023	2024	2025	2026
Diverse informatienota's gemeentefonds:						
Informatienota 26 september 2021 (septembercirculaire gemeentefonds 2021)	S	1.732	874	593	667	1.358
Informatienota 18 januari 2022 (decembercirculaire gemeentefonds 2021)	S	122	-	-	-	-
Totaal informatienota's		1.854	874	593	667	1.358
Waarvan structureel		1.854	874	593	667	1.358
Waarvan incidenteel						

+ = voordeel

Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 29 maart 2022

De financiële gevolgen van de besluiten tot en met de raadsvergadering van 29 maart 2022 zijn verwerkt in deze nota:

Tabel 3: Raadsbesluiten, bedragen x € 1.000

Meerjarenbeeld	I/S	2022	2023	2024	2025	2026
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 29 maart 2022:						
14/12/21: Herontwikkeling Steenwijkerdiep (rente-uitgaven)	S	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
21/12/21: Nadeel opbrengst OZB	S	- 13	- 13	- 13	- 13	- 13
08/03/22: Renovatie kunstgrasvelden van drie voetbalverenigingen	S	- 23	- 23	- 23	- 22	- 22
Totaal raadsbesluiten		- 37	- 36	- 36	- 36	- 36
Waarvan structureel		- 37	- 36	- 36	- 36	- 36
Waarvan incidenteel						

+ = voordeel

Autonome ontwikkelingen

Met autonome ontwikkelingen bedoelen we ontwikkelingen die onontkoombaar zijn en waar we geen invloed op hebben. De autonome ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel gespecificeerd, onderverdeeld naar mee- en tegenvallers.

Tabel 4a: Autonome ontwikkelingen (meevallers), bedragen x € 1.000

Meerjarenbeeld	I/S	2022	2023	2024	2025	2026
Meevallers:						
Geen verhoging premies ABP, werkgeversdeel	S	175	175	175	175	175
Extra inkomsten OZB in 2022 a.g.v. areaaluitbreiding	S	-	41	41	41	41
Prijscompensatie inkomsten (0,8%)	S	-	106	104	104	104
AU Gemeentefonds: compensatie lonen en prijzen (stelpost)	S	-	1.403	1.406	1.408	1.408
Totaal meevallers		175	1.725	1.726	1.728	1.728
Waarvan structureel	S	175	1.725	1.726	1.728	1.728
Waarvan incidenteel	I					

+ = voordeel

Een van de posten lichten we toe.

Geen verhoging premies ABP, werkgeversdeel

In de Programmabegroting 2022-2025 (p. 59) is rekening gehouden met een verhoging van de premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van het ABP. Verwachting was dat de premies vanaf 2022 zouden stijgen vanwege lagere dan verwachte beleggingsopbrengsten en de lage rente. Nu blijkt dat het ABP heeft besloten de premiestijging niet door te voeren.

Tabel 4b: Autonome ontwikkelingen (tegenvallers), bedragen x € 1.000

Meerjarenbeeld	I/S	2022	2023	2024	2025	2026
Tegenvallers:						
Financiële gevolgen CAO gemeenten 2021-2023	S	- 718	- 898	- 898	- 898	- 898
Prijscompensatie uitgaven (0,8%)	S	-	- 442	- 436	- 431	- 431
Jeugdzorg: Prijscompensatie lopende contracten (4%)	S	-	- 630	- 630	- 630	- 630
WMO: prijscompensatie lopende contracten (4%)	S	-	- 470	- 470	- 470	- 470
Prijscompensatie lopend contract Sociaal Werk De Kop (4%)	S	-	- 90	- 90	- 90	- 90
Areaaluitbreiding, extra uitgaven (openbare verlichting, plantsoenen en wegen)	S	-	- 60	- 60	- 60	- 60
Indexatie lonen en sociale lasten 2023 (3,3%)	S	-	- 1.028	- 1.013	- 1.004	- 1.002
AU Gemeentefonds: hoeveelheidsverschillen	S	- 352	- 265	- 258	- 320	- 334
Aanpassen jaarschijf 2026 (eenmalige kosten IHP; onttrekken aan de AR vrij besteedbaar)	I	-	-	-	-	- 279
Aanpassen jaarschijf 2026 (Investerings IHP)	S	-	-	-	-	- 70
Aanpassen jaarschijf 2026 (investering bermen)	S	-	-	-	-	- 38
Aanpassen jaarschijf 2026 (investering openbare verlichting: masten en armaturen)	S	-	-	-	-	- 38
Aanpassen jaarschijf 2026 (investering levensduurverlengende maatregelen)	S	-	-	-	-	- 26
Aanpassen jaarschijf 2026 (investering routekaart energieneutraal maatschappelijk vastgoed)	S	-	-	-	-	- 21
Aanpassen jaarschijf 2026 (investeringen bruggen)	S	-	-	-	-	- 15
Aanpassen jaarschijf 2026 (investeringen jachthavens)	S	-	-	-	-	- 4
Totaal tegenvallers		- 1.071	- 3.884	- 3.856	- 3.904	- 4.407
Waarvan structureel	S	- 1.071	- 2.694	- 2.666	- 2.714	- 2.938
Waarvan incidenteel	I	-	-	-	-	- 279

+ = voordeel

Een aantal posten is hieronder toegelicht.

Financiële gevolgen CAO gemeenten 2021-2023

Een van de bezuinigingen die in de Programmabegroting 2021-2024 is opgenomen, is het niet uitkeren van de looncompensatie van 2,8% voor het jaar 2021. In de begroting staat daarover het volgende vermeld⁷: *Dat betekent dat een CAO-verhoging voorvloeiend uit de lopende onderhandelingen binnen het aanwezige budget moet worden opgevangen, oftewel bezuinigd. Concreet betekent dit dat er taakstellend wordt bezuinigd op personele lasten, omdat wij lokaal CAO-afspraken dienen uit te voeren.*

Inmiddels ligt er een CAO gemeenten die loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. Dat betekent dat we de financiële gevolgen nu kennen en voor 2022 en latere jaren hebben verwerkt in voorliggende PPN. Voor 2022 en verder zijn we in de Programmabegroting 2022-2025 uitgegaan van een looncompensatie van 1,2% op basis van de raming van het CPB die in het voorjaar van 2021 is gepubliceerd. Dat percentage blijkt achteraf te laag te zijn, waardoor een extra bedrag (structureel) benodigd is. In percentages: De CAO gaat uit van een structurele loonstijging van 1,5% per 1 december 2021 respectievelijk 2,4% per 1 april 2022. De organisatie is niet in staat dit zelf op te vangen binnen de personeelsbudgetten, onder andere door de hoge werkdruk door eerst de coronatijd en nu de vluchtelingenopvang. Zie tevens het voorstel 'Nieuwe werkwijzen en verantwoordelijkheden bedrijfsvoering'. Om die reden moeten we deze CAO-stijging aanmerken als autonome stijging (door externe factoren).

Prijscompensatie 0,8% uitgaven en inkomsten

Zie paragraaf 4.4.

Looncompensatie 3,3% en stijging sociale lasten

Zie paragraaf 4.3.

Aanpassen jaarschijf 2026

Het betreft een bijstelling van de jaarschijf 2026 ten opzichte van 2025.

⁷ Programmabegroting 2021-2024, p. 79.

Financiële mutaties

In bijlage 6.1 zijn de structurele en incidentele budgetafwijkingen voor het begrotingsjaar 2022 vermeld en van een nadere toelichting voorzien.

Onontkoombare uitgaven 2023-2026

Onze gemeente wordt geconfronteerd met een aantal onontkoombare uitgaven vanaf 2023. De uitgaven zijn toegelicht in bijlage 6.2.

3.3. Ontwikkeling reservepositie

Alle voorstellen in voorliggende PPN leiden samen tot een verslechtering van onze vermogenspositie met € 776.496 tot en met 2026, waarvan € 480.314 betrekking heeft op 2022. Zoals eerder is vermeld, komen de incidentele uitgaven die verband houden met de budgetafwijkingen 2022 zoals opgenomen in bijlage 6.1. niet ten laste van de Algemene Reserve vrij besteedbaar. Mutaties in het lopend jaar komen namelijk ten laste van het begrotingssaldo.

De jaarrekening 2021 van de gemeente Steenwijkerland laat een positief saldo van € 3.091.000 zien. In de jaarrekening wordt voorgesteld om dit bedrag toe te voegen aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar.

Alle genoemde mutaties leiden tot het volgende beeld voor de ontwikkeling van onze vermogenspositie:

Tabel 5: Ontwikkeling reservepositie

PPN 2022-2026 (incidentele uitgaven vanaf 2023)	- € 746.182
Resultaat jaarrekening 2021	€ 3.091.000
Totaal mutatie Algemene Reserve vrij besteedbaar	€ 2.344.818

+ = verbetering

3.4. Vooruitblik Programmabegroting 2023-2026

In de raadsvergadering van 19 mei 2022 zijn de begrotingen 2023 behandeld van onderstaande gemeenschappelijke regelingen:

- de GGD;
- de Veiligheidsregio;
- de Omgevingsdienst.

Uit de drie begrotingen van de Gemeenschappelijke regelingen is gebleken dat de bijdrage voor de deelnemende gemeenten vanaf het jaar 2023 omhoog gaat. Dat geldt dus ook voor onze gemeente. Hier is in deze voorliggende PPN nog geen rekening mee gehouden. In onderstaande tabel wordt per instantie de hogere bijdrage van de gemeente Steenwijkerland weergegeven:

	2023	2024	2025	2026
GGD IJsselland ⁸	- € 90.000	- € 90.000	- € 90.000	- € 90.000
Veiligheidsregio IJsselland	- € 100.649	- € 120.526	- € 140.404	- € 160.282
Omgevingsdienst IJsselland	- € 303.234	- € 303.234	- € 303.234	- € 303.234
Totaal	- € 493.883	- € 513.760	- € 533.638	- € 553.516

+ = verbetering

Naast de genoemde tegenvallers bij de Gemeenschappelijke regelingen, zien we over hele linie dat de dividenduitkeringen nog steeds onder druk staan. In de Programmabegroting 2022-2025 staat dit als risico vermeld in de risicoparagraaf (p. 83,84). Er bestaat een reële kans dat we de komende jaren minder dividend uitgekeerd krijgen dan we hebben geraamd in onze begroting.

Tot slot verwachten we dat de stijging van de energie, -brandstof en grondstofprijzen van grote invloed zijn op nieuwe aanbestedingen. Soms zien we prijsstijgingen van 10-20%, bijvoorbeeld in de bouw of bij infrastructuurprojecten. In de aanloop naar de Programmabegroting 2023-2026 gaan we de financiële consequenties zo goed mogelijk in beeld brengen.

⁸ Inclusief 'Addendum begroting GGD IJsselland 2023'.

4. Kaders Programmabegroting 2022-2025

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2023-2026 opgenomen. De financiële vertaling van een deel van deze kaders is reeds meegenomen in voorliggende PPN. De kaders zijn gebaseerd op de door uw raad vastgestelde 'Kadernota Financieel beleid gemeente Steenwijkerland 2018'⁹.

4.2. Kaders

Onderstaand treft u de kaders aan voor o.a. de prijs- en loonindexcijfers en de te hanteren rekenrente. De met een (*) aangegeven onderdelen zijn reeds verwerkt in de perspectiefnota.

Tabel 6: Kaders voor de Programmabegroting 2023-2026

Omschrijving	Kader
Raadsbesluiten	t/m de raadsvergadering van 29 maart 2022
Lonen (incl. sociale lasten) (*)	3,3%
Prijsinflatie inkomstenbudgetten (*)	0,8%
Prijsinflatie uitgavenbudgetten (*)	0,8%
Prijsinflatie grondexploitatie uitgavenbudgetten	2,0%
Prijsinflatie grondexploitatie inkomstenbudgetten	1,5%
Rente grondexploitaties	0,75%
Rekenrente (omslagpercentage)	1,00%
Marktrente (*)	1,4%
Prijsinflatie verstrekte subsidies (*)	0,8%
Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten (*)	0,8%
Areaaluitbreiding wegen en wegmeubilair, openbare verlichting en openbaar groen	175 woningen
Tarief 2023 voor het prestatiecontract	€ 94
Aantal woonruimten per 1-1-2022 (geraamde groei 2022)	20.297 (175)
Aantal inwoners per 1-1-2022 (geraamde groei 2022)	44.741 (259)
Algemene uitkering uit het Gemeentefonds (*)	Septembecirculaire 2021, Decembecirculaire 2021 (incl. een coronasteunpakket) en de Maartbrief 2022. NB de Meicirculaire 2022 verschijnt eind mei/begin juni 2022. Wij zullen uw raad daarover via een afzonderlijke informatienota over informeren.

4.3. Loonkostenontwikkelingen

De huidige Cao Gemeenten loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022. Voor 2023 wordt op basis van de actuele ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) uitgegaan van een stijging van

⁹ Laatst gewijzigd op 14 december 2021.

de lonen en sociale lasten van 3,3%¹⁰. Uiteraard vindt een bijstelling van het geraamde percentage voor de salariskosten en sociale lasten plaats, zodra hier meer duidelijkheid over bestaat.

4.4. Prijsinflatie exploitatiebudgetten en kostenplaatsen

Voor de uitgaven- en inkomstenbudgetten in 2023 gaan we uit van een prijsindexatie van 0,8%. Dit percentage is overeenkomstig de meest actuele index 'prijscompensatie voor intermediair verbruik' van het Centraal Planbureau (CPB)¹¹.

In de 'Kadernota financieel beleid gemeente Steenwijkerland 2018' is de systematiek als volgt vastgelegd:

- *P.10: De prijsontwikkelingen worden bepaald aan de hand van de gegevens van het Centraal Planbureau (CPB). Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de ontwikkeling van het prijsindexcijfer voor intermediair verbruik, zoals deze jaarlijks door het CPB wordt gepubliceerd.*
- *P. 11: De berekening van de prijsontwikkeling wordt bepaald aan de hand van de gegevens van het CPB. Hierbij wordt gekeken naar de prijscompensatie voor intermediair verbruik. Indien het prijsindexcijfer voor enig jaar nog niet bekend is, wordt het meest recente, wel bekende prijsindexcijfer voor intermediair verbruik genomen.*

Het prijsindexcijfer van 0,8% hanteren we zowel voor de inkomsten- als uitgavenbudgetten, tenzij er bijvoorbeeld andere contractuele afspraken zijn gemaakt, bijvoorbeeld met aanbieders in het sociaal domein. Deze afspraken zijn veelal in regionaal verband gemaakt. Zo hebben we in voorliggende PPN voor het sociaal domein voor 2023 gerekend met een prijscompensatie van 4%.

4.5. Prijsinflatie grondexploitatie

Voor de gemeentelijke grondexploitaties wordt een afwijkend percentage gehanteerd voor zowel de kosten- als de opbrengstenkant.

Kostenstijging

In de gemeente Steenwijkerland is het gebruikelijk om de parameter kostenstijging te baseren op het langjarig gemiddelde van de GWW-index (Grond, Weg- en Waterbouw). We hanteren de GWW-index omdat deze index de prijsontwikkeling van civieltechnische kosten in beeld brengt. De civieltechnische kosten zijn de voornaamste kosten binnen de grondexploitaties. De GWW-index is opgebouwd uit de gemiddelde prijsstijgingen en -dalingen van de diverse productgroepen zoals loonkosten, gasolie, elektriciteit, betonproducten, cement, kunststof, (beton)staal en (wegenbouw)bitumen.

Op dit moment hanteren we in de grondexploitaties een parameter kostenstijging van 2,0%. De gemiddelde GWW-index over de afgelopen 10 jaar bedraagt 1,8% (zie tabel 7).

¹⁰ Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers (Kerngegevensstabel 2020-2023, Centraal Economisch Plan, CPB, maart 2022).

¹¹ Prijs intermediair verbruik (Kerngegevensstabel 2019-2022, Centraal Economisch Plan, CPB, maart 2021).

Tabel 7: GWW-index, procentuele mutatie t.o.v. van voorgaande jaar (%)¹²

Jaar	Jaarmutatie GWW-index (%)
2012	3,1%
2013	0,2%
2014	-0,1%
2015	-1,5%
2016	-0,7%
2017	4,1%
2018	4,8%
2019	3,1%
2020	0,5%
2021	4,9%
Gemiddelde 2012 t/m 2021 (10-jaarsgemiddelde)	1,8%

Voor de komende begrotingsperiode (meerjarenbegroting 2023-2026) wordt daarom de parameter kostenstijging van 2,0% geconsolideerd (1,8% afgerond op halve procenten).

Opbrengstenstijging

Er is in Nederland geen database beschikbaar waarin de prijsontwikkeling van bouwgrond wordt bijgehouden. In de gemeente Steenwijkerland wordt dat de parameter opbrengstenstijging gewoonlijk gebaseerd op het langjarig gemiddelde van de Consumentenprijsindex (CPI) van het CBS.

Op dit moment hanteren we in de grondexploitaties een parameter opbrengstenstijging van 1,5%. Het gemiddelde van de CPI in de afgelopen 10 jaar bedraagt circa 1,7% (zie tabel 8).

Tabel 8: Consumentenprijzen; prijsindex (2015=100)¹³

Jaar	CPI	Jaarmutatie CPI (%)
2012	96,0	2,5%
2013	98,4	2,5%
2014	99,4	1,0%
2015	100,0	0,6%
2016	100,3	0,3%
2017	101,7	1,4%
2018	103,4	1,7%
2019	106,2	2,6%
2020	107,5	1,3%
2021	110,4	2,7%
Gemiddelde 2012 t/m 2021 (10-jaarsgemiddelde)		1,7%

Voor de komende begrotingsperiode (MBG 2023-2026) wordt daarom de parameter opbrengstenstijging van 1,5% geconsolideerd (1,7% afgerond op halve procenten).

¹² Er is rekening gehouden met het aandeel/belang van de individuele indexen van de verschillende productgroepen in het bouw- en woonrijp maken van een gemiddeld woningbouwproject.

¹³ Bron: CBS Statline.

4.6. Rente

De rekenrente (omslagpercentage) is gebaseerd op de te betalen minus te ontvangen rente in een jaar gedeeld door 1% van de boekwaarde van de investeringen per 1/1 van het jaar. Voor het aantrekken van langlopende geldleningen ter financiering van de geraamde investeringen en toekomstige investeringen (bestedingsplan) wordt een marktrente van 1,4% gehanteerd. Het totaal benodigde rentebedrag wordt herrekend en opgenomen in de programmabegroting op basis van het bestedingsplan dat op dat moment voorligt aan de raad ter vaststelling.

4.7. Loon- en prijsinflatie subsidies

In vele gevallen kennen gesubsidieerde instellingen voor hun producten eenzelfde kostenopbouw als gemeenten. De bekostiging van deze producten vindt (deels) plaats door gemeenten in de vorm van een subsidie. Hiervoor wordt de gemeente niet afzonderlijk gecompenseerd in het accres van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Compensatie van de gesubsidieerde instellingen vindt normaliter plaats overeenkomstig het door de gemeente gehanteerde percentage voor prijsstijgingen. Voor 2023 wordt voor te verstrekken subsidies een loon- en prijsinflatiepercentage gehanteerd van 0,8%.

Voor het sociaal domein geldt dat we voor onze uitgavenramingen eveneens zijn uitgegaan van een prijsinflatie van 0,8%. Het is echter mogelijk dat de leveranciers binnen het sociaal domein andere indexcijfers (lonen en prijzen) gebruiken dan die wij hanteren. Daar komt nog bij dat we bij onze inkoop veelal in regioverband opereren en we daarmee niet altijd directe invloed hebben op de diverse afgesproken percentages. Bij het opstellen van de uitgavenramingen voor het sociaal domein is hier rekening mee gehouden.

4.8. Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten

Voor gemeentelijke belastingen en rechten wordt dezelfde prijsindex als voor exploitatiebudgetten gehanteerd. Voor 2023 komt dit uit op 0,8%.

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden wijzigingen in de kosten verhaald door de betreffende tarieven dienovereenkomstig aan te passen (gesloten huishouding). Om grote tariefschommelingen te voorkomen, maken we gebruik van de egalisatievoorziening reiniging en de egalisatievoorziening riolering. De tarieven voor afval en riool in 2023 zijn op dit moment niet bekend. In de Programmabegroting 2023-2026 zullen we de precieze kosten voor uw raad inzichtelijk maken en een voorstel doen voor de daarvan afgeleide tarieven in 2023.

Ontwikkelingen die zich voordoen met mogelijk consequenties voor de kosten die we in rekening moeten brengen zijn als volgt:

Rioolheffing

- Met ingang van 2023 komt er een nieuw RWP (Riool en Water Programma). De vertaling van dit plan zal ook zijn consequenties hebben voor de tariefstelling van de riolering. De herijking van verantwoordelijkheden van provincie, waterschap en gemeente en de aard van de uitgaven op het gebied van baggeren en vaarwegenbeheer leidt ertoe dat een kleiner deel van de kosten op ten laste van de riolering kan worden gebracht. Het plan leidt tot een verschuiving tussen algemene middelen en wat nu ten laste wordt gebracht van de rioolheffing. Per saldo gaat het

om een verschuiving van circa € 350.000 wat meer zal worden toegerekend aan de algemene middelen.

- Het opnemen van maatregelen rondom klimaat die een relatie hebben met de zorgplichten rondom hemelwater en grondwater worden meegenomen in het nieuwe RWP.
- Een autonome ontwikkeling is de stijging van energielasten die ook meegenomen zijn in het nieuwe RWP.

Afvalstoffenheffing:

- De ontwikkelingen rondom de vergoedingen van Nedvang. Er wordt nog steeds druk onderhandeld tussen VNG en Nedvang over de vergoeding per ton de komende jaren. Hoe zich dit de komende jaren gaat ontwikkelen is zeer onzeker.
- De ontwikkelingen rondom de oud papier prijzen en het beleid rondom oud papier. Zowel de wijze waarop we de komende jaren oud papier willen inzamelen als de vergoedingen die we hiervoor zullen krijgen voor de inzameling zullen voor een belangrijke mate bepalen hoe zich dit ook vertaalt in de tarieven voor afval.
- De grondstofprijzen zijn ook voor de ROVA gestegen. Dit kan ook zijn weerslag hebben op de prijs die de ROVA ons in rekening zal gaan brengen.

Kortom, er zijn veel onzekerheden die sterk van invloed zullen zijn voor de hoogte van de tarieven van de komende jaren. Bij de Programmabegroting zal meer duidelijk worden wat de precieze effecten zijn van de genoemde ontwikkelingen voor de tarieven en hoe we om gaan met de inzet van de beide egalisatievoorzieningen.

4.9. Tarief 2023 voor het prestatiecontract

Met het prestatiecontract kunnen interne uren worden doorbelast aan projecten. In april 2017 heeft de raad besloten het prestatiecontract te beperken tot de investeringen in gesloten huishoudingen, de grondexploitaties en de subsidiabele projecten voor zover de toegerekende uren van deze projecten subsidieabel zijn. Reden is dat door veranderde regelgeving (BBV) de exploitatiebegroting voor een steeds groter deel zou worden belast met kosten voor interne uren als het prestatiecontract volledig zou zijn gehandhaafd. Jaarlijks wordt het uurtarief opnieuw berekend door rekening te houden met de stijging van de loonkosten. Voor 2022 wordt een tarief van € 91,00 gehanteerd. Als rekening wordt gehouden met een stijging van de loonkosten met 3,3%, komt het tarief voor 2023 uit op afgerond € 94,00.

4.10. Groei aantal woningen

Op basis van de kadernota mag bij de rioolrechten, de afvalstoffenheffing, het huishoudelijk afval en de onroerende-zaakbelastingen rekening worden gehouden met de groei van het aantal woningen in 2022. Er wordt rekening gehouden met een gemiddelde groei van 175 woningen, gebaseerd op de 'Woonagenda Steenwijkerland 2022-2026'. Conform de nieuwe Woonagenda bedraagt de lokale behoefte over de periode 2021-2031 in totaal 1.735 woningen, waarvan 1.435 koopwoningen en 300 huurwoningen. Gemiddeld komt de jaarlijkse groei dan uit op 175 woningen. Dit is een voorzichtige raming, aangezien de ambitie is om een versnelling aan te brengen in het aantal te bouwen woningen: De komende vijf jaar moeten gemiddeld jaarlijks 230 woningen worden gerealiseerd.

4.11. Groei aantal inwoners

Per 1-1-2022 heeft de gemeente Steenwijkerland 44.741 inwoners. Ten opzichte van de stand 1-1-2021 zien we een toename van 423 inwoners. De gemiddelde groei over de laatste 5 jaar komt uit op 259 inwoners. Voor 2022 wordt dit aantal als raming gehanteerd.

5. Te nemen besluiten

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van:

- a) De voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2022, inclusief de kansen en uitdagingen zoals vermeld in hoofdstuk 2;
- b) Het financieel beeld zoals weergegeven in hoofdstuk 3.

2. In te stemmen met:

- a) De begrotingspositie zoals weergegeven in hoofdstuk 3.1. voor zover het de jaarschijf 2022 betreft;
- b) De budgetafwijkingen zoals opgenomen in bijlage 6.1.;
- c) De onontkoombare uitgaven 2022-2026 zoals opgenomen in bijlage 6.2.;
- d) De Programmabegroting 2022-2025 overeenkomstig 2a tot en met 2c te wijzigen;
- e) De kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2023-2026 zoals opgenomen in hoofdstuk 4;
- f) Het saldo van de jaarschijven 2023 t/m 2026 zoals opgenomen in hoofdstuk 3.2 te betrekken bij de samenstelling van de Programmabegroting 2023-2026.

3. Voor 2022 een krediet beschikbaar te stellen van in totaal € 838.000 voor:

- a) 'DBT: Reconstructie (fiets)paden Giethoorn' van € 360.000;
- b) 'Vervangen brug Worstdijk in Kuinre' van € 400.000;
- c) 'Vervangen riolering Hagenbroekplan' van € 48.000;
- d) 'Hogere kosten vervangen tractor' van € 30.000.

6. Bijlagen Perspectiefnota 2022-2026

6.1. Budgetafwijkingen

In deze paragraaf treft u de budgetafwijkingen of financiële mutaties voor het jaar 2022 aan, inclusief de doorwerking naar latere jaren. De toelichting op deze afwijkingen vindt u na de presentatie van de totaaltabel.

Totaaloverzicht met budgetafwijkingen (bedragen x € 1.000)	I/S	2022	2023	2024	2025	2026
Financiële mutaties:						
De inwoner op 1		- 176	- 25	- 25	- 25	- 67
Duurzaam		- 330	-	-	-	-
Werk aan de winkel		- 115	-	-	-	-
Samenredzaam		- 1.380	- 1.760	- 2.110	- 1.900	- 1.620
Mijn Steenwijkerland		- 99	- 58	- 59	- 61	- 61
Financiën en overhead		- 185	- 456	- 393	- 374	- 371
Totaal financiële mutaties		- 2.285	- 2.299	- 2.587	- 2.360	- 2.118
Waarvan structureel	S	- 1.805	- 2.299	- 2.587	- 2.360	- 2.118
Waarvan incidenteel	I	- 480	-	-	-	-

+ = voordeel

De inwoner op 1

De inwoner op 1 (bedragen x € 1.000):	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
1.1 Compensatiegelden cultuur naar Vitaliteitsfonds	I	-	- 101	-	-	-	-
1.2 Inwonersinitiatieven	I	-	- 50	-	-	-	-
1.3 Budget voor persoonsregister	S	-	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25
1.4. Groei inwoneraantal leidt tot extra raadsleden	S	-	-	-	-	-	- 42
Totaal 'De inwoner op 1'		-	- 176	- 25	- 25	- 25	- 67

+ = voordeel

Toelichting

Financiële mutatie nr. 1.1: Compensatiegelden cultuur naar Vitaliteitsfonds	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een bedrag van € 101.314 dat bij de jaarrekening 2021 onderdeel is geweest van het jaarrekeningresultaat zal worden gestort in het vitaliteitsfonds. Dit betekent in 2022 een nadeel van € 101.314 (tegenover een voordeel in de jaarrekening van € 101.314).
Wat zijn de oorzaken?	Vorig jaar zijn er gelden ontvangen van het Rijk als corona compensatiegelden. Een deel van deze uitgaven is in 2021 niet uitgegeven en is bestemd voor 2022 (raadsvoorstel is geaccordeerd 8 maart). In dit voorstel is niet meegenomen dat er ook gelden zijn die we in eerste instantie hebben betaald vanuit het vitaliteitsfonds die eigenlijk hierin zouden moeten terug vloeien. Dit is ook reeds aangekondigd in een informatienota. Het gaat hierbij om een bedrag van € 101.314. Deze gelden zijn nu onderdeel van het resultaat van de jaarrekening.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2022 zal een bedrag worden gestort in het vitaliteitsfonds en dit betekent in 2022 een eenmalig nadeel van € 101.314.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Per saldo komen we in 2022 eenmalig € 101.314 tekort.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.
--	-------

Financiële mutatie nr. 1.2: Inwonersinitiatieven	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het budget 2022 wordt belast met subsidiebeschikkingen uit 2021 waarvan de uitvoering in 2022 wordt gerealiseerd. Willen we deze initiatieven uit 2021 én de nieuwe initiatieven in 2022 ondersteunen, dan is er een budgettekort van € 50.000.
Wat zijn de oorzaken	Voorheen bestond de mogelijkheid om exploitatiebudget dat niet in het jaar zelf was besteed over te hevelen naar het jaar erop. In de Najaarsnota 2020 is het besluit genomen om dit niet langer toe te staan. Dit betekent dat het restantbudget voor inwonersinitiatieven eind 2021 is komen te vervallen. De initiatieven die bij deze budgetten horen waren in 2021 nog niet afgerond en lopen door in 2022. Daardoor komen ze ten laste van het budget van 2022. Zonder de aanvulling van dit budget met € 50.000, is er in 2022 onvoldoende budget voor nieuwe initiatieven in 2022.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee, betreft een ambitie uit programma Inwoner op 1.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Deel van de ambitiedoelstellingen uit het programma Inwoner op 1 wordt niet behaald, namelijk het ondersteunen van inwonersinitiatieven.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Op dit moment een tekort van € 50.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Op dit moment een tekort van € 50.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In 2017 is bij de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen besloten om de reserve kernen en wijken op te heffen en een structureel budget van € 100.000 in de begroting beschikbaar te stellen. De huidige regels rondom het niet meer bestemmen van het jaarrekeningresultaat staan op gespannen voet met de ruimte die we willen bieden aan inwonersinitiatieven en de ruimte die we hen willen geven om dit zelf te plannen. In 2021 is de nieuwe subsidieregeling Inwonersinitiatieven zijn goud waard van start gegaan. Deze regeling is een groot succes. Vele inwonersinitiatieven komen tot realisatie door ondersteuning vanuit deze nieuwe regeling. Om zoveel mogelijk inwonersinitiatieven te ondersteunen, is dit budget vanaf 2022 structureel met € 40.000 verhoogd.

Financiële mutatie nr. 1.3: Budget voor persoonsregister	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De afgelopen jaren heeft het budget voor persoonsregister (GBA), waaronder naturalisatieverzoeken en VOG's vallen, een tekort laten zien van gemiddeld € 25.000. In het kader van reëel begroten, stellen wij voor het budget met dit bedrag structureel te verhogen.
Wat zijn de oorzaken	De afdrachten aan IND en ministerie voor de producten onder de verzamelpost persoonsregister zijn hoger dan begroot. De verhouding tussen inkomsten en afdrachten van de verschillende producten binnen het budget voor persoonsregister verschillen. Door een verschuiving in de productafname, sluit dit niet meer aan bij de begroting. Met name de naturalisatieverzoeken hebben hier in toenemende mate invloed op; specifiek bij dit product is de afdracht in verhouding hoger.

Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja: uitreiken officiële documenten en verwerken naturalisatieverzoeken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel nadeel van € 25.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Structureel € 25.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Onduidelijk is hoe de vluchtelingenstromen en de naturalisatieverzoeken zich de komende jaren gaan ontwikkelen. Voor nu gaan wij uit van het verleden.

Financiële mutatie nr. 1.4: Groei inwonertal leidt tot extra raadsleden	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Onze gemeente telt nu 27 raadsleden. Na de volgende verkiezingen zullen dit er naar alle waarschijnlijkheid 29 worden.
Wat zijn de oorzaken?	Stijging van het aantal inwoners zal naar verwachting in de loop van deze coalitieperiode boven de 45.000 uitkomen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Nee, dit betreft geen specifiek doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Ingaande 2026 is er extra budget benodigd van € 42.000, dat ten laste komt van het begrotingssaldo.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op het onderdeel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 42.000 ingaande 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Duurzaam

Duurzaam (bedragen x € 1.000):	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
2.1. Begrotingswijziging 2022 Omgevingsdienst	S	-	- 194	-	-	-	-
2.2. DBT: Werkgroep Stikstof	I	-	- 136	-	-	-	-
2.3. Inzet budget zonnepanelen voor cv ketels door NWG	I	-	- 29	-	-	-	-
<i>Dekking binnen bestaand budget</i>	<i>I</i>	-	29	-	-	-	-
Totaal 'Duurzaam'		-	- 330	-	-	-	-

+ = voordeel

Toelichting

Financiële mutatie nr. 2.1: Begrotingswijziging 2022 Omgevingsdienst	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor het jaar 2022 moet een extra bijdrage aan de Omgevingsdienst worden betaald ter hoogte van € 194.122. Hierbij wordt verwezen naar het raadsvoorstel en -besluit van 15 februari jl.
Wat zijn de oorzaken?	De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland is een verbonden partij welke voor ons de VTH-taken op het onderdeel milieu uitvoert. Gebleken is dat de Omgevingsdienst niet aan de verwachte kwaliteit kan voldoen. Hierdoor is een forse (structurele) extra bijdrage nodig voor de verbetering van de bedrijfsvoering.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, o.a. toezicht en handhaving op het gebied van milieu.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het is de verwachting dat de Omgevingsdienst haar werkzaamheden op een betere wijze kan uitvoeren.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er moet voor het jaar 2022 een bedrag van € 194.122 extra betaald worden aan de Omgevingsdienst.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Een bedrag van € 194.122.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Ook voor het jaar 2023 moet een hogere bijdrage aan de Omgevingsdienst worden betaald. Dit wordt in onze begroting verwerkt, nadat de Omgevingsdienst haar eigen begroting 2023 heeft vastgesteld. Deze begroting wordt nog in de gemeenteraad behandeld.

Financiële mutatie nr. 2.2: Werkgroep Stikstof (DBT)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Opzet van een integrale aanpak van het stikstof-vraagstuk voor een bedrag van € 136.000
Wat zijn de oorzaken?	Voor behoud van de economische ontwikkeling op gebied van landbouw, (woning)bouw, infrastructuur en andere projecten is een integrale benadering noodzakelijk.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Voor nieuwe projecten is een onderzoek naar uitstoot van stikstof verplicht.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het terugdringen van de neerslag van stikstof in Natura 2000-gebied en herstel van de natuur.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Inhuur adviseur/regisseur (€ 86.000) en te maken onderzoekskosten/AERIUS-berekeningen (€ 50.000).
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 136.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Strengere regelgeving rondom stikstofdepositie en de provincie die aangekondigd heeft de mogelijkheid voor extern salderen tijdelijk op te schorten.

Financiële mutatie nr. 2.3: Restant budget aanschaf zonnepanelen door de NoordWestGroep (NWG) in laten zetten voor vervanging cv ketels	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2019 is door de gemeente € 300.000 beschikbaar gesteld aan de NWG voor het aanschaffen van zonnepanelen. Het project is in zijn geheel gerealiseerd. De eindafrekening heeft in 2021 plaatsgevonden. Er resteert een positief saldo van € 28.873. De NWG heeft een grote duurzaamheidsopgave en kan dit resterend budget goed gebruiken om aanpassingen in het gebouw te doen en energie (met name gas) te besparen. Het voorstel is om NWG het resterend krediet hiervoor in te laten zetten. Het geld wordt besteed aan het vervangen van de huidige (onzuinige) cv-ketels.
Wat zijn de oorzaken?	De oorzaak van het overgebleven bedrag is een voordelige inkoop van de zonnepanelen en minder bijkomende (on)kosten gedurende het traject. Met de investering in de zonnepanelen zijn de exploitatielasten van de NWG wel naar beneden gegaan, maar wel minder dan gedacht. Door de vervanging van de cv-ketels (ook door de stijgende energieprijzen) kan invulling worden gegeven aan de lagere exploitatiebijdrage die naar aanleiding van de investering in zonnepanelen met de NWG is afgesproken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	NWG kan energie (gas) besparen, welke wellicht een positief effect op de jaarlijkse bijdrage vanuit de gemeente kan hebben.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het resterend krediet van € 28.873 wordt door NWG niet teruggestort aan de gemeente.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen, zie bovenstaande.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen. Met dit voorstel komt het resterende bedrag van € 28.873 niet terug.

Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Door de oplopende energieprijzen is investeren in nieuwe cv-ketels nu erg rendabel.

Werk aan de Winkel

Werk aan de winkel (bedragen x € 1.000):	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
3.1. DBT: advieskosten loswal	I	-	- 55	-	-	-	-
3.2. DBT: GGA Giethoorn - invulling Gieterse Polder	I	-	- 60	-	-	-	-
3.3. Gebiedsgerichte aanpak (GGA) Noordwest Overijssel	I	-	- 95	-	-	-	-
<i>Subsidie provincie Overijssel</i>	/	-	95	-	-	-	-
3.4. Onderzoek naar het benutten van biomassastromen Nationaal Park Weerribben-Wieden	I	-	- 50	-	-	-	-
<i>Subsidie provincie Overijssel</i>	/	-	50	-	-	-	-
3.5. Gebiedsontwikkeling Eeserwold	I	-	- 75	-	-	-	-
<i>Vergoedingen van projectontwikkelaars</i>	/	-	75	-	-	-	-
Totaal 'Werk aan de winkel'		-	- 115	-	-	-	-

+ = voordeel

Toelichting

Financiële mutatie nr. 3.1: Extra kosten loswal Giethoorn (DBT)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Dit betreft niet begrote kosten voor het (onder voorwaarden) open houden voor laden en lossen van de loswal aan de Kerkweg te Giethoorn. De kosten zijn geraamd op € 55.000, waarvan al ruim € 42.500 is uitgegeven.
Wat zijn de oorzaken?	Naar aanleiding van bezwaren van omwonenden zijn er aanvullende onderzoeken uitgevoerd en is externe juridische ondersteuning ingezet.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	De Wet Ruimtelijke Ordening: het opstellen van bestemmingsplannen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het gebruik van de loswal, als essentiële infrastructuur voor Giethoorn, mét respect voor de leefomgeving. Het gebruik (onder voorwaarden) van de loswal draagt bij aan de leefbaarheid van en economische activiteiten in het Giethoorn zonder straten.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een extra uitgave van € 55.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Goede (externe) advisering beperkt het risico van extra kosten en schadeclaims.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Afhankelijk van de uitkomst van de uitspraak op aangevoerde bezwaren door omwonenden kan het zijn dat er aanvullende onderzoeken/maatregelen nodig zijn.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Ontwikkelingen rondom de Koornmeule en de Gieterse Polder hebben mogelijk invloed op het gebruik van de loswal.

Financiële mutatie nr. 3.2: Gebiedsgerichte aanpak Giethoorn – invulling Gieterse Polder (DBT)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Eenmalige extra uitgaven van € 60.000 in 2022 voor de gebiedsgerichte aanpak Giethoorn.
Wat zijn de oorzaken?	Uit de behandeling van de beleidsnotitie “Toekomstvisie Giethoorn” is naar voren gekomen dat het toekomstbeeld van de Gieterse Polder en centrumgebied vraagt om een nadere uitwerking. Voor uitvoering, begeleiding en rapportage van dit traject is met name inhuur van ondersteuning gewenst.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Een integrale afweging met alle betrokkenen over invulling van de Gieterse Polder.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het huidige budget wordt met € 60.000 overschreden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing. We komen een bedrag tekort van € 60.000.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 60.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De visie op de Gieterse Polder dient m.n. vanuit de drie invalshoeken: 1. Bodem, water en landbouw; 2. Recreatief/toeristisch systeem; 3. Leefbaarheid, voorzieningen en woningbouw nader te worden uitgewerkt.

Financiële mutatie nr. 3.3: Gebiedsgerichte aanpak (GGA) NW Overijssel	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er wordt een subsidie ontvangen van € 95.179 voor de inzet van een secretaris voor de periode 1 mei 2021 tot 1 juli 2022. Hier staan kosten van inhuur tegenover.
Wat zijn de oorzaken?	Voor de inrichting van een gebiedstafel Steenwijkerland binnen de gebiedsgerichte aanpak NW Overijssel ontvangt de onafhankelijk voorzitter ondersteuning van een secretaris.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De gebiedsgerichte aanpak NW Overijssel heeft als doel het tegengaan van bodemdaling en de reductie van uitstoot van broeikasgassen (veenweide) en stikstof.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het heeft geen gevolgen voor de beschikbare middelen omdat de kosten van inhuur gedekt worden door de subsidie.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant zal een bedrag worden geraamd van € 95.179 (budgettair neutraal). Kosten komen voor onze rekening indien de inhuur hoger uitvalt dan is geraamd.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.
--	-------

Financiële mutatie nr.3.4: Benutten biomassa-stromen Nationaal park Weerribben-Wieden

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor kosten van onderzoek (€ 50.000) naar toepassing van vrijkomende biomassa-stromen ontvangen wij een subsidie ter hoogte van € 50.000 van de provincie Overijssel.
Wat zijn de oorzaken?	Onderzoek doen naar effectieve alternatieven voor het verbranden van rietafval.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Verlaging van de CO2-uitstoot.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Niet van toepassing.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant zal een bedrag worden geraamd van € 50.000 (budgettair neutraal).
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 3.5: Gebiedsontwikkeling Eeserwold

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Aan verwachte uitgaven is een bedrag benodigd van € 75.000. Hier staat ook € 75.000 aan inkomsten tegenover van projectontwikkelaars.
Wat zijn de oorzaken?	Voor de werkzaamheden rondom gebiedsontwikkeling Eeserwold, zijnde bestemmingsplanactualisatie, actualisatie beeldkwaliteitsplannen, reguliere overleggen en bijkomende projectgerelateerde werkzaamheden is een bedrag benodigd van € 75.000.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De mutatie gaat over het inzichtelijk brengen van inkomsten en uitgaven voor uitbreidingsplan Eeserwold. Het heeft geen gevolgen voor de realisatie van het bijbehorende doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een bedrag benodigd voor het realiseren van bestemmingsplanwijzigingen en daarmee gepaard gaande werkzaamheden. De uitgaven betreffen € 75.000. We verwachten echter ook nog vergoedingen van projectontwikkelaars die in ieder geval voldoende zijn om deze uitgaven te kunnen dekken.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.

Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant zal een bedrag worden geraamd van € 75.000 (budgettair neutraal).
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Samenredzaam

Samenredzaam:	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
4.1 Jeugdzorg: ontwikkeling in- en uitstroom	S	-	- 125	- 295	- 860	- 700	- 470
Jeugdzorg: profielen en wachtlijsten	I		- 200	- 200	- 150	- 100	-
<i>Dekking via de Algemene Reserve vrij besteedbaar</i>	<i>I</i>		-	200	150	100	-
4.2 Jeugdzorg: reiskostenvergoeding	S	-	- 300	- 300	- 300	- 300	- 300
4.3 Jeugdzorg: inkoopmodel Jeugd	S	-	- 50	- 350	- 350	- 350	- 350
4.4 Wmo: ontwikkeling in- en uitstroom	S	-	- 50	- 150	- 150	- 150	- 150
4.5 Wmo: prijscompensatie	S	-	- 250	- 300	- 300	- 300	- 300
4.6 Wmo: persoonsgebonden budget (pgb)	S	-	150	-	-	-	-
4.7 Wmo: Regio Beschermd Wonen	S	-	300	-	-	-	-
4.8 Loonkostensubsidie	S	-	- 700	- 700	- 700	- 700	- 700
<i>Aanname Buigbudget</i>	<i>S</i>	-	-	700	700	700	700
4.9 Daling aantal uitkeringen Participatiewet	S	-	700	490	350	350	350
<i>Verrekening met de stelpost inkomsten BUIG uit de Programmabegroting 2021-2024</i>	<i>S</i>	-	- 700	- 490	- 350	- 350	- 350
4.10 Project onderzoek Joodse eigendommen	I	-	- 30	-	-	-	-
Totaal 'Samenredzaam'		-	- 1.255	- 1.395	- 1.960	- 1.800	- 1.570

+ = voordeel

Toelichting

De financiële mutaties 4.1 tot en met 4.8 zijn toegelicht paragraaf 2.4.

Financiële mutatie nr. 4.9: Uitkeringen Participatiewet en stelpost BUIG-uitkering	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Bij de PPN en de Najaarsnota van vorig jaar hebben we de begroting voor het aantal uitkeringen al positief bijgesteld. De ingezette daling is nog verder door gegaan. De verwachting is wel dat de aantallen zich de komende jaren gaan stabiliseren. In onderstaande tabel wordt de bijgestelde prognose weergegeven.
Wat zijn de oorzaken?	De arbeidsmarkt is nog steeds krap. Dit heeft een positieve uitwerking op het aantal inwoners dat een beroep doet op een uitkering. Daarnaast is het ruimhartig beleid op het gebied van loonkostensubsidies van invloed op de aantallen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Uitvoering van de Participatiewet.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.																																																																			
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De geraamde budgetten voor Pw-uitkeringen kunnen naar beneden worden bijgesteld.																																																																			
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Voorgesteld wordt om de aantallen in de begroting als volgt bij te stellen: <u>Uitkeringen Participatiewet</u> <table><tr><th>Jaar</th><th>Oud (Najaarsnota))</th><th>Nieuw</th><th>Verschil</th></tr><tr><td>1-1-2022</td><td>700</td><td>647</td><td></td></tr><tr><td>31-12-2022</td><td>725</td><td>680</td><td></td></tr><tr><td>Gemiddeld</td><td>713</td><td>663</td><td>- 50</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>1-1-2023</td><td>725</td><td>680</td><td></td></tr><tr><td>31-12-2023</td><td>725</td><td>700</td><td></td></tr><tr><td>Gemiddeld</td><td>725</td><td>690</td><td>- 35</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>1-1-2024</td><td>725</td><td>700</td><td></td></tr><tr><td>31-12-2024</td><td>725</td><td>700</td><td></td></tr><tr><td>Gemiddeld</td><td>725</td><td>700</td><td>- 25</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>1-1-2025</td><td>725</td><td>700</td><td></td></tr><tr><td>31-12-2025</td><td>725</td><td>700</td><td></td></tr><tr><td>Gemiddeld</td><td>725</td><td>700</td><td>- 25</td></tr></table>				Jaar	Oud (Najaarsnota))	Nieuw	Verschil	1-1-2022	700	647		31-12-2022	725	680		Gemiddeld	713	663	- 50					1-1-2023	725	680		31-12-2023	725	700		Gemiddeld	725	690	- 35					1-1-2024	725	700		31-12-2024	725	700		Gemiddeld	725	700	- 25					1-1-2025	725	700		31-12-2025	725	700		Gemiddeld	725	700	- 25
Jaar	Oud (Najaarsnota))	Nieuw	Verschil																																																																	
1-1-2022	700	647																																																																		
31-12-2022	725	680																																																																		
Gemiddeld	713	663	- 50																																																																	
1-1-2023	725	680																																																																		
31-12-2023	725	700																																																																		
Gemiddeld	725	690	- 35																																																																	
1-1-2024	725	700																																																																		
31-12-2024	725	700																																																																		
Gemiddeld	725	700	- 25																																																																	
1-1-2025	725	700																																																																		
31-12-2025	725	700																																																																		
Gemiddeld	725	700	- 25																																																																	
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Dit levert de volgende besparing op (<i>en wordt verrekend met de stelpost Buigbudget</i>): <table><tr><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th></tr><tr><td>- 50</td><td>- 35</td><td>- 25</td><td>- 25</td></tr><tr><td>=</td><td>=</td><td>=</td><td>=</td></tr><tr><td>€ 706.700</td><td>€ 492.600</td><td>€ 349.600</td><td>€ 349.600</td></tr></table>				2022	2023	2024	2025	- 50	- 35	- 25	- 25	=	=	=	=	€ 706.700	€ 492.600	€ 349.600	€ 349.600																																																
2022	2023	2024	2025																																																																	
- 50	- 35	- 25	- 25																																																																	
=	=	=	=																																																																	
€ 706.700	€ 492.600	€ 349.600	€ 349.600																																																																	
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.																																																																			

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In de begroting 2021-2024 is een stelpost Buigbudget (te ontvangen budget van het rijk voor bijstandsuitkeringen) aan de inkomstenkant opgenomen. De verwachting was dat door de toename van het aantal uitkeringen door de coronacrisis, het Buigbudget ook navenant zou stijgen. Hiermee lopen we wel een financieel risico, zoals ook is verwoord in genoemde begroting. Om dit risico te verkleinen wordt voorgesteld om het voordeel op de aantallen net als bij de PPN en Najaarsnota van vorig jaar te verrekenen met de opgenomen stelpost. <i>Overzicht resterend financieel risico Buigbudget:</i> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Buig begroot oud</td><td>€ 13.624.965</td><td>€ 13.849.465</td><td>€ 13.849.465</td><td>€ 13.849.465</td></tr> <tr> <td>Aantallen Pw</td><td>Af: € 706.700</td><td>Af: € 492.600</td><td>Af: € 349.600</td><td>Af: € 349.600</td></tr> <tr> <td>Buig begroot nieuw</td><td>€ 12.918.265</td><td>€ 13.356.865</td><td>€ 13.499.865</td><td>€ 13.499.865</td></tr> <tr> <td>Buig werkelijk</td><td>€ 12.720.712</td><td>€ 12.720.712</td><td>€ 12.720.712</td><td>€ 12.720.712</td></tr> <tr> <td>Resterend risico</td><td>€ 197.553</td><td>€ 636.153</td><td>€ 779.153</td><td>€ 779.153</td></tr> </tbody> </table> Op basis van de laatst bekende informatie van het rijk, de Miljoenennota en de begroting van het ministerie van SZW, wordt het Buigbudget berekend. Het budget wordt gedurende het begrotingsjaar door het rijk bijgesteld op basis van gerealiseerde aantallen uitkeringen op landelijk niveau en verstrekte loonkostensubsidies. Hierdoor ontstaan de volgende bijstelmomenten: - voorlopige beschikking aan de hand van de Miljoenennota (oktober); - nader voorlopige beschikking voorjaar van het lopende begrotingsjaar; - definitief oktober van het lopende begrotingsjaar. Wij hebben de voorlopige beschikking met een bedrag van € 12.720.712 ontvangen van het ministerie van SZW. Dit jaar volgt dan ook nog de nader voorlopige en de definitieve beschikking 2022.					2022	2023	2024	2025	Buig begroot oud	€ 13.624.965	€ 13.849.465	€ 13.849.465	€ 13.849.465	Aantallen Pw	Af: € 706.700	Af: € 492.600	Af: € 349.600	Af: € 349.600	Buig begroot nieuw	€ 12.918.265	€ 13.356.865	€ 13.499.865	€ 13.499.865	Buig werkelijk	€ 12.720.712	€ 12.720.712	€ 12.720.712	€ 12.720.712	Resterend risico	€ 197.553	€ 636.153	€ 779.153	€ 779.153
	2022	2023	2024	2025																														
Buig begroot oud	€ 13.624.965	€ 13.849.465	€ 13.849.465	€ 13.849.465																														
Aantallen Pw	Af: € 706.700	Af: € 492.600	Af: € 349.600	Af: € 349.600																														
Buig begroot nieuw	€ 12.918.265	€ 13.356.865	€ 13.499.865	€ 13.499.865																														
Buig werkelijk	€ 12.720.712	€ 12.720.712	€ 12.720.712	€ 12.720.712																														
Resterend risico	€ 197.553	€ 636.153	€ 779.153	€ 779.153																														

Financiële mutatie nr. 4.10: Project onderzoek Joodse eigendommen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor de voortzetting van het onderzoek naar de roof van Joodse eigendommen in de Tweede Wereldoorlog wordt een bedrag van € 30.000 aangevraagd.
Wat zijn de oorzaken?	Vorig jaar is er een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor het onderzoek naar de roof van Joodse eigendommen in de Tweede Wereldoorlog. Het heeft enige tijd geduurd voordat hier een geschikte onderzoeker voor gevonden werd. Het onderzoek is daarom pas eind 2021 van start gaan en kon niet worden afgerond in dat jaar. Hierdoor is een bedrag van € 30.000 weggevoerd in de jaarrekening 2021. Gevraagd wordt om dit budget in het jaar 2022 wederom beschikbaar te stellen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Zonder extra budget volgt een overschrijding, omdat de opdracht tot onderzoek vorig jaar al is verstrekt.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt een bedrag van € 30.000 aangevraagd voor het vervolg van het onderzoek.

Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Een bedrag van € 30.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Mijn Steenwijkerland

Mijn Steenwijkerland	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
5.1 DBT: Reconstructie (fiets)paden Giethoorn	S	- 360	- 16	- 15	- 15	- 15	- 15
5.2 Ontheffing aanvraag roekenbeheer	I	-	- 11	-	-	-	-
5.3 Schade door de stormen in februari 2022	I	-	- 38	-	-	-	-
5.4 Maaien bermen en sloten (gestegen brandstofprijzen, marktomstandigheden en inflatie)	S	-	- 35	- 35	- 35	- 35	- 35
5.5 Project 'Natuur voor elkaar'/plan van aanpak biodiversiteit Steenwijkerland	I	-	- 75	-	-	-	-
Subsidie provincie Overijssel	I	-	75	-	-	-	-
5.6 Vervangen riolering Hagenbroekplan	S	- 48	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
Dekking via riolering	S	-	1	1	1	1	1
5.7 Subsidie cultuurcoach	S	-	- 7	- 8	- 9	- 11	- 11
Dekking via het budget 'Nationaal Programma Onderwijs'	S	-	7	-	-	-	-
5.8 Voorbereidingskrediet grondexploitatie Belt-Schutsloot	I	- 35	-	-	-	-	-
5.9 Voorbereidingskrediet woningbouw Vollenhove	I	- 25	-	-	-	-	-
5.10 Voorbereidingskrediet verplaatsen supermarkt Blokzijl	I	- 25	-	-	-	-	-
5.11 Groot onderhoud N334/ontsluitingsweg nieuwe basisschool De Punter	I	-	- 700	-	-	-	-
Subsidie provincie Overijssel	I	-	450	-	-	-	-
Dekking via bestaand budget inrichting openbare ruimte schoolterrein	I	-	250	-	-	-	-
Totaal 'Mijn Steenwijkerland'		- 493	- 99	- 58	- 59	- 61	- 61

+ = voordeel

Toelichting

Financiële mutatie nr. 5.1: Reconstructie (fiets)paden Giethoorn (DBT)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Overschrijding van budget Leefbaar Giethoorn.
Wat zijn de oorzaken?	Door prijsstijgingen in loonkosten, brandstofkosten en materialen en gewijzigde wetgeving rond natuur en stikstof is het huidige budget onvoldoende. Daarnaast moet een brug vervangen worden welke in de oorspronkelijke raming niet was voorzien.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Beheer en onderhoud openbare ruimte.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Door de sterk toenemende nationale en internationale bezoekersstroom staat de leefbaarheid, veiligheid en aantrekkelijkheid van Giethoorn onder druk. De Provincie Overijssel participeert in het meerjarenprogramma "Gebiedsgerichte aanpak Giethoorn" dat tot doel heeft Giethoorn en omgeving leefbaar, aantrekkelijk en veilig te houden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het budget voor Leefbaar Giethoorn wordt overschreden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Op basis van de huidige tarieven en ramingen is er een geprognostiseerd tekort voor de realisatie 4 ^e fase pad Giethoorn van € 360.000. Dit bedrag is onder te verdelen in een tekort (vervangingsinvestering) op bruggen en vonders van € 255.000 en budget paden van € 105.000. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 30 jaar leidt dit tot extra structurele lasten voor de begroting van € 15.600 in het eerste jaar en gaat vervolgens naar € 15.480, € 15.360, € 15.240 en € 15.120 in 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 5.2: Ontheffing aanvraag roekenbeheer	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een tekort van € 10.500,- ,
Wat zijn de oorzaken?	Doordat we al een aantal jaren geen ontheffing vanuit de wet Natuurbescherming meer hebben om de overlast van de roeken aan te kunnen pakken zien we dat de roeken zich steeds meer verspreiden over verschillende plekken in Steenwijk en Oldemarkt. Voorheen met ontheffing was het mogelijk om eenmaal per jaar nesten te verwijderen op plekken waar de roek veel overlast geeft. In augustus 2021 is een herziende nieuwe ontheffingsaanvraag gedaan bij de provincie. Dit is een vervolg op de vorige gezamenlijke aanvraag in 2020 met gemeente Hardenberg, Hogeveen en Westerveld. Deze aanvraag is toen aangehouden door de provincie omdat er onvoldoende werd aangetoond dat de roeken worden beschermd. De insteek van de nieuwe aanvraag is om nu specifiek voor de gemeente Steenwijkerland een ontheffing te verkrijgen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort van € 10.500,- in begrotingsjaar 2022.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De nieuwe ontheffingsaanvraag is gericht op het aanvullen van de ontbrekende onderbouwing en een beschrijving van de werkwijze die aantoont dat de roeken populatie al jaren stabiel is de gemeente Steenwijkerland. Een ecologisch adviesbureau zal ons hier mee helpen door middel van een activiteiten plan op te stellen met kaartmateriaal. Kosten opstellen activiteitenplan €7.500,00 en leges voor de ontheffing € 3.116,- Met een nieuwe ontheffing bestaat weer de mogelijkheid om maatregelen uit te kunnen voeren om de overlast te beperken binnen de regels van de wet Natuurbescherming.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.

Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	We komen per saldo € 10,500,- tekort op het budget. Daartoe zal het budget moeten worden verhoogd.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 5.3: Schade door de stormen in februari 2022

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een tekort van € 37.500,- De schade aan de bomen als gevolg van de stormen is behoorlijk maar landelijk gezien komen wij hier nog goed van af. In totaal zijn ruim 50 (gemeentelijke) bomen omgewaaid en is een aantal bomen (ernstig) beschadigd.
Wat zijn de oorzaken?	Als gevolg van de 3 stormen in 6 opeenvolgende dagen hebben diverse bomen in de gemeente Steenwijkerland stormschade opgelopen. Een aantal bomen langs de Dorpsgracht in Giethoorn heeft het zwaar gehad, er zijn diverse bomen omgewaaid en bij een groot aantal bomen was er sprake van (zware) schade in de kroon van de boom. Ook op andere plekken is er schade aan bomen ontstaan en zijn er opruim en herstelwerkzaamheden uitgevoerd om de veiligheid te kunnen garanderen en de openbare ruimte weer toegankelijk te maken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort van € 37.500,- in begrotingsjaar 2022.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Ernstig beschadigde en omgewaaide bomen zijn in verband met veiligheid gekapt/verwijderd. De gaten die in de laanstructuren zijn ontstaan en open plekken waar bomen hebben gestaan, kunnen door aanplant van 50 bomen weer worden hersteld.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	We komen per saldo € 37.500,- tekort op het budget. Daartoe zal het budget moeten worden verhoogd.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 5.4: Maaien bermen en sloten (gestegen brandstofprijzen, marktomstandigheden en inflatie)

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 35.000,-
Wat zijn de oorzaken?	Fors gestegen brandstofprijzen, marktomstandigheden en inflatie.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	- Instant houden voorzieningen; - Onderhouden bermen en sloten (Gemeentewet); - Verkeersveiligheid.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Bij het niet uitvoeren van de maaiwerkzaamheden ontstaan verkeersonveilige situaties en voeren de greppels en sloten het regenwater slechter af, met wateroverlast als gevolg.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De werkzaamheden worden aanbesteed. Door de huidige markt en de sterk gestegen brandstofprijzen ligt een hogere aanneemsom in de verwachting.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Aanpassen budget.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	In 2022 wordt ca 40% van het werkpakket aanbesteed. We verwachten in 2022 een kostenverhoging van € 35.000,- ; in 2023 wordt het andere deel aanbesteed, waarbij we opnieuw een kostenverhoging verwachten. Het budget zal structureel met € 35.000 moeten worden opgehoogd. In 2023 kunnen we meer zeggen over een definitieve budget aanpassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Personeelstekorten en onzekerheid over brandstofprijzen.

Financiële mutatie nr.5.5: Project 'Natuur voor elkaar' / plan van aanpak biodiversiteit Steenwijkerland	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor het project natuur voor elkaar/plan van aanpak biodiversiteit Steenwijkerland is door de Provincie een subsidie toegekend van maximaal 75.000.
Wat zijn de oorzaken?	De Provincie heeft voor de gemeente Steenwijkerland een subsidie beschikbaar gesteld van maximaal 75.000 voor het project natuur voor elkaar. Met dit project willen we een natuur inclusieve samenleving creëren waarin mensen, wilde planten en dieren in harmonie samenleven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Dit helpt voor de realisatie van de doelstelling versterken biodiversiteit.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Voor de uitvoering van het project is binnen de gemeentelijke begroting reeds 75.000 beschikbaar. De 75.000 aan subsidie gelden zal hier aan worden toegevoegd.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant zal een bedrag worden geraamd van 75.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 5.6: Vervangen riolering Hagenbroekplan	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	We verwachten een tekort van € 48.000,- op het project vervangen riolering Hagenbroekplan.
Wat zijn de oorzaken?	Pas-regeling maakte dat voorbereiding stil kwam te liggen (in 2019) en dat er aanvullend onderzoek gedaan moest worden. Extra kosten ; inhuur adviesbureau en uren. Verder zijn er op voorhand 4 varianten uitgewerkt voor het vervangen van dit riool. Normaal gebeurt dit niet maar de werklocatie maakte dit noodzakelijk. Extra kosten ; inhuur adviesbureau en uren Corona ; Prijs grondstoffen zijn flink gestegen. Extra kosten ; materiaal t.b.v. aanleg riool
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het zorgdragen voor een goed werkend riool is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Doel ; goede werking riolering. Een goed werkend riool dat 60 jaar mee gaat.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort van € 48.000 betekent bij een afschrijvingstermijn van 60 jaar en een rentepercentage van 1% in het eerste jaar € 1.280 aan meerkosten, aflopend naar € 1.272 in 2 ^e jaar en vervolgens ieder jaar € 8 lager.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Binnen de totale begroting van riolering zullen alle voor- en nadelen worden verwerkt.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 48.000,- aan investeringskrediet en structureel € 1.280 aan kapitaallasten. Dit zal binnen de begroting voor water en riolering worden verwerkt.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Door corona zijn de grondstoffen duurder geworden.

Financiële mutatie nr. 5.7: Subsidie cultuurcoach	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Sinds 2013 is de functie van cultuurcoach ondergebracht bij Accrete, een van de stichtingen voor het basisonderwijs in onze gemeente. De reden dat deze functie sinds 2013 is ondergebracht bij Accrete is dat de cultuurcoach zo dichterbij op het onderwijsveld zit en nauwer kan samenwerken met alle basisscholen in Steenwijkerland (ongeveer 3600 leerlingen op 35 scholen). De huidige cultuurcoach is sinds 2019 met tijdelijke contracten in dienst van Accrete. Accrete moet haar nu op basis van de Flexwet vanaf 1 april 2022 een vast contract aanbieden. Begin 2021 heeft de bestuurder van Accrete aangegeven dat de huidige subsidie voor de cultuurcoach (€ 38.000) onvoldoende is gezien de stijging in loonkosten dit jaar en komende jaren. Er moet dus extra subsidie beschikbaar worden gesteld om de kosten te dekken.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Voorgesteld wordt om de huidige subsidie van € 38.000 te verhogen oplopend naar maximaal € 48.500 in 2025 volgens onderstaand schema: - 2022 € 38.000 + € 6.500 = € 44.500 - 2023 € 38.000 + € 7.750 = € 45.750 - 2024 € 38.000 + € 9.000 = € 47.000 - 2025 € 38.000 + € 10.500 = € 48.500 De subsidieverhoging in 2022 van € 6.500, wordt gedekt vanuit het budget Nationaal Programma Onderwijs. Vanaf het jaar 2023 dient er dan een bedrag van € 7.750 bij geplust te worden, oplopend tot structureel € 10.500 vanaf het jaar 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Ophogen van het subsidiebudget voor de cultuurcoach.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	- 2023 - € 7.750 - 2024 - € 9.000 - Vanaf 2025 - € 10.500
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 5.8: Voorbereidingskrediet grondexploitatie Belt-Schutsloot

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor het opzetten van grondexploitatie aan de Vaste Belterweg (wonen) en de Noorderweg (werken) wordt een voorbereidingskrediet gevraagd van € 35.000. Het krediet wordt gebruikt voor grondonderzoeken (€ 15.000) en uitwerking van de plannen (€ 20.000).
Wat zijn de oorzaken?	Er is een tekort aan woon- (met name voor starters en senioren) en werkruimte (rietloodsen) in Bel-Schutsloot.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Voorzien in de behoefte van woon- en werklocaties.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Buiten inhuur van € 35.000 worden de werkzaamheden uitgevoerd door eigen personeel.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een tekort van € 35.000 indien er geen grondexploitatie wordt opgestart.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er is sprake van een landelijk woningtekort en bouwen in een Natura 2000 gebied.
--	--

Financiële mutatie nr. 5.9: Voorbereidingskrediet woningbouw Vollenhove

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor mogelijke aankoop van gronden voor een nieuwe grondexploitatie in Vollenhove wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd van € 25.000; zijn taxatiekosten (€ 10.000) en begeleidingskosten aankoop (€ 15.000).
Wat zijn de oorzaken?	Uit het woningmarktonderzoek blijkt een behoefte van 145-195 woningen voor de komende 10 jaar en er zijn geen kavels beschikbaar. Om invulling te geven aan de vastgestelde woonagenda zijn deze voorbereidingskosten noodzakelijk.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Met eventuele aankoop van gronden en opstarten van een grondexploitatie in Vollenhove geven wij invulling aan de vastgestelde woonagenda.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Na beschikbare stellen van extra middelen kunnen de werkzaamheden met bestaande personeelscapaciteit worden uitgevoerd.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een tekort van € 25.000 indien er geen grondexploitatie wordt opgestart.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er sprake van een landelijk woningtekort.

Financiële mutatie nr. 5.10: Voorbereidingskrediet verplaatsen supermarkt Blokzijl

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In aanloop naar het verplaatsen van de supermarkt uit het centrum naar een nog op te zetten grondexploitatie Noordermaten 4 te Blokzijl wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor onderzoeks- en voorbereidingskosten van € 25.000.
Wat zijn de oorzaken?	Voorafgaand aan de besluitvorming moeten er externe kosten gemaakt worden voor uitwerking van de plannen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Verplaatsing van de supermarkt draagt bij aan de leefbaarheid van Blokzijl (behoud van supermarkt en verminderen verkeersdruk in oude binnenstad).

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Buiten inhuur van € 25.000 worden de werkzaamheden uitgevoerd worden door eigen personeel.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een tekort van € 25.000 indien er geen grondexploitatie wordt opgestart.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Verplaatsing van de supermarkt naar de nieuwbouwlocatie zou goed passen in de totaalplannen voor Blokzijl.

Financiële mutatie nr. 5.11: Groot onderhoud N334/ontsluitingsweg nieuwe basisschool De Punter	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Kosten voor groot onderhoud N334 en ontvangen bijdrage van de Provincie Overijssel.
Wat zijn de oorzaken?	De Beulakerweg in Giethoorn (N334) krijgt een flinke opknapbeurt. Deze werkzaamheden worden gecombineerd met de aanleg van de ontsluitingsweg naar de nieuwe basisschool De Punter. De N334 is een Provinciale weg, de kosten voor het groot onderhoud zijn voor rekening van de Provincie Overijssel. De kosten voor de ontsluitingsweg naar de nieuwe school zijn voor rekening van de gemeente Steenwijkerland. Met de Provincie is afgesproken dat de gemeente de werkzaamheden coördineert en begeleidt. In de bijdrage van de Provincie zit ook een vergoeding voor de voorbereiding en begeleiding door de gemeente.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Beheer en onderhoud openbare ruimte.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Bevorderen verkeersveiligheid.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Benodigd budget groot onderhoud N334 € 700.000. De bijdrage Provincie bedraagt circa € 450.000. Vanuit het budget inrichting openbare ruimte schoolterrein is een bijdrage van € 250.000 beschikbaar voor de nieuwe aansluiting op de Beulakerweg.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	De verwachting is dat de bijdrage van de Provincie voldoende is om de kosten te dekken.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiën en overhead

Financiën en overhead (bedragen x € 1.000):	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
6.1 Opvang ontheemden uit Oekraïne	I	-	- 4.000	-	-	-	-
<i>Stelpost: vergoeding rijk voor 'redelijke kosten' die gemeenten maken.</i>	I	-	4.000	-	-	-	-
6.2 Gestegen energieprijzen	S	-	- 350	- 350	- 200	- 200	- 200
6.3 Hogere marktrente: uitgaven langlopende geldleningen	S	-	-	- 233	- 311	- 284	- 272
6.4 Hogere legesinkomsten	I	-	300	-	-	-	-
<i>Inhuur personeel team VTH</i>	I	-	- 300	-	-	-	-
6.5 Dividenduitkering BNG Bank	S	-	61	61	61	61	61
6.6 Dividenduitkering N.V. Enexis Holding	S	-	30	30	30	30	30
6.7 Dividenduitkering N.V. Rendo Holding	S	-	-	- 100	- 100	- 100	- 100
6.8 Rente langlopende leningen (renteherziening en vervroegde aflossing)	S	-	52	114	105	97	88
6.9 Aantrekken langlopende geldlening	S	-	-	-	-	-	-
6.10 Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering: premie en kosten juridisch advies	S	-	48	48	48	48	48
6.11 Rapportagetool P&C producten	S	-	- 15	- 15	- 15	- 15	- 15
6.12 Afschrijving afgesloten investeringen	S	-	- 11	- 11	- 11	- 11	- 11
6.13 Hogere kosten vervangen tractor	S	- 30	- 4	- 4	- 4	- 4	- 4
<i>Dekking binnen vrijval kapitaallasten</i>	S	-	4	4	4	4	4
Totaal 'Financiën en overhead'		- 30	- 185	- 456	- 393	- 374	- 371

+ = voordeel

Toelichting

FINANCIËLE MUTATIES MET BETREKKING TOT DIVERSE INFORMATIENOTA'S

In paragraaf 3.2 is een tabel opgenomen met daarin de effecten voor het begrotingssaldo van diverse informatienota's over de Algemene uitkering van het gemeentefonds, inclusief de coronacompensatiepakketten. Hieronder gaan we in op de achtergronden ervan.

Financiële mutatie: Algemene uitkering septembercirculaire 2021	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente is voor haar inkomsten voor een groot gedeelte afhankelijk van de rijksoverheid. Wij ontvangen jaarlijks ongeveer € 83 miljoen via de Algemene uitkering (A.U.) uit het gemeentefonds. Het rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. Stijging of daling van dit bedrag wordt voor een belangrijk deel bepaald door de koppeling aan de hoogte van de rijksuitgaven. De septembercirculaire 2021 geeft als uitkomst voor Steenwijkerland een hoger budget ten opzichte van de meicirculaire 2021. Dit heeft positieve gevolgen voor het saldo van onze begroting. Voor het extra budget dat wij ontvangen moeten ook een aantal (nieuwe) taken worden verricht. Hoewel het geld uit de A.U. vrij te besteden is, kiezen wij er voor om dit budget ook voor deze taken in te zetten. Dit betekent wel dat de totale toename van de A.U. niet kan worden ingezet voor (verbetering van) het begrotingssaldo. De programmabegroting 2022-2025, behandeld door uw gemeenteraad in november 2021, is nog gebaseerd op de bedragen die staan vermeld in de meicirculaire 2021, omdat er geen tijd meer was om de septembercirculaire te verwerken in de begroting. Wel hebben wij aan u in november 2021 een informatienota gestuurd, met daarin de positieve gevolgen van de septembercirculaire voor de Algemene uitkering en het begrotingssaldo.
Wat zijn de oorzaken?	Het rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. De te ontvangen bedragen moeten verwerkt worden in de begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het betreft hier een ontvangst van de rijksoverheid.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De budgetten die extra zijn ontvangen binnen de Algemene uitkering bedragen: - 2022 € 5.262.000 - 2023 € 831.000 - 2024 € 546.000 - 2025 € 613.000 Al verwerkt in de begroting 2022-2025: - 2022 € 3.393.000 (jeugdzorg) Geeft per saldo nog te verwerken: - 2022 € 1.869.000
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De herijking van de verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 leidt tot een herverdeeldeffect voor onze gemeente. De financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet bekend. De geluiden zijn wel dat de nieuwe verdeling van budgetten voor onze gemeente positief zijn.

Financiële mutatie: Algemene uitkering decembercirculaire 2021	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De decembercirculaire heeft doorgaans een beperkte strekking. Het gaat primair om onderwerpen die vóór het einde van het jaar geregeld dienen te zijn, met het oog op de jaarafsluiting door het rijk en de gemeenten. Door o.a. de coronacrisis en de toeslagenaffaire heeft de inhoud van deze circulaire een grotere betekenis gekregen. Voor het extra budget dat wij ontvangen moeten ook een aantal (nieuwe) taken worden verricht. Hoewel het geld uit de A.U. vrij te besteden is, kiezen wij er voor om dit budget ook voor deze taken in te zetten. Dit betekent wel dat de totale toename van de A.U. niet kan worden ingezet voor (verbetering van) het begrotingssaldo. Wij hebben aan u in januari 2022 een informatienota gestuurd, met daarin de gevolgen van de decembercirculaire voor de Algemene uitkering.
Wat zijn de oorzaken?	Het rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. De te ontvangen bedragen moeten verwerkt worden in de begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het betreft hier een ontvangst van de rijksoverheid.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De budgetten die extra zijn ontvangen binnen de Algemene uitkering bedragen: - 2022 € 1.099.000 - 2023 € 384.000 - 2024 € 376.000 - 2025 € 380.000
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Zie de beschrijving bij de financiële mutatie voor de septembercirculaire 2021.

AANVULLENDE FINANCIËLE MUTATIES

Financiële mutatie nr. 6.1: Opvang ontheemden uit Oekraïne	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen personen het land ontvlucht. Ook in onze gemeente vangen we vluchtelingen op in o.a. het Fletcher hotel en Huis ten Wolde. Voor deze opvang worden kosten gemaakt. Hierbij kan gedacht worden aan een vergoeding voor de beschikbaar gestelde hotelkamers, leefgeld, voeding etc.. De kosten van opvang van de Oekraïense vluchtelingen in Steenwijkerland over het jaar 2022 worden op dit moment geschat op ongeveer € 4 miljoen.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, het kabinet heeft besloten het noodrecht in te zetten. Per 1 april jl. zijn de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking in werking getreden. Daardoor krijgen burgemeesters de wettelijke taak om te voorzien in de opvang van ontheemden uit Oekraïne.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Uitgangspunt van het rijt is dat alle redelijke kosten die gemaakt zijn door gemeenten worden vergoed en dat gemeenten er financieel niet op achteruit mogen gaan. Het is nog niet geheel duidelijk wat het rijt onder 'redelijke kosten' verstaat. Hierdoor lopen we wel het risico dat niet alle gemaakte kosten worden vergoed. Met die kanttekening in het achterhoofd, nemen we in de begroting 2022 zowel een bedrag ter hoogte van € 4 miljoen aan de uitgavenkant alsook aan de inkomstenkant op (budgettair neutraal).
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Vooralsnog gaan we ervan uit dat alle gemaakte kosten worden vergoed door het rijt. Let wel: dit is niet geheel zeker.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Het is op dit moment onzeker hoe de oorlog in Oekraïne zich gaat ontwikkelen. Indien ook voor volgend jaar extra budget beschikbaar moet worden gesteld komen wij hier op terug bij de behandeling van de begroting 2023 in de gemeenteraad.

Financiële mutatie nr. 6.2: Gestegen energieprijzen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor wat betreft riolering gaat het om een stijging van bijna 200.000 ten opzichte van het beschikbare budget (240.000 naar 431.000). Voor wat betreft openbare verlichting gaat het om een stijging van 179.000 (200.000 naar 379.000). Voor wat betreft overige gebouwen gaat het om een stijging van 139.000 (331.000 naar 470.000) en voor wat betreft de Zuidwester gaat het om een stijging van 32.000 (22.000 naar 54.000). In 2022 komt daarmee in totaal 350.000 ten laste van het saldo van de PPN en het tekort bij riolering zal worden onttrokken aan de voorziening riolering.
Wat zijn de oorzaken?	Door de gestegen energieprijzen zal de begroting hierop moeten worden aangepast. Voor de gemiddelde energieprijs is een aanname gedaan op basis van de prijzen die in januari – maart 2022 zijn gerealiseerd en de verwachting voor de komende maanden. Hierbij moeten we wel in acht nemen dat ieder uur andere prijzen zijn op basis van vraag en aanbod omdat we op dit moment (samen met een aantal andere gemeenten in regioverband) gebruik maken van de korte termijn markt.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Voor de begroting ontstaat een tekort in 2022 van 350.000. Hierbij doen we de aanname dat 2023 ook een tekort laat zien van 350.000 en vanaf 2024 houden we rekening met structureel 200.000. Het is uiteraard zeer lastig hier op dit moment een voorspelling over te doen. Zodra er meer bekend is wat de gevolgen zijn voor de langere termijn zullen we hier opnieuw over rapporteren.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Per saldo komen we 350.000 tekort in de jaren 2022 en 2023 en 200.000 structureel vanaf 2024. Ten aanzien van riolering zal het tekort in 2022 moeten worden onttrokken aan de voorziening en voor de jaren 2023 en verder zullen de benodigde budgetten worden verwerkt in het nieuwe watertakenplan en worden betrokken bij de tariefstelling van de rioolrechten voor 2023.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Als de prijzen weer gaan dalen stappen we weer over op de lange termijn markt. Dan kunnen we meer zekerheid geven wat er op lange termijn gaat gebeuren.
--	--

Financiële mutatie nr. 6.3: Hogere marktrente: uitgaven langlopende leningen

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Vanaf 1 februari is de rente enorm gestegen. Dit heeft gevolgen voor onze rente verplichtingen in de toekomst. Omdat er eind 2021 nog € 25 miljoen investeringen te investeren staat en in de meerjarenbegroting ook de investeringen zijn opgenomen (bv IHP, beschoeiingen, fietspaden, speelvoorzieningen routekaart energie neutraal) zal als gevolg hiervan op termijn financiering moeten worden aangetrokken.
Wat zijn de oorzaken?	Rente stijging met ongeveer 0,8% in de periode van 1 februari tot 1 april.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, als de liquiditeit langer dan 2 kwartalen sterk negatief is moeten wij op grond van de wet FIDO een lening aantrekken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Nee, niet voor een specifiek doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De beschikbare middelen in de begroting nemen structureel af met € 233.000, € 311.000, € 284.000 en € 272.000 in de jaren 2023, 2024 2025 en 2026.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op het onderdeel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 233.000, 311.000, € 284.000 en € 272.000 in de jaren 2023 t/m 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De ontwikkeling van de rente is van grote invloed op de financiële positie van de gemeente. Hier staat tegenover dat vertraging in de investeringen lagere rente tot gevolg zal hebben. De ontwikkeling van het begrotingssaldo zal ook van invloed zijn op de liquiditeit. De ontwikkeling van de algehele prijsstijgingen is hierin nog niet betrokken. Al met al veel onzekerheden.

Financiële mutatie nr. 6.4: Hogere legesinkomsten en inhuur personeel team VTH

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De aangeboden werkvoorraad van het team VTH is nog steeds erg hoog. Deels door de florerende bouwsector, maar ook door extra vragen in coronatijd, het aantal bezwaar- en beroepschriften en handhavingsverzoeken. De extra aanvragen resulteren tot hogere legesinkomsten. Deze leges kunnen dan worden ingezet voor het taakveld vergunningverlening, vooral omdat er een directe relatie is tussen de hogere inkomsten en het extra werk. Om het werk te kunnen doen en de dienstverlening op orde te houden wordt een bedrag van € 300.000 gevraagd om tijdelijk personeel in te huren. Hier tegenover staan de verwachte extra leges van € 300.000.
Wat zijn de oorzaken?	De toegenomen werkvoorraad op het werkgebied.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, vergunningverlening.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt in 2022 personeel ingehuurd voor een bedrag van € 300.000. De leges nemen in 2022 toe met een bedrag van € 300.000. Per saldo verloopt deze mutatie budgettair neutraal in de begroting. De uitgaven en inkomsten houden elkaar in evenwicht.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Zie hierboven.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De werkvoorraad waar Steenwijkerland zich mee geconfronteerd ziet is niet uniek. Ook andere gemeenten kampen hier mee. Vergunningverleners en juristen op dit taakgebied zijn moeilijk te krijgen. Het uitbreiden van vaste formatie brengt risico's mee omdat het aantal (aan)vragen weer kan dalen. Wij zetten dan ook vooral in op een flexibele schil, door middel van inhuur. Voor het jaar 2021 zijn de leges bij de Najaarsnota 2021 al opgehoogd met een bedrag van € 250.000 en voor dit jaar met een bedrag van € 500.000. Bij de jaarrekening 2021 was er een overschot op de leges van bijna € 900.000. Voor 2023 e.v. blijft onzeker hoe de werkvoorraad zich zal ontwikkelen. Met de komst van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw vallen taken weg en komen nieuwe taken terug. Tegelijkertijd is het uitvoeringswerk afhankelijk van (beleids)keuzes in o.a. het omgevingsplan, dat nog moet worden opgesteld.

Financiële mutatie nr. 6.5: Dividenduitkering BNG Bank	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Verwacht wordt dat de gemeente Steenwijkerland over 2021 een dividenduitkering van € 295.659 ontvangt. Genoemde uitkering is € 60.947 hoger dan de raming in de programmabegroting 2022-2025 (€ 234.712).
Wat zijn de oorzaken?	Positief resultaat financiële transacties als gevolg van marktwaardeveranderingen en stijging langlopende leningportefeuille.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Hogere dividenduitkering.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De programmabegroting met € 60.947 structureel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.

Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Mogelijke economische recessie als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

Financiële mutatie nr. 6.6: Dividenduitkering N.V. Enexis Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Verwacht wordt dat de gemeente Steenwijkerland over 2021 een dividenduitkering van € 182.405 ontvangt. Genoemde uitkering is € 30.399 hoger dan de raming in de programmabegroting 2022-2025 (€ 152.006).
Wat zijn de oorzaken?	Doordat de inkoop van TenneT vanaf 2021 in hetzelfde jaar wordt vergoed in de omzet.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Hogere dividenduitkering.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De programmabegroting met € 30.399 structureel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Versneld extra investeringen in het netwerk van Enexis. E.e.a. als gevolg van de energietransitie en de oorlog in Oekraïne/verminderde gastoevoer uit Rusland.

Financiële mutatie nr. 6.7: Dividenduitkering N.V. Rendo Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	N.V. Rendo Holding houdt in haar begroting voor 2022 rekening met een dividenduitkering van € 6 miljoen aan haar aandeelhouders. Voor de gemeente Steenwijkerland betekent dit een dividenduitkering van € 1.198.800. In de programmabegroting 2022-2025 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 1.298.700.
Wat zijn de oorzaken?	Rendo heeft te maken met forse investeringen in verband met de energietransitie. Verder heeft zij te maken met hogere personeelslasten, invullen vacatures en hogere energiekosten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Niet van toepassing.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Lagere dividenduitkering.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De programmabegroting met ingang van 2023 structureel met een bedrag van € 99.900 aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Met ingang van 2023 structureel een bedrag van € 99.900.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Versneld extra investeren in het netwerk van Rendo. E.e.a. als gevolg van de energietransitie en de oorlog in Oekraïne/verminderde gastoevoer uit Rusland.

Financiële mutatie nr. 6.8: Rente langlopende leningen (renteherziening en vervroegde aflossing)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op 1 november 2021 is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij een tweetal leningen renteherzieningen door te voeren en een lening vervroegd af te lossen. De renteherzieningen gaan in per 1 mei 2022 en 16 augustus 2022. De bijgestelde percentages bedragen 0,4% voor 10 jaar en 0,6% voor 15 jaar. De percentages waren 2,88% en 2,6%. De afgeloste lening had een omvang van € 210.000 en een rentepercentage van 3,25%, vervaldatum 1-2-2022.
Wat zijn de oorzaken?	Er is gebruik gemaakt van de mogelijkheden bij renteherziening.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee, de renteherziening op zich is geen wettelijke verplichting.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Voor de rente is geen specifiek doel bepaald.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een financieel voordeel voor de begroting 2022 en verder.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op het onderdeel treasury aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	In 2022 € 52.000 en vanaf 2023, 2024, 2025 en 2026 respectievelijk € 114.000, € 105.000, € 97.000 en € 88.000.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Op dit moment is de rente vanaf 1 februari sterk gestegen. Het percentage op 1 februari 2022 bedroeg 0,66% terwijl op dit moment het rentepercentage is gestegen naar 1,25%. Dit zal afhankelijk van het investeringsvolume van invloed zijn op onze programmabegroting.

Financiële mutatie nr. 6.9: Aantrekken langlopende geldlening	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op 1 februari is er een nieuwe geldlening aangetrokken, € 7,5 miljoen, looptijd 25 jaar rentepercentage 0,6%, zonder mogelijkheid van renteaanpassing.
Wat zijn de oorzaken?	Onze liquiditeitspositie was per medio januari € 6,5 miljoen negatief. Met het oog op de te verwachten rente ontwikkelingen en om niet op grond van de wet FIDO verplicht te worden om in september een lening te moeten afsluiten is deze lening aangetrokken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de wet FIDO verplicht ons om binnen richtlijnen niet te veel debet te mogen staan voor een langere periode.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Nee, niet voor een specifiek doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De financiële gevolgen zijn nihil. Dit omdat in de begroting rekening is gehouden met een schulddispositie en hiervoor kortlopende rente is opgenomen. Deze wordt nu omgezet naar langlopende rente.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op het onderdeel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Vanaf 1 februari is de rente sterk gestegen. Op 1 april 2022 is het rentepercentage gestegen naar 1,25%. De verdere ontwikkeling van de rente zal, afhankelijk van het investeringsvolume, van invloed zijn op onze programmabegroting.

Financiële mutatie nr. 6.10: Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering: premie en kosten juridisch advies	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Zoals vermeld in de Najaarsnota 2021, liepen per 1 januari 2022 de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering en verzekering voor goed werkgeverschap af. De aanbesteding heeft geleid tot lagere premies. Daarnaast is er meer behoefte aan extern juridisch advies op dit gebied.
Wat zijn de oorzaken?	- De aanbesteding heeft geleid tot lagere premies. - Door de toenemende complexiteit op het gebied van de aansprakelijkheidsverzekering en de grotere aantallen zaken is er meer behoefte aan extern juridisch advies.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel financieel voordeel op de premie en een structureel financieel nadeel als gevolg van kosten voor juridisch advies.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op dit onderdeel aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er ontstaat een structureel voordeel op de premie van € 60.000. Er ontstaat een structureel nadeel op de juridische advieskosten van € 12.500.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing. Per saldo een structureel voordeel van € 47.500.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De premie wordt jaarlijks aangepast aan het aantal inwoners en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Financiële mutatie nr. 6.11: Rapportagetool P&C producten

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Tekort van structureel € 15.000 op budget voor de rapportagetool van de P&C producten.
Wat zijn de oorzaken?	Aanpassing van het huidig contract met een exportmodule. Verder is er sprake van een hoger in rekening gebracht inflatiepercentage dan waarmee wij bij het opstellen van de programmabegroting rekening hebben gehouden. Ook worden de bestanden regelmatig aangepast in verband met wijzigingen van het BBV. Verder vinden er aanpassingen plaats aan de bestanden op ons verzoek, bijvoorbeeld voor een betere presentatie van de tabellen in de P&C producten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Deels van een wettelijke taak. Immers de jaarstukken en programmabegroting moeten voldoen aan het BBV.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel financieel nadeel.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een structureel nadeel van € 15.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Aangezien de regelgeving op het gebied van het BBV continu in beweging is, wordt verwacht dat er regelmatig aanpassingen moeten worden gedaan in de beschikbare bestanden. Mogelijk speelt dit jaar ook nog de aanpassing van de programmastructuur voor de programmabegroting 2023-2026.

Financiële mutatie nr. 6.12: Afschrijving afgesloten investeringen

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In de jaarrekening 2021 zijn meerdere investeringen afgesloten met een overschot of met een tekort. De afschrijvingslasten van een tweetal investeringen moet worden bijgesteld omdat, ondanks dat deze nog niet zijn afgesloten deze nu al overschreden zijn. (brug De Bramen, Fietspad Belterweg Belt-Schutsloot) Bij de investering verlichting Molenweg / Noorderplantsoen moet het termijnbedrag bijgesteld worden.
Wat zijn de oorzaken?	Voor een groot deel zijn deze overschrijdingen te wijten aan opgetreden prijsstijgingen. Ten aanzien van de fietspaden geldt in algemene zin dat er fietspaden zullen worden afgesloten met een tekort, en fietspaden zullen sluiten met een overschot. Het tekort van fietspaden die zijn afgerond is op dit moment hoger dan de overschotten. Voor de brug de Bramen geldt, dat het tekort is ontstaan doordat in 2021 de brug versneld is aangepakt in verband met veiligheid.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Nee, niet voor een specifiek doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel nadeel binnen de begroting van € 10.770.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De begroting op het onderdeel aan te passen.

Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	De afschrijvingen stijgen structureel met € 10.770.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er is vanaf medio 2021 een sterke prijsstijging waarneembaar. Ten aanzien van de fietspaden zal voor de afronding van het gehele programma extra geld noodzakelijk zijn, dat voor de programmabegroting 2023-2026 zal worden aangevraagd.

Financiële mutatie nr. 6.13: Hogere kosten vervangen tractor

Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Bij vervanging van een tractor volgens het investeringsschema 2022 wordt het geraamde budget overschreden.
Wat zijn de oorzaken?	Marktontwikkeling geeft hogere kosten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, uitvoer van onderhoud werkzaamheden in de openbare ruimte welke wij als overheid moeten doen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De aanschaf voor de vervanging geeft een overschrijding van het geraamde budget.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De oude tractor moet vervangen worden. Deze is technisch, financieel en op het gebied van duurzaamheid aan vervanging toe.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Het valt binnen de bedrijfsvoering. Daarom wordt voorgesteld het budget voor vrijval kapitaallasten bij de Directie als dekking te gebruiken.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Per saldo is het daarmee voor de begroting budgettair neutraal.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 30.000 aan meerkosten leidt bij een afschrijvingstermijn van 8 jaar en een rentepercentage van 1% tot hogere kapitaallasten van € 4.050 in 2022 aflopend tot € 3.939 in 2025.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De markt is overspannen, de kosten zullen door de huidige maatschappelijke omstandigheden alleen maar hoger worden.

6.2. Onontkoombare uitgaven 2022-2026

Vanwege het feit dat de PPN dit jaar een beleidsarm karakter heeft, hebben we bij de totstandkoming ervan geen inventarisatie gedaan naar nieuwe plannen/wensen. Wel wordt onze gemeente vanuit het bestaand beleid geconfronteerd met extra uitgaven die veelal een structureel karakter hebben. Deze 'onontkoombare' uitgaven zijn in onderstaande tabel opgenomen en daaronder toegelicht.

Onontkoombare uitgaven (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2022	2023	2024	2025	2026
<u>De inwoner op 1:</u>							
1. Leader	S	-	-	- 33	- 33	- 33	- 33
Totaal onontkoombare uitgaven 'De inwoner op 1'		-	-	- 33	- 33	- 33	- 33
<u>Duurzaam:</u>							
2. CO2 prestatieladder	S	-	-	- 10	- 10	- 10	- 10
<i>Eenmalige kosten</i>	I	-	-	- 18	-	-	-
3. Projecten grondstoffenplan 2021-2025	S	-	-	- 47	- 47	- 47	- 47
Totaal onontkoombare uitgaven 'Duurzaam'		-	-	- 74	- 57	- 57	- 57
<u>Werk aan de winkel:</u>							
4. Afronden fietspaden Regiodeal Giethoorn	S	- 413	-	- 18	- 18	- 18	- 17
Totaal onontkoombare uitgaven 'Werk aan de winkel'		- 413	-	- 18	- 18	- 18	- 17
<u>Samenredzaam:</u>							
Zie financiële mutaties en autonome ontwikkelingen		-	-	-	-	-	-
Totaal onontkoombare uitgaven 'Samenredzaam'		-	-	-	-	-	-
<u>Mijn Steenwijkerland:</u>							
5. Vervangen brug Worstdijk in Kuinre	S	- 400	- 17	- 17	- 17	- 17	- 17
<i>Vrijval onderhoudsbudget</i>	S	-	30	-	-	-	-
6. Vervangen twee bruggen Wetering	S	- 1.000	-	- 43	- 43	- 43	- 42
<i>Vrijval budget groot onderhoud bruggen</i>	S	-	-	125	-	-	-
7. Vervangen stroomkasten de Markt Steenwijk	S	- 100	-	- 8	- 8	- 8	- 7
Totaal onontkoombare uitgaven 'Mijn Steenwijkerland'		- 1.500	13	57	- 68	- 67	- 67

<u>Financiën en overhead:</u>						
8. Uitbreiden formatie voor een privacy-officer (AVG)	S	-	- 35	- 69	- 69	- 69
9. Reiskostenvergoeding voor medewerkers	S	-	- 200	- 400	- 400	- 400
10. Nieuwe digitale werkplekken	S	-	-	- 92	- 92	- 92
		-				
Totaal onontkoombare uitgaven 'Financiën en overhead'		-	- 235	- 561	- 561	- 561
Totaal onontkoombare uitgaven		- 1.913	- 222	- 630	- 736	- 735
<i>Waarvan structureel</i>			- 222	- 612	- 736	- 735
<i>Waarvan incidenteel</i>			-	- 18	-	-

Toelichting

1. Leader

De gemeente Steenwijkerland neemt al vanaf 2001 deel aan de opeenvolgende Leaderprogramma's. Leader is een Europees subsidieprogramma ten behoeve van plattelandsontwikkeling. Met Leader zijn in de afgelopen jaren verschillende initiatieven van de grond gekomen. Met inzet van inwoners en ondernemers, en met financiële bijdragen van gemeente, provincie en Europa. Het laatste Leaderprogramma liep tot 2020, maar is met twee jaar verlengd. In maart 2022 heeft het college de intentie uitgesproken om mee te doen aan een volgende periode, namelijk van 2023-2027.

Wij willen de huidige inzet op Leader continueren. De precieze financiële inzet is nog niet bepaald, dit is afhankelijk van de definitieve verdeling over de Leadergebieden. Deze verdeling wordt medio 2022 verwacht.

2. CO2 prestatieladder

Overheden hebben in het Klimaatakkoord een belangrijke rol gekregen bij het behalen van de klimaatdoelstellingen. De CO2-Prestatieladder helpt overheden deze regierol te nemen in de energietransitie. Met de 'Ladder' krijgen we inzicht in het energieverbruik en maatregelen om een overtuigende en effectieve CO2-reductiestrategie op te stellen, en hierin continu te verbeteren.

In 2022 gaan we aan de slag met het in beeld brengen van onze eigen CO₂-footprint. De footprint kan worden gebruikt als startpunt voor een verduurzamingsstrategie en/of CO₂-reductiedoelstelling. De invoering van de CO₂ prestatieladder kan daarmee bijdragen aan een aanzienlijke afname van CO₂ gedurende de uitvoering van werken.

3. Projecten grondstoffenplan 2021-2025

Samen met inwoners, ondernemers, scholen, sportverenigingen, evenementenorganisatoren en vele anderen kunnen we toewerken naar een afvalarm Steenwijkerland. We hebben tien stappen geformuleerd die ons helpen. In het grondstoffenplan is benoemd dat voor twee onderdelen nieuw/aanvullend budget nodig is. Dit zijn: aanpak zwerfafval na 2022 en grondstoffeninzameling bij scholen en sportverenigingen.

En: een opgeruimd Steenwijkerland. De maatregelen vloeien voort uit het grondstoffenplan 2021-2025, vastgesteld door de raad in september 2021. Doel is minder restafval en meer grondstoffen.

4. Afronden fietspaden Regiodeal Giethoorn

In de regiodeal Leefbaar Giethoorn zijn onder Toekomstbestendige Infrastructuur de plannen opgenomen voor de verbetering van 12 fietspaden. Met de provincie hebben we afgesproken alle 12 de fietspaden te verbeteren. Het niet verbeteren van de laatste 2 fietspaden (Jonenweg fase 2 en Wanneperveen – Giethoorn) zou ertoe leiden dat een deel van de provinciale subsidie (€ 205.606) terugbetaald moet worden.

Voor de uitvoering van alle geplande fietspaden van de Leefbaar Giethoorn deal is er een tekort van € 693.328. Dit tekort is deels te wijten aan een prijsstijging in de uitvoeringskosten (loonkosten, brandstofkosten en materialen). Anderzijds hebben ook de gewijzigde wetgeving rond de natuur en stikstof (PAS) een negatief effect op onze raming omdat extra ecologische onderzoeken noodzakelijk zijn. Vorig jaar meldden wij u een verwacht tekort. Daarvoor is de helft beschikbaar gesteld. Door de recente prijsontwikkelingen in energie en materiaal is het tekort opgelopen. Er is onderzoek gedaan naar cofinanciering vanuit Provincie en Rijk. De provincie kan ons voor deze fietspaden niet verder helpen. Een bijdrage vanuit het Rijk is erg onzeker.

Aangezien de fietspaden onderdeel zijn van de Leefbaar Giethoorn deal met de provincie ligt hier een verplichting om de fietspaden in 2023 opgeknapt te hebben. De benodigde middelen zijn berekend na aftrek van het vorig jaar al beschikbaar gestelde bedrag van € 280.500.

5. Vervangen brug Worstdijk in Kuinre

Er is geconstateerd dat de verkeersbrug in de Worstdijk nabij Kuinre er slechter aan toe is dan wij uit het inspectierapport van 2020 hadden mogen verwachten. Uit nadere inspecties is gebleken dat de brug vervangen moet worden. In de huidige begroting is geen rekening gehouden met de benodigde financiën. De bestaande

brug vervult een verkeersfunctie die niet kan vervallen. Er moet een nieuwe brug terug komen. Bij het bepalen van de hoogte van het benodigd krediet van € 400.000 is rekening gehouden met natuurinclusiviteit, circulariteit en inkoop van materialen met een lage MKI-waarde (MKI staat voor Milieu Kosten Indicator).

Het restant budget voor groot onderhoud brug Worstdijk bedraagt € 30.000 voor het jaar 2022. Dit bedrag brengen we in mindering op de kosten voor groot onderhoud of vervanging van de brug.

6. Vervangen twee bruggen Wetering

Er is geconstateerd dat twee bruggen in de Wetering er slechter aan toe zijn dan wij uit het inspectierapport van 2020 hadden mogen verwachten. Uit nadere inspecties moet blijken dat de bruggen vervangen moeten worden. Begin april hebben we hierin duidelijkheid. Gezien de eerste conclusies van de al uitgevoerde visuele inspectie gaan we uit van vervanging van de twee bruggen. In de huidige begroting is geen rekening gehouden met de benodigde financiën.

De bestaande bruggen vervullen een verkeersfunctie die niet kan komen te vervallen. Er moeten twee nieuwe bruggen terug komen. Voor groot onderhoud bruggen Wetering is in totaal € 125.000 beschikbaar (2022-2027). Dit bedrag wenden we aan voor het benodigde budget ter vervanging van de twee bruggen.

7. Vervangen stroomkasten de Markt Steenwijk

In de gemeente Steenwijkerland zijn op meerdere standplaatsen en de Markt in Steenwijk stroomkasten aanwezig die op dit moment niet voldoen aan de eisen uit de NEN normeringen. Deze stroomkasten moeten worden vervangen.

Deze vervangingsopgave is tevens een kans om het stroomverbruik, de stroomkosten en de betaling hiervan eens goed te onderzoeken. Dit is gedaan. Alle kosten van elektriciteit worden op dit moment betaald door de gemeente Steenwijkerland. De gebruikshoeveelheden per aansluitpunt laten grote, soms onverklaarbare, verschillen zien. De gemeente int op dit moment geen stroomkosten bij de gebruikers, ook de onderhoudskosten worden door de gemeente betaald.

Een situatie waarbij stroomverbruik slechts kan na aanmelding is gewenst (via een systeem zoals met elektrische auto's, het zogenaamde "aan- / uit net"). Dit betekent dat stroomkasten die nog niet vervangen hoeven te worden omgebouwd worden. Stroomkasten die wel vervangen dienen te worden zullen al geleverd worden met de juiste kastinhoud. Besproken moet worden of en hoe de gebruiker bijdraagt in deze kosten.

Initieel moeten we gaan voldoen aan de wettelijke eisen en daarmee aan de NEN normeringen. Dat is de eerste stap en brengt eenmalige kosten met zich mee.

Wanneer we vervolgens ook het "aan- / uit net" systeem willen toepassen en hoe de gebruiker bijdraagt in deze kosten, moet worden besproken.

8. Uitbreiden formatie voor een privacy-officer (AVG)

Voor de komende jaren is het noodzakelijk dat we het budget voor gegevensbescherming verhogen. Het betreft het uitbreiden van de formatie met 0,8 fte voor een privacy-officer met ingang van 1 juli 2022. Dit gaat om een wettelijke basis vanuit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Aanwezige formatie is 2 dagen (0,4 fte). Extern onderzoek (Frijlande) heeft uitgewezen dat dat 1,2 fte (6 dagen) moet zijn en dus een uitbreiding met 0,8 fte. In 2022 zijn de kosten € 35.000. Vanaf 2023 gaat het jaarlijks om een bedrag van € 69.000.

9. Reiskostenvergoeding voor medewerkers

In de huidige arbeidsmarkt wordt het steeds lastiger om geschikte medewerkers te vinden en te behouden. Tot op heden boden wij als organisatie medewerkers geen reiskostenvergoeding. Wel is er de mogelijkheid om via het individueel keuzebudget (IKB) reiskosten uit te ruilen. Het bieden van een reiskostenvergoeding is nodig om als aantrekkelijk werkgever gezien te blijven worden door potentiële en huidige medewerkers. Omliggende gemeenten bieden veelal al een reiskostenvergoeding. Daarnaast helpt de vergoeding om tegemoet te komen aan de gestegen brandstofprijzen.

Met de introductie van een passende reiskostenvergoeding is jaarlijks ongeveer €400.000 nodig. Hierbij is inbegrepen een bedrag om ook medewerkers die op kortere reisafstand te stimuleren met de fiets te komen.

Wij vinden dit een onontkoombare maatregel, omdat in de huidige situatie medewerkers ongewenst vertrekken: ze kunnen het reizen niet betalen en/of een andere werkgever biedt wel een reiskostenvergoeding. Ook lopen we geschikte kandidaten om dezelfde reden mis. Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt kunnen we ons dit niet permitteren.

10. Nieuwe digitale werkplekken

Bestaande thin clients (computerkastjes op de werkplek) en chromebooks vervangen door Windows laptop en docking station (waar je de laptop in zet en gewerkt kan worden met aanwezige schermen/toetsenbord/muis).

In april heeft migratie naar Office365 plaatsgevonden voor alle medewerkers. Daarnaast is sprake van een doorontwikkeling naar plaats- en tijdonafhankelijk werken in het gebouw. Chromebooks ondersteunen dit niet langer voldoende. Windows laptops & docking stations wel. Het betreft een maatregel die past binnen de noodzakelijke doorontwikkelingen op ICT-gebied om de medewerkers te faciliteren.